VII. H. 57.

John Carter Brown
Library
Brown University

The Gift of
W. Easton Louttit, Jr.
through
THE ASSOCIATES OF
THE JOHN CARTER BROWN
LIBRARY

103

Cervinus, Laurentius

[Basle, 1498]

Stillwell, Incunabula, no. C836

COSMOGRAPHIA DANS MANVDVCTIONEM in tabulas Ptholomei: oſtendens omnes regiones terræ habi-tabiles: diuerſa hominū genera: diuerſis moribus & conditio-nibus viuentes: annumerās diuerſa aīalia in diuerſis prouin-ciis: inſulas: maria: flumina: & mōtes: & plurima ſcitu digniſ-ſima: vna cū nōnullis epigramatibus & carminibus.

Carthusiæ Gemnicensis

103

PANEGIRICON AD CELEBERRIMVM ATQVE NOBILEM VIRVM HARTMANNVM DE EPTINGEN MAIORIS ECCLESIAE BASILIENSIS CANONICVM: SAPPHICON ENDECASILLABON TETRASTROPHON HEINRICI BEBELI VSTINGEN.

q Va canam docta celebrẽ camena.
Splendidũ Hartmannũ bonitate mira.
Muſa nunc profer fidibus canoris
Pyerideſq;
Fulget hic largo ſuperũ fauore.
Nobilis priſtis patribus creatus.
Q uẽq; virtutes decorant parentes.
Stẽmate claro.
Pectus huic donis cecropis mineruæ:
Pingue donaſti pharetratæ phœbe:
Atq; ſolertem dederas magiſtrã
Calliopeiam.
Pegaſi puris madefactus vndis:
Doctus hoc ſacro ſaturauit amne
Corda: diuorũq; bibit vnde turba
Carmina vatum.
Sunt tibi notæ Mithridatis inſtar
Pontici regis variæ loquelæ:
Atq; ſermonem Cicerone dignum
Promere poſſis.
Integræ mentis: memoranda tecũ
Dona virtutis: quibus ipſe clarus
Emicas: donec viridis ſubintrat
Rhenus in æquor
Q ui cupis tempus reuocare priſcum:
Q uo fuit multo ſapiens honore.
Q uo q; virtutes colebanť atq;
Pallados artes:
Quo pudor regi deerat ſuperbo:
Litteras ſacras coluiſſe nocte
Sæua dum ſudãs agitabat arma
Sole cadente.

Fecit auguſtus moderator orbis
Caius & cæſar : varijq; reges
Maximi bellis adamare vates:
Sæpe ferunt.
Inclitos reges ſequeris diſertus
Omnibus rebus ꝓbitate fulgens:
Non pius nulli ſtudio vigenti:
Ingenioq;.
Talibus ſemper (celebris per æuum)
Te geris mitē & facilem patronū
Atq; mecœnas veluti poetas
Diligis alter.
Propter hoc viuus ſuperos adibis
Nec tua in terris ruitura fama eſt:
Dum polū ſtellas: tenet vnda piſces:
Robora tellus. Vale.

Τέλος

Integerrimo atq; nobili viro Hartmanno de Eptingen maio-
ris eccleſiæ Baſilienſis canonico ſuo dn̄o humaniſſimo Hein-
ricus bebel Iuſtingenſis ſalutē dicit.

t Radunt rerū ſcriptores (vir humaniſſime idēq; doctiſ-
me) Alexandrum illum magnum macedoniæ regem.
Vel ex eo maxime ſe cæteris regibus maiorem oſten-
taſſe: quod alium nullum: neq; legerint : neq; audiuerint : quē
cum illo : & liberalitatis & munificētiæ magnitudine ſplendo
req; comparandū cenſerent: quo facile comparauit omniū ſibi
fauorem & beniuolentiā: vt p omnia terræ atq; maris diſcrimi
na: p totūq; terrarꝫ orbē indefeſſi eū comitarent̄. Quē tu pro-
be imitaris: nam præter eximias alias eaſdēq; īmortales virtu-
tes: Iuſticiā : prudentiā: animi magnitudinē: conſiliorꝫ maturi
tatē manſuetudinē: temperātiam: in reddēdo iure æquitatē. &
reliquas pene infinitas virtutes: quibus ſplendidiſſime abun-
das: ita ꝓpenſe beneficijs & humanitate ꝓſequeris: amas: & fo
ues omnes & doctos: & bonarꝫ artiū ſtudioſos: optimaq; indo
le & ingenio præditos: vt omniū ſtudioſorꝫ refugiū: leuamē &
aſylū merito ſis & haberi poſſis: qui cū omni antiquitate: & in
omni benificētiæ & liberalitatis genere contendas: & nr̄o æuo

viuẽtes:lõge ante eas(Nã vt es doctiſſimus)reuocare conaris priſta illa & aurea ſæcula in qbus cũ ſapiẽtia & ꝟtutes ĩ hono-re erãt: Vigebãt tũc optimaꝶ artiũ ſtudia:& ſtudioꝶ cultores. Qui & ſi de nobilib⁹ ꝑẽtibus ortus ſis:q etiã rebus bene geſtis optĩe ꝓmeriti ſũt erga impiũ:tñ nihil eſſe putabas:niſi etiã bonis artib⁹ niteres:ne tm̃ aliena iactare videreris: qđ Seneca tragic⁹ vates illaudabile nobilib⁹ iudicauit: ꝓfect⁹ itaqꝫ ad ſtudiũ Pariẽſe:hic ad multos ãnos ꝙ exacta cura & diligẽtia ꝓſecut⁹ ſis bonas artes:q̃tã deniqꝫ operã nauaueris: tũ in philoſophia: tũ in alijs præclaris artibus luce clarius patet: cũ adeo grauit: adeo facunde:adeo demũ diſertiſſime: & diſputes & loq̃ris:& tãto acumĩe oĩm admiratione:ſũmaqꝫ tua laude rñdeas: vt ad vnguẽ ſingl'a tenere videaris. Nec tã optimi diſertiſſimiqꝫ viri tibi famã cõcitaſti ſingularẽ:qđ bonoꝶ ſtudioſorũqꝫ hoĩm & colas & obſerues oĩe genus:ꝙ qđ ab eoꝶ hoĩm cõditione ſp abhorrueris:q oĩs honeſtatis obliti & decoris:p oẽm vitæ infamiã in quãqꝫ corporis voluptatẽ fœditatẽqꝫ reddiderũt ſe p clines:q vt ſũt oĩ malignitati obnoxij:ita a bonaꝶ artiũ ſtudijſ alieniſſimi. Nec velim dignïſſime Hartmãne adulatiõis crimi-ne me inſimules: qđ natura inſtructus ſemp adeo deteſtandũ atqꝫ fugiendũ duxi:vt etiã eos capitali odio habuerĩ: q aliqđ huius criminis ſimulachrũ præferebant. Sed ea oĩa ita manife-ſta notaqꝫ ſũt oĩb⁹:vt q nõ ſciat:ſit nẽo: Apprime igit̃ cõgratulor tibi: ꝙ cũ in ea incideris tp̃a infauſta & infœlicia: qb⁹ lr̃æ & lr̃aꝶ cultores deſpectui ſũt:ita incũbas in bonaꝶ artiũ ſtudia: ita inuigiles: vt qđcũqꝫ fueris ociũ nactus:id omne ĩ bonas artes cõferas:ratus nihil tũ demũ fore:qđ magis glorioſã formã in hũanis apud ſupos æternã beatitudinẽ pariat:q̃ bonis & fi-de dignis(in qbus a ꝓpria qs corrigit̃ cõſcia)artibus inſudare Poſtremo aũt ꝙ oẽs hũanitatis ſtudijs deditos :ea cõplectaris beniuolentia & charitate: vt te merito & p̃onũ appellẽt: & tutorẽ ſingularẽ: Facis id ꝓbe & magnifice:& vt de bonis artib⁹ optime meritus: & certiſſimũ teſtimoniũ de te præbes: ꝙ harũ reꝶ nõ ſis ignarus. Quotidie enĩ a deo optimo maxĩo deſide-ras: ꝙ ea priſta tẽpora reuocent̃: qbus reges & impatores bo-nis artibus operã dabãt: & haꝶ cultores ſũmopere diligebãt: tũc viguerũt ſapiẽtia & ꝟtus. Nã vt hiſtoriæ ꝓhibẽt: Iulius cæſar totius Romãi imperij inſtaurator: ſũme poetas dilexit: imo

in poetaꝝ collegiũ ſe recipi gaudebat: & q̃ doctus fuerit: q̃q̃
terſe & ornate ſcripſerit: teſtant̃ eius cõmẽtaria de bellicis re
bus: quæ dũ in Galliã ꝓficiſceret̃ edidit: die in armis: noctu ĩ
philoſophia ſe exercẽs. Quid loquar de eius ſucceſſore oĩm
regum fœliciſſimo Auguſto octauiano: qui quantũ doctrina
valuerit: reſtant adhuc eius carmina in æneydos Virgilij lau-
dem: a quo noſter Maro nõ ſolum ſumme dilectus: ſed & ma
ximis beneficijs honoratus. Idẽ poſſum dicere de Ennio quẽ
Scipio africanus maior: præter hoc ꝙ eum ingenti afficiebat
fauore: etiam eum omniũ ſuaꝝ viarum comitem habere vole
bat. Quid memorẽ Pompeium: qui ex rerum a ſe geſtarum
magnitudine cognomento magnus dicebatur. Ille Mitylene-
um quẽdam poetam rerum ſuarum ſcriptorem ciuitatẽ con-
donaſſe fertur. Item Philippus macedonum rex gauiſus erat
ei natum filium Alexandrum eo tempore quo florebat Are-
ſtotiles: Nec ſecus Alexander filius fecit: qui dum Aſiam in-
uaderet: Areſtotilem & Caliſcenem philoſophos ſecum duce
re curauit: Vt inter tumultuantia arma: etiam indies doctior
euaderet. Qui etiam in Cherillũ poetam maxima munera cõ
tulit: quẽ tamẽ Horatius Flaccus noſter ignarũ fuiſſe ſcripſit.
Nec libet ommittere omniũ poetarũ patrem & fautorẽ Mœ-
cenatem: qui ſummã familiaritatẽ contraxit cum Virgilio &
Horatio: & eius tempeſtatis oẽs poetas mirifice adamauit:
Hoc fecere Meſſalla in Tibullum: Piſones in Horatiũ: & om-
nes principes: qui ſuꝑioribus tẽporibus claruerunt. Cũ ergo
tanti tanq; excellentiſſimi reges & principes: nedũ poetas: &
philoſophiæ cultores dilexerint: & largiſſimis beneficijs de-
corauerint: verũetiam eoſipſos doctiſſimos fuiſſe cõſtet: Po-
etas noſtro æuo contemni: & ꝓ nihilo haberi indignũ cenſeo.
Scio enĩ aliquos nunc qui ſe theologiæ ꝓfeſſores prædicant:
neſcio qua auctoritate fulciti: niſi ꝗ iudices ſint ſuæ inſcitiæ et
ignauiæ: qui humanitatis ſtudia nõ ſecus ac quandã publicã
& teterrimã peſtẽ: & homini chriſtiano fugiendã clamẽt & vo
ciferant: A quoꝝ opinione doctiſſime Hartmãne ſemp̃ fuiſti
alienus. Priores enĩ reges & theologos vetuſtos doctiſſimos:
q̃ hoꝝ inertiam imitari maluiſti. An didicerint a ſancto Hie-
ronymo: Auguſtino: Ambroſio: Baſilio magno: Lactantio:
Firmiano: Tertulliano: & Leone ſummis theologis: & totius

chriſtianæ ecclesiæ fundamentis & columnis? Qui ſi poetas reijciendos cenſuiſſent: ſeipſos reijciſſent: cum ſummi poete fuerint: & eorum libri non ſolum aliquando æquent Ciceronis eloquentiam: ſed etiam (pace eius dixerim) omnino ſuperent: & poetarum dictamina vbiq; redoleant? Non mediuſfidius: ſed eamobcauſam eos facere cogito: q inuideant alijs q ipſi atingere nequeunt. Sinamuſ ergo eos in ſua ignorantia dormire: donec paululum reſipiſcant. Ad te igitur venio humaniſſime Hartmanne: qui me q̄uis omniū rerum ignarum: ſed poeticæ artis inquiſitorem diligentiſſimū: tot tantiſq; muneribus & munificentiſſimo auxilio obſtrinxiſti: me deniq; exulem & omnium rerum vacuum ſuſtentaſti & conſolatus es: vt in te patronū & patrem alterum appellem & habeam: Sim merito ingratiſſimus iudicādus (quo tum vitio nihil vnq̄ tetrius aut peſtiferū magis duxi) Cū erga illis tuis liberaliſſimis ī me beneficijs nūq̄ nec verbis nec factis ſatiſfacere poſſe confidā. Velim tn̄ de me id tibi ꝑſuadeas: nihil me eoꝝ obmiſſuꝝ vnq̄: quæ tibi vel honeſta vel frugifera ſint. Dedico igit̄ tuo noī hunc coſmographiæ tractatulū pulcherrimū: in q̄ mira de diuerſis regionibus earūq; cōditionibus & moribus: diuerſis animalibus: fontibus: fluuijs: moribus: & cæteris infinitis videbis: ſicut res ipſa declarat: quem nuper ex Cracouia deportaui. Eum eo beniuolentiori animo ſuſcipias rogo: q is ab homine celebermo & doctiſſimo proceſſit. Magiſter enī Laurētius coruinus de Nouoforo Sleſiæ vrbe præceptor meus obſeruantiſſimus eundem compoſuit. Vir ſane eruditiſſimus & in omni genere virtutis inſignis: quem cum per ocium licuerit: legas etiam atq; etiam rogo. Vale: & me vt ſoles commendatū habe: ex Baſilea. 1. 4. 9. 6.

τέλοσ

AD EVNDEM HARTMANVM HEXAMETRVM

a Ccipe non lentū nr̄i modo pignus amoris
Hunc Hartmanne librū: mittit quē Sarmata doctus
Hinc vbi ꝑpetuo dureſcit terra rigore.
Vnde venit boreas: gelido ſpiramine durus.
Hic vbi magnanimus poſuit ſibi mœnia gracchus
Aereāq; arcem: veteri quā noīe dicunt

Tunc corrudunũ: celebris nũc nota paleſtra.
Hic coruine viges toto venerandus in orbe.
Qui varia populos ſcribis regione morari.
Diuerſoq; ſitu: cultu & diſcrimine moꝝ
Multiplici: latis diuerſa aĩalia terris
Criſpos hic Indos Afros: hic pandit hiberos:
Et quoꝝ ſcythicũ tellurem frigus inurit:
Roſſida quoſq; videt mortales degere luna
Hic docte cecinit: altis quoq; mœnibus vrbes.
Quoq; freto monſtrat: ſit & inſula quæq; repoſta:
Et rigidos montes: Vaſtæ quoq; flumina terræ.
Quomodo cum volucri contendant æquora curſu:
Aequoreos ſcopulos ſyrtes dirãq; charybdim.
Pluraq; comperies docti monumenta libelli:
Quæ lege non duris oculis Hartmanne rogamus:
Iãq; vale gaude longum victure per æuum
Et famulos inter proprios me ſemper habeto

τέλοσ

PENTHAMETRVM ELEGIACVM MAGISTRI LAVRENTII CORVINI NOVOFORENSIS IN ALMA ACADEMIA CRACOVIENSI: QVO LABORIS SVI SVBIECTAM DESCRIBENS MATERIEM OPTIMARVM ARTIVM: ALVMNOS SIMVL HORTATVR VT EIVS OPERAM SIBI DVCANT COMODATVRAM

Erraꝝ varios phœbi ſub vtroq; iacentes
t Cardine: mortales commemorare libet.
Quos & athlanteas nunq̃ ventura ſub vndas
Pigra pannoſis deſpicit vrſa genis
Nec mihi flãmiferi quam torrent brachia cancri
Tellus cum bibulo prætereundo ſolo eſt
Quam quoq; imbifera deſpectat aquarius vena:
Inter & ideos alma capella greges
Cur citus in gelidum brunali frigore pontum
Sol ruit: vmbriferos noctis & auget equos
Rurſus hyperboreos aditurus lampade montes:
Explicat æſtiuo tempora longa die
Hunc glacialis hiems præmit: hunc ſitis improba turbat:

Alter librato ſub Ioue viuit ounas.
Climata multiuago ſolis digeſta meatu:
Quos & in acceſſos ſcribit in axe globos
Quæ vel ab excelſa vario ſub ſidere rupe:
Aeolus in ſtratos flammina mittit agros.
Aequora cum ſinibus latas obeuntia terras:
Quæ vel arenoſis ſtringit ora vadis.
Cærula quæ vitreo menſura ſub æquore tethys:
Extremo aut tellus thetros alma tenens.
Nubiferos montes: fluuioſq; ex montibus ortos:
Et iaculatricis pulchra vireta deæ.
Oppida: tumq; ſuis munitas turribus vrbes:
Hoſpita quicquid habet: deniq; terra canam.
Huc ades egregium ſeu te cœleſte vocarit
Numen: ad aoniæ plectra canora deæ.
Seu te ſacra iuuant ſuperũ: radioue diſertus
Deſcribit picti lucida ſigna poli.
Cetropiæ ſeu te iuuat indulſiſſe mineruæ
Et rerꝝ varios edidiciſſe modos
Siue ducum mauis ſecli & monumenta prioris
Noſſe: leues aditus hoc tibi præbet opus.

PROEMIVM

c Vm geographia iſtiuſmodi telluris notio: quæ nobis mortalibus deorꝝ munere incolit: nedũ diuinos muſarũ alumnos rerꝝq; geſtarꝝ ſcriptores vetuſtatis memores: cognitu faciliores efficit: verꝝ etiã ſacræ legis obſcuritates ambiguas creberrime reſerat: ſagaciſq; naturæ vim in diuerſo rerũ genere latitantẽ: necnon varios ſiderꝝ influxus effectũ mira varietate ĩ dubio cõprobat. Ne igit̃ illius exptes ĩ errorẽ in quẽ proni ruimus: eo licẽtius præcipitemur: neue plurimi geographorꝝ codices multũ tẽporis adoleſcentũ florẽtiori eripiãt ætati: oportunũ fore cenſui: vt ea quæ diffuſe & velut in ampliſſimo campo a diſertiſſimis & fide dignis notata ſũt viris de vario orbiſ tractu paucis ederẽ. Et q̃q̃ plurimos fore nõ dubitẽ: q hoc opuſculũ improbaturi ſunt: in mediũ ducentes ſui liuoris ꝓbamentũ: me nondũ totius germaniæ & ſarmatiæ oras ꝑluſtraſſe: & tã repentino impetu in ꝑegrinarꝝ gentium errans aſſurrexiſſe: quæ iam maturos æui & diſertiſſi-

mos decet viros:non natu minorē:qui nec dum facundos elo-
quij potaui latices : fauceſq; ſcabræ rubiginis plenas nōdū ca
uernoſo terſi pumice. Eorū tamen aculeo miſſo facto eo iuſti
fiam:dum quæ non ſenſu luſtrauerim: verū quæ ab excellen-
tiſſimus viris ſtili officio apud nos relicta ſunt:ſcripturus ſum
Eadē varijs poetarū ſentētijs cōprobādo . In promptu etiā eſt
neminē totam terrā viſurū:ob vitæ cito interituræ anguſtiam
terrarūq; diſcrimina ex gentiū diſcordi conditione īminentia:
niſi longæui illius Neſtoris ſuparet ſæculū: A latiq; pegaſi in-
ſidēs tergo:auras traijciat:oēm telluris ſitū exploraturus . Sat
itaq; fore reor:dū noſtros labores ingenui adoleſcētes in diſci
plinarū paleſtra indies magis ac magis exercitandi ſibi ducēt
comodaturos:quorū ꝑpulchra indole ſtimulati:votiſq; morē
gerere anhelantes:ꝓpoſitum cœleſti adiuti numine exeq̄mur.
Priuſq̄ vero habitabilis terræ regiones:gentiū mores:fluuios
montes:næmora:ſinus:æquora : & quicq̄d monſtri tellus aut
æquora foueant:vnde velut practica vſi diſciplina ordiamur.
Libet parūper theoricæ indulgere : quæ Ptholomæū interp̄-
tatura palellerū meridianorūq; rōem edocebit:regionū diſtan-
tias ſcd'm longitudinis & latitudinis menſurā. Eleuationē po
li:noctiū & dierū varietatē:ſcd'm diuerſos terrarū tractus. Mi-
liariū diuerſam cōputationē:Septēgēminorū climatū diſcreti
onem. Modū deniq; quo quæuis regio aut oppidū facile ſit in-
uentu:ſub quo cœlo ſitū fuerit. Addita poſtremo diſcordi vē-
torum qualitate:quæ oīa non extranea : imo maiorē in modū
ꝓfutura quis ambigit:dum vno ſenſu ea penetrarit . Gemina
itaq; parte tota intentionis nr̄æ materies partita eſt: Theorica
videlicet & praxi:primū itaq; libamē guſtādū fore reor :quæ
telluris plaga habitatiōis ſit patiēs:& quæ nō q̄tenꝰ īnoteſcat.
Nō tñ t̄ræ globū in circūfuſo pēdentē aere nobis fore ſubiectū

DE TELLVRIS IN .V. ZONAS DIVISIONE

t Ellus in primordiali ignaui chaos reſolutioni ſuo ſub
ſidens pondere:quiuis præcipue digeſta eſt paralellis
a diuerſo ſolis meatu(vt paulo poſt dicetur) receptis:
quos nimietate caloris:frigoris:& ſalubre tremperie:vtriuſq;
diſtinctos grāy zonas ꝓhibent. E quorū numero q̄ plauſtro &
geminæ ſubiacēt vrſæ:auſtriq; prima pſentiſc t ſpiramīa:ob-
dura inhorreſcūt glacie:& ꝑpetuis obriguere pruinis:adeo vt

vtraq; regio habitatiōis minīe patiēs ſit: aſſiduis qm̄ eſt obſeſſa
niuibꝰ. Sola veris: æſtatis: & autūni nō nouit viciſſitudinē: ni-
hil nāq; eoꝝ quæ a cœlo ī t̃ras decidūt accipit: ꝗ hiemē ſempi-
ternā & glacialē torporē: q nec vlli aīantiū generi nec frugi vi
tā miniſtrat: cū illā calore & humore fouere nemo neſciat. Illic
tellus raſtro intacta: nec vllo ſauciavomere: herbaꝝ minīe ami
cit̃ viriditate: veꝝ rigido adopta gelu: nūq̄ ꝓpingore adeo in-
caluit phœbo: vt exoluta niue: ꝓcreādis frugibꝰ ſeſe vberē red
deret. Lucanꝰ: Et q̄ pruina rigēs ac neſcia vere remitti. Aſtrin
git ſcithicū glaciali frigore potū. Nō pecus vllū næmoroſis er
rat ī valllibꝰ. Nulla deniq; volucris frōdoſis inſidēs ramis: hāc
rigentē demulcet aurā: qm̄ oīe genus alitū & pecudū Aprico
gaudet ſole. Dānata igit̃ mūdi ps hæc relinq̃t: Et a reꝝ natura
in nubē æt̃næ caliginis merſa. Tibullꝰ: Illic & denſa tellus ab-
ſcōdit̃ vmbra. Et nlla incepto ꝑlabit̃ vnda liq̄re. Sed durata ri
get denſā ī glaciēq; niuēq;. Quippe ibi nō vnq̄ titā ſupingerit
orbis. Medius ꝑalellꝰ & maximꝰ æt̃no afflatu cōtinui calo
ris vſtus ob feruoris nimietatē: inhītabile facit ſpaciū victuris
In ꝑte tñ ꝑuſtæ q̄ tēꝑatæ vicina ē mortales degūt: auctore Ma-
crobio & Ptho. Nā Syenæ ciuitas que ꝓuīciæ Thebaidos poſt
mōtiū deſerta prīcipiū ē ſub ipſo æſtiuo conſtituta circulo: &
ī meridie vmbilicos facit ſine vmbra: vbi primū vt īq̄t Strabo
ī meridiē ꝓcedētibꝰ ſol ſuꝑ ꝟticē fit: dū certā cācri ꝑtē ingredit̃
hora diei ſexta teſte Lucāo. Vmbras nūq̄ flectēte Syene. Sub
cācro itaq; habitari demōſtrat Pho. & Virgiliꝰ ī bucc. Aethio
pū ꝟſemꝰ oues ſub ſidere cācri. Et Meroe tribꝰ milibꝰ octin-
gētis ſtadijs ī ꝑuſtā a Syene introrſū recedit: & ab illa vſq; ad
terrā cynamomi feracē ſūt ſtadia octingēta. Vltra ꝟo iā inac-
ceſſū ē: ꝓpt̃ nimiū ſolis ardorē. Lucanꝰ. Quaq; dies mediꝰ fla
grātibus æſtuatoris. Et Tibullꝰ. At media ē phœbi ſemꝑ ſub
iecta calori. Seu ꝓprio t̃ris æſtiuū fert̃ in orbē. Seu celer hiber-
nas ꝓperet reducere noctes. Nulla nec exuſtas habitant aīalia
t̃ras. Scribit tñ Petrus de Apono: Q si ſub tropicis habitabit̃
ſub æq̄noctiali q ē in medio tropicoꝝ: habitationē q̄nq̄dē af-
firmat oīm phōꝝ prīceps. Mediū ſapit naturā extremoꝝ. Du
plex aūt rō īuenit̃ cur ſub tropicis difficilis ſit hītatio: Cū ꝓpt̃
longam ſolis morā ſupra caput æthiopū: Et propter directam
incidentiā ſolis ſupra capita ipſorū: In æq̄noctiali licet ſol dire

ctus ſup̄ capita habitãtiũ ſit: nõ diutiuſ morat̄: cũ ibi æqnoctiũ ſemper ſit: raroq́z. xij. horas excedat dies: vt demonſtrabit̄: Et ſic qđ lux calefacit: tenebræ refrigerãt. Qua ꝓpt̄ aerẽ ĩ ea plaga credũt tẽpatiſſimũ q̃ ĩ alijs zonis. Credit & idẽ Petr9 & fruges reliq̃ſq́z t̄ræ fructus bis ĩ ãno matureſcere: qm̃ q̃ttuor ãni tpa bis in ſingl'is ãnis apud illos ſũt: Ptho. Itẽ Taprobanẽ inſulã inhitabilẽ ponit: quæ dimidia ſua pte æqnoctialẽ vergit. Int̄ extremos ṽo & mediũ duo maiores vltimis: medio mĩores ex vtriuſq́z vicinitatis intẽpie tẽpant̄: vbi tm̃ vitali aura mortale veſcit̄ gen9: Iuxta illđ Vir. Duæ mortalibus ægris munere cõceſſe diuũ. Hic (vt inqt Tibull9) placidus nobis p tpa ṽtit̄ ãn9. Hic & colla iugo didicit ſubmittere thaur9. Et lẽta excelſos vitis cõſcẽdere ramos. Tõdet̄q́z ſeges maturos ãnua ptus. Et ferro tellus: põtus cõfũdit̄ ære. Quĩ etiã ſtructis exurgũt oppida muris. Nõ tũ ambæ hæ zonæ hoĩbus nr̃i generis indultæ ſũt. Sed ſola hæc quæ ẽ a tropico æſtiuo vſq́z ad arctos ab oĩni q̃le ſcire poſſimus hoĩm genere. A ſarmate pannones: itali: græci: barbari: cuiuſcũq́z natiões ſint. Illa ṽo a tropico hiberno ṽſus antarticũ polũ ſola rõne pcipit̄: qđ ꝓpt̄ ſil'em tẽpiẽ ſil'r incolit̄ Sed a qb9 nõ licuit vnq̃ nec licebit cognoſcere: Intiecta enĩ torrida vtriq́z hoĩm generi cõmerciũ ad ſe denegat cõmeãdi. Eadẽ rõne inqt Macrobi9 nos nõ pmittit ambigere: qn p illã q̊q́z t̄ræ ſupficiẽ q̃ ad nos hẽt̄ inferior: Integer zonarꝫ ambit9 hẽat̄ Aut dicat qſqs huic fidei obuiare mauult qđ ſit qđ ab hac eũ diſtinctiõe detreat. Nã ſi nobis ĩ hac t̄rarꝫ pte quã colim9 viuẽdi facultas ẽ: qa calcãtes humũ: cœlũ ſuſpicim9 ſup ṽticẽ & erectos vultus ad ſidera tollimus: qa ſol nobis orit̄ & occidit: quia circũfuſo fruimur aere: cui9 ſpiram9 hauſtũ. Cur nõ illic aliq̃s viuere credamus: vbi eadẽ ſẽp ĩ ꝓmptu ſũt. Hoc idẽ Strabo in pricipio dicẽs: Antipodes int̄ ſe q̊dãmõ neſcij cẽ ñ ſum9: nã q ibi dicũt̄ morari: eãdẽ credẽdi ſũt ſpirare aurã: qa eadẽ ẽ ĩ eiuſdẽ zonalis ambit9 cõtinuatiõe tẽpies: idẽ phœb9 illis & obire dicit̄ nr̃o ortu: & orient̄ cũ nobis occidet. Calcabunt æq̃ vt nos t̄rã: & ſup ṽticẽ cœlũ ſẽp videbũt: Nec met9 erit ne de t̄ra ĩ cœlũ decidãt: cũ nihil vſq̃ poterit ruere ſurſũ. Si eĩ nobis (qđ aſſerere ioci ẽ) deorſũ videt̄: vbi ẽ tell9: & ſurſũ vbi cœlũ: illis q̊q́z ſurſũ erit qđ de ĩferiore ſuſpicẽt: nec aliq̃ mõ ĩ ſupna caſuri ſũt Affirmari q̊q́z & apđ illos min9 rerꝫ pitos hæc exiſtiare de no

bis:nec credere poſſe nos in quo ſumus loco degere:verũ opi-
nari ſi quis ſub pedibus tentaret ſtare caſurũ: nuſq̃ tamẽ apud
nos qſpiam timuit ne caderet in cœlũ:ergo nec apud illos qſ-
piam in ſupiora caſurus eſt. Nemo etiã ſi diuinæ philoſophiæ
pfundus ſaltem extiterit:alumnus negare auſus eſt:quĩ in illa
terræ ſuperficie imbrium caſus glebas irrigat: pducendæ fru-
gis & pabuli gr̃a. Q d' illic aĩantiũ gen9 p virẽtia prata imbriũ
æque vt apud nos alit. Nã ſi aer terreni frigoris exalatione dẽ-
ſatus in nubẽ cogit̃: & ita abrũpit in nubes. Aer aũt vniuerſã
terram circũfuſus ambit pculdubio: ex omĩ aeris parte præter
vſtã ppetuo ſidere liqr pluuialis emanat: q vndiq; terrã in quã
nutu ſuo ferunt̃ põdere defluit: q ſi quis reſpicit:ſupeſt vt æſti
met extra hãc vnã ſupficiẽ quã incolimus qcquid niuiũ grãdi-
nũq; cadit totũ in cœlos de aere defluere: quod nemo niſi totus
vecors & rationis expers dicturus eſt. De his itaq; q aduerſa
nobis figunt veſtigia quos ſacra nr̃a vetat fore religio:non lo-
cuturi ſumus:nec de his q aliã noſtræ ſupficiei temperiẽ hauri
unt: ſermo futurus eſt. Ignotarũ enmi rerũ rationi nemo ſtili of
ficio aut quouiſmodo dare poteſt. Verũ cognita dũtaxat mor
taliũ regio & habitationis patiẽs nr̃i laboris fiet materies.

COMPENDIOSA ZONARVM DESCRIPTIO.

Erra cũ quinis redimita zonis:
t Semper algenti tegit̃ pruina
Qua procelloſis oritur tepeſcens:
Nubibus auſter.

Quaq; torpentẽ glacialis vrſæ:
Enſifer currum ſequit̃ boetes:
Gnoſiam tentans retinere curua
Falce puellam.

Hinc Ceres terræ negat alma fruges:
Nec ſuũ Bacchus placidus racemũ
Inſerit dulci ſibi plena fundens
Pocula muſto

Ignis æterni dator & miniſter:
Tertiam phœbus nimio calore
Inficit:nullũq; animal peruſta
Erret in ora:

Inter has ingens calor atq; frigus
Temperant binas mediū tenentes:
In quibus iuſſit deus æquus omnes
Viuere gentes.

T aūt præfata ad primū ducāt̄ originē: ad ſiderū latio⸗
nē: & ad palellos: ſermoſſ ectēdus ē: præcipue tñ ad ſo⸗
lis meatū: q ī obliq̄ volut⁹ circulo hāc regionū diuerſitatē ex
plicat. Si eni ſol (vt veterib⁹ placuit) inqt Macrobius primo ſa
turnaliū dux & moderator ē reliq̄ꝶ luminū: & ſolus ſtellis p̄⸗
bet errātibus: ipſaꝶ vero ſtellaꝶ curſus ordinē reꝶ hūanaꝶ
diſponūt: neceſſe ē vt ſolē q moderat̄: planetas nr̄a moderātes
oīm quæ circa nos gerūt̄: fateamur auctorē. Conſtat aūt ip̄m
neq; ſurſū vltra cancrū: neq; vltra capricornū deorſū meare:
veꝶ cū ad tropicū venerit cōfinia: mox reuerti: vñ & ſolſticia
vocāt̄. Aeſtiu⁹ aūt tropicus tēpatæ nr̄æ termius ē: iō cū ſol ad
ip̄m finē venerit: nobis æſtiuos facit calores: et auſtrali generi
hiemē: qm̄ tūc ab illis omi viæ ſuæ ſpacio recedit. Rurſus cū
capricornū attigerit: nobis receſſu ſuo bruinā facit glacialē:
& illis vicinitatis gr̄a reficit eſtatē. In ꝓmptu aūt ē ſolē nūq̄ e⸗
gredi fines puſtæ: qm̄ de tropico ī tropicū zodiac⁹ ē. Neminē
igit̄ præterit: cur hæc zona flāmis ſemp ſit obnoxia: quā ſol to
tius flāmæ & fōs & admīſtrator nūq̄ relinqt: Ambæq; ptes vl
timæ arctoa videlicet & auſtral' ad q̄s nūq̄ ſolis calor accedit:
neceſſario æt̄nis rigeſcūt pruinis. Duas v̄o alias tempat hinc
atq; hīc caloris atq; frigoris vicinia. Deniq; ī zona quā inhabi
tam⁹: tēpatā dicim⁹: ptes quæ puſtæ vicinæ ſūt: cæteris calidi
ores ſint: neceſſe ē vt æthiopia: Arabia: Aegypt⁹: & Libia ī q⸗
bus calor ita circūfuſi aeris corp⁹ extenuat: vt aut nūq̄ aut ra
ro cogat̄ ī nubes: & nullus pene apd' ægyptios imbriū caſus ē
auctore Tibullo: Te ꝓpt̄ nullos tell⁹ tua poſtulat imbres. Ari
da nec pluuio ſupplicat herba Ioui: Rurſus regiōes q̄s p̄ter⸗
fluit Tanais & Hiſter: oīaq; ſup̄ ſcithiā loca tāto p̄mūt̄ gelu: vt
nō facile explicari q̄at: q̄ta ſit illic nimiæ frigiditatis iniuria: lo
ca v̄o media qm̄ ab vtraq; nimietate lōge recedūt: verā tenēt
ſalutarēq; tempiē: oēm itaq; regionū diuerſitatē a ſol' meatu
gigni nemo dubitat: Hīc ſeptēgenioꝶ climatū & palelloꝶ ori
go & diuerſitas q̄ꝶ nūerus ne lōgis vtamur ambigib⁹ nūc di
cēdus venit Duæ eni linulæ rectæ a ſeinuicē diſtātes: & nō cō

currētes: ꝑalelli dicūt a ꝑaliſo qđ ſonat cōpo aut æq̄. His enī
cōpam⁹ & metimur t̄raꝶ tractus q̊ ad lōgitudinē: Sol itaq; a
primo cācri pūcto ꝑ librā motus: vſq; ad primā capricorni ptē
deſcribit.c.&.lxxxij.ꝑalellos. Aſcēſur⁹ iterū a tropico hiber-
no ꝑ arietē ad primū tropici æſtiui pūctū: totidē notat ꝑalellos
q̄s ſil' cōglomeratos: ſi duplicauerim⁹ cōptū hēmus grad⁹ to-
tius zodiaci tercētos & ſexagita: nec oēs nr̄o īſeruiūt ꝓpoſito
veꝶ de his dūtaxat ſermo nr̄ erit: q̄s Ptholo. ī vniuerſali geo-
graphiæ ſuæ figura mēorat. Deſcribit aūt Ptho. vigīti & vnū
ꝑalellos ab æq̄noctiali v̄ſus arctō cōputatos: & ſeptē eūdo ab
eq̄tore diei v̄ſus auſtꝶ: q̄m vlteri⁹ ſi q̄ſpiā greſſū tulerit terrā
ab eo incognitā reppit. E q̄ꝶ ꝑalelloꝶ nūero aliq̄ ſūt initia cli-
matū: q̄dā nō: vt ex tabulis Ptho. ſufficient' patet: quæ edocēt
exceſſus graduū vni⁹ ꝑalelli ſuꝑ aliū dieꝶ q̄ntitatē & graduū
eleuatiōis poli: cū ꝑtibus ſuis: habito reſpectu ad æq̄noctialē
miliaria deniq; gradibus paralellorū correſpondentia.

Vius itaq; tabellæ ſi ad occiduū ſolē reſpexeris: dierū
excreſcētia vltra horas duodecī æq̄noctialis circuli ſeſe
primū offert. Sub' æq̄noctiali enī degētibus: ſi vllū illic
mortaliū aut pecudū errat genus: dies cū noctib⁹ æq̄ri neceſſe
ē ob illi⁹ gētis Oriçōtē: vtroſq; polos ſecātē adeo vt q̊uis anni
curriculo tm̄ heſpij ſuꝑ oçōtē ī die ſit q̄tū it ſub t̄ras tpe no-
cturno q̊ fit vt illi hoīm generi ſemꝑ noctes & dies æq̄ ſecant'
ſpacio: qđcūq; cœli ſidus ſol occupaberit: q̄m t̄ræ tumor ī ge
minas æque ſeſcindit ꝑtes: nec miꝶ ſi iſtic ſigna oppoſita æq̄-
les hēant aſcēſus & occaſus: vt inq̄t Lucan⁹ ī nono pharſaliæ
ſuæ: hic q̊q; nil obſtat phœbo cū cardīe ſūmo. Stat librata dies
trūcū vix ꝓtegit arbos. Tā breuis ī mediū radijs impellit' vm-
bra. Deprēſū ē hūc eē locū q̄ circul⁹ alto. Solſticij mediū ſigno
rū ꝑtulit orbē: nō obliq̄ meāt: nec thauro ſcorpi⁹ exit Rectior
aut aries donat ſua tp̄a libræ: Aut aſtra iubet lentos deſcēdere
piſces. Par geminis Chiron & idē qđ carcinus ardēs: Hūidus
egloceros: nec plus leo tollit' vrna. Q̄z primū aūt ſol æquino-
ctiali relicto a terræ tumore flectit' ſeptentriōes aditurus (q̄m
terræ tumor minorat diē) elōgiari neceſſe ē: cuilibet iacēti ſub
ꝑalello aliq̄ ab æq̄noctiali verſus arctoū axē deſcripto: quæ
vt reipſa probentur: accipiamus quempiam ꝑalelloꝶ verſus

arcton primus vltra duodecim horas æq̄noctialis circuli ex‐creſcit quarta pte vnius horæ. Humanū itaq; gen9 ſub palello repoſitū habet diem longiſſimū duodecim horarum & quarta parte horæ. Quanto itaq; magis ac magis a terræ tumore ſol digreſſum tulerit: eo diutius terras ſupiores ſua luſtrat lampa‐de. In thile enī inſula in arctoſita mari & vltimo paralello ſub‐iecta auctore Solino & plinio nox pene nulla eſt. Sole de can‐cri ſidere tranſitū faciente (Viginti enī horaꝝ dies eſt) Eadē ra‐tio nos nō ſinit dubitare aliquos mortaliū quoꝝ zenith articū ſuſpicit circulū vigintiquattuor horaꝝ habere lucē: dū prima cancri ps æſtiuo torref ſole: qm̄ eoꝝ zenith polo iūgit ſodiaci quē & ꝓ oriçontali habent linea. In promptu aūt eſt cœlū aſſi‐dua rapi vertigine. Arcus igit oriçōtalis zodiaci arcū æque ſe‐cabit ſine vllo temporis interuallo: quāobrē vna zodiaci medi‐eta ; eiſdem orief altera ſub oriçonte merſa: nocturni quoq; tē‐poris modica aut fere nulla erit diſcretio. Et diei in .xxiiij. ho‐ras dilatio. Similit noctis in totidē horas: dū ſol capricorni teit‐geri: confinia.

DE ELEVATIONE POLI.

Innoteſcit deinceps tibi ad extremū oriētē præfatæ ta‐bellæ ituro gradus eleuatiōis polaris ꝓ cuius intelligē‐tia pſpicatiori breuibus aniaduertendū ſub æqnoctiali palel‐lo viuentibus: vtrumq; polum in oriçonte fore hinc rurſus ad‐ſeptētrionē euntibus: eo magis ſubleuari polū articū: quanto plus a tumore terræ digreſſum fecerint. Quæ poli eleuatio re‐gionuum & locoꝝ habitabiliū diſtantiā ab æquinoctiali liqdo monſtrat. Tantus enī ſemper eſt tractus oppidi aut regionis: cuius anhelas noſſe menſuram: quanta eſt eleuatio poli ad ze‐nith eiuſdem. Facilis inde cognitu fiet miliariū numerus: ma‐xime dum eundē multiplicauerimus p nūerū eleuatiōis poli. Id tñ magis in modū obſeruandū ſcd'm Ptholomei ſnīam mi‐liaria ab æqnoctiali circulo verſus arcton nō vbiq; gentiū fo‐re æqualia: veꝝ variari ſcd'm maiorē aut minorē terræ tractū A primo enī gradu æquinoctialis circuli vſq; ad duodecimū gradū: vnus ſexaginta miliaria continet; itala tamen vt figura edocet ſubſequens.

	Gradus		Gradus	Miliaria	
	.12.		.25.	.59.	
	.25.		.30.	.54.	
	.30.		.37.	.50.	Non ſecus
A gradu.	.37.	In gradu	.41.	.37.	miliaria ab
	.41.		.51.	.40.	æqnoctiali
	.51.		.57.	.32.	ꝟſus auſtri
	.57.		.63.	.28.	efflatꝰ variāt

q Væ miliaria itala: ſi diuides ꝑ quattuor: q̄ndecim dūtaxat euenient miliaria noſtra: quoniā italoꝝ quattuor vnicum miliare noſtrum menſurant: vt vulgo ꝓhibēt.

Quo fit: vt vni gradui in cœlis correſpondeāt ſub æqnoctiali quindecim miliaria noſtra in terris. Secus nūq̄ gentiū veritatē habet: vt patet calculanti. Quāto enī magis relicto æquatore ad arctos greſſum dirigis: eo magis numeꝝ miliarium diminui apud Ptholomeū compertū habebis: ſecundū paralelloꝝ: & tractuū terræ diminutionē. Neſcius itaqꝫ diſtantiæ quarū regionū ſcd'm latitudinē duce paralello: cui regio ſubiecta eſt: perge ad gradum in fine eiuſdem paralelli inſcripti: quo reperto: vna cum gradu & paralello alterius regionis: ſagaciter tene gradus medios inter ſignatos vtriuſqꝫ paralelli gradus. Dehīc ex præfata tabella numerū accipe miliarium medijs gradibus correſpondentem. Poſtremo numerū miliariū multiplica per numerum graduum mediorum: quo facto diſtantia regionum ſcd'm latitudinem in promptu erit: ſcd'm italorū menſuras. Sin antē ad noſtra reducere velis miliaria: diuide dumtaxat numerum miliarium ꝑ quattuor: & optato potiere.

DE MERIDIANIS

v Erum q̄primū ad decliuiorē præfatæ tabellæ ſitū oculorum aciem direxeris: vnde auſter ſpiraturus eſt: linulas verſus axem arctoum ſemꝑ ſubleuatas conſpicies: quas meridianos memorant: quoniā vbi ſol aliquā illorū ſectionem tetigerit: huic hominū generi qd' ſibi ſubiectum eſt medium ſecat diem. Inde nulli dubium diuerſis terraꝝ alūnis: diuerſos fore meridianos. Cum ſol non vna tēporis morula omnes illorum interſectiones complectit. Quoꝝ origo prima a

gradibus lõgitudinis ſumitur: quæ ab Herculeis columnis ad extremum vſq; Orientem metitur. Geminorum etiam diſtãtia meridianorum quinq; dumtaxat graduum extat & trium: Quindecim qui vnius horæ quantitatem obtinent: quo fit: vt regio quindecim gradibus: aut tribus meridianis ab alia digeſta: dum orientalior eſt: integra hora citius meridiem & diem habet: reliqua ad occiduum ſolem vergente. Metiturus itaq; oppidorum aut regionum diſtantiam ſcđm longitudinis tractum: ab vtriuſq; regionis meridiano ad gradus longitudinis titulo inſignitos deſcende: & medios vtriuſq; meridiani gradus tenaciter obſeruato: vna cum numero miliariũ: quẽ vbi multiplicaberis: ꝑ graduum repertorum numerum diſtantia longitudinis patebit. Vbi vero ad axem ſuſpicies: gradus reperies correſpondentes gradibus & regione notatis.

DE CLIMATIBVS

n Ec climata cum paralellis in occaſu notata nobis prætereunda ſunt: quorum vnũquodq; vnius integræ horæ differentia ab æquinoctiali diſtat. Inde nihil difficile eſt: cur ſeptẽnariũ non excedant numerꝝ: Cũ Ptholomæus quẽ nullus iſtarũ reꝝ error inuoluit: terrã hoſpitalẽ inuenit. Septẽ dũtaxat horaꝝ ſpacio ab æquinoctialibus horis: primũ Diameroes: qđ eſt per Meroen inſulam æthiopũ Metropolim ductum. Secundũ Diaſenes: Dialexandros: Diarhodos: Diaromos: Diaboriſtenes: Diaripheos: quoꝝ vnũqđq; qa diuerſa ſideꝝ virtute moderatur: diuerſos ac varios gignat fœtus: oportet: auctore Virgilio. Hic ſegetes illic veniunt fœlicius vuæ. Arborei fœtus alibi atq; iniuſſa vireſcũt: gramina. Nõne vides Croceos vt Timolus odores. India mittit ebur: mittũt ſua tura ſabei. At calybes nudi ferrum viroſaq; pontus Caſtorea. Eliadum palmas: epiros equaꝝ.

MODVS INVENIENDI VNAMQVAMQVE REGIONEM.

i Gnarus locoꝝ gentiũ aut oppidoꝝ: Ingredere primũ Ptholomei tabulas illoꝝ noĩe inſcriptas: qbus reptis gradus longitudinis latitudinis ibidẽ acceptare nõ pigeat. Deinde ad pictas Ptho. tabellas ꝑge exploratuꝰ lõgitudinis & latitudinis ĩ vna extremitate repto: Duc ſtamẽ aut ner

uũ ad gradũ e regiõe inſcriptũ ſibi tñ coæquũ. Nec ſecus age cũ latitudinis gradũ: Vbicũq; itaq; nerui ſeſe interſecãtes teti gerint: regionẽ aut oppidũ huic ſectioni ſuppoſitũ reperies.

DE VENTIS ET DISCORDI EORVM CONDITIONE.

E pmiſſi ſimus ĩmemores: neue qppiã in Ptholomæi tabula intactũ poſt habeamus: a qua cœli plaga quis ventorꝝ ſpiraturus: varias terras ſuis afflat curſibus: iam enarrare libet. Et veluti in diuerſis ſurgũt terrarꝝ oris: ita varias gerunt conditiones. Nemini enĩ (ſi ſaltẽ præfata tenaci obſeruauimus memoria) dubiũ eſt ſolẽ ipſum nõ in vno parallello ſemp occiduas petere vndas: & renouare ortus: Verꝝ alium ipſius eſſe ortum & occaſum ĩ æqnoctiali: quia Arietẽ & Librã: & q̃ primũ æſtiuũ tetigerit tropicũ: cũ Cãcri ſidere oriri & gẽminis f̃ribus delabi. In hiberno rurſus ſolſticio ſeſe cũ Capricorno tollere & Chirõe ſagittario mergere. Vẽtus itaq; ab ægnoctiali ſpirãs ortu: Subſolanꝰ phibet: Ab hiberno ortu Eurus: quẽ & Vulturanũ dicimus. Ab æſtiui aũt circuli finibus κ̈έκιαϛ græco ſermone vocitatus: Hi nõ parũ habẽt caloris phœbeis radijs ĩmerſum. Lucanus. Tertia iam grauido pluialis cynthia cornu. Et madidis Euri reſolutæ flatibus alpes. Salubriorẽq; ſecũ is ventus defert aurã: cũ a ſole & purior & ſubtilior alijs efficĩ. Nec qppiam veneni mortaliũ infert corporibus. Occiduus aũt æquinoctialis plagæ finis ſalutarẽ illum mittit Fauoniũ. Mutato etiã vocabulo Zephyrũ dictũ. Is qm̃ & caloris & humoris habet temperiẽ: oẽs montiũ pruinas hyemali tẽpore a frigido axe delapſas reſoluit. Horatius. Soluĩ acris hyems grata vice veris: & Fauoni. Quæq; aſpo gelu indurerãt diſſipat: relaxat: & aperit. Virgilius. Liquĩ & Zephyro putris ſe gleba reſoluit: Herbarꝝ quoq; & florum origo ẽ. Ouidius. Ver erat æternũ: placidiq; tepentibus auris Mulcebãt zephyri: natos ſine ſemie flores. Om̃e arboreũ genus ſuo pullulat flamine. Ouidius. Arboribus redeũt de tõſe frigore frõdes: Vuidaq; in tenero palmite gẽma tumet. Om̃e deniq; alitum: pecudũ: & qđ plus eſt: mortale genus luxuriat occultam reuocans venerẽ producendæ ſobolis gr̃a. Rurſus a tropici æſtiui occaſu Chorus efflat: paruum ſecum ducens

rigorem: quoniam ad arcton reſpicit. Virgilius. Fluctibus hiberni: cōdunt vbi ſidera chori. Ab hiemalis vero ſoſticij finibus Africus ad meridiem pauliſp tendit: quo fit vt nonnunq̄ tempeſtatis eſt præſagus. Virgilius. Creberq; procellis Africus: ab axe ſeptētrionali ſummo rigidus: ille ſpirat Aquilo dictus eo qd̓ ſuo rigore aq̄s ligat & cōſtringit. Virgilius. Et glatialis hiems aqlonibus aſperat vndas. Hic q̄m ab hyperboreis volat mōtibus Boreas ꝓhibet̄. Illic q̊tiēs eius frigus īoleuerit: ſcribit Anthonius veronenſis: totius interire præoculi aut equi conſpiciunt̄: aut muli: aut armenta: gelu ipſo contrahi. Et errantes paſſim ꝑ ſiluas pecudes: ſupremū vale decantare. Nec mortales quoq; tute: intra tecta & obſtruſa domicilia cōſiſtere poſſe: Nam vna cum armentis prorſus interirent: niſi obſeruata tempeſtate cū curribus ad mitiores regiones aprico ſole expoſitas effugerent: & ſuos penates rigidos furēte borea relinquerent. Iſtius rigoris non neſcius Naſo inquit. Quid Roma melius ſcithico: quid frigore peius: Is niuium & grandinum ſator nihil ab ſuis antris fert: q̄ ꝑpetuum rigorem. Seneca tragicus. Si qs Caigeti cōſpicuas niues: quas cū ſarmaticus tempore frigido boreas cōpoſuit in ſūmis iugis. Hic etiā qa recto ſpirat tramite: pluuioſi aeris aquoſas diſſipat nubes: nec eas glomerari patit̄: & rigitate ſua terraꝝ ſtringit penetralia: ne imbrium materiem vapores & nebulas exalarent: quo fit vt eius flammīa ſerenū reddūt ethera: ſidereoſq; ignes: rurſus mortalibus oſtēdūt viſibus. Ouidius. Protinus Aeolijs aqlonem claudit in antris. Et quæcūq; fugant inductas flāmina nubes. Virgilius. Ac velut edoni boreæ cū ſp̄us alto. Inſonat egeo: ſequiturq; ad littora fluctus. Qua venti incubuere fugā dant nubila cœlo. Alter illius ore ſpiritus ſeptentrio a Ptholomeo fertur: qd̓ ſub plauſtri ſeptēgeminis ſtellis (quaꝝ quæ anteeūt Triones: hoc eſt boues aratorij compellatæ) originē ducens vicinas afflat terras. Tertius Trachias a grays dictus latini ē expers nominis: a plurimis tamē Circius memorat̄. Axis autē meridianus Euronothū mittit: hinc nothus Auſter latino ſermone dictus: ſinuoſum & flexuoſum nimis habet efflatum quo nebulas in aere repertas inſtar rhetis arcet: comprimit: & conglomerat: vaporeſq; ſub terraneos ſpecus tepenti flāmine

laxat adeo: vt eius ſpiramina creberrime tempeſtatum: pro-
cellarum: imbrium ſint præſaga. Ouidius. Madidis Nothus
euolat alis. Terribilem picea tectus caligine vultum. Barba
grauis nymbis: canis fluit vnda capillis. Fronte ſedēt nebulæ
rorant pēnæq ſinuſq. Nōnunq̄ peſtifer ipſius eſt ſpiritus: ma
xime dum per Cyrenaicam regionem volat: qui ſerpentibus
auctore Solino fœcundiſſima eſt. Baſiliſcum creans: malum
in terris ſingulare: veluti ſuo dicetur loco. Hic itaq vbi virus
contraxerit: ſuo calido ſpiramine animantium corpora aper-
ta clamdeſtine ſubit: tabidam luem ſimul inſpirando. Tertius
huius plagæ vētus Libonothus fertur. Hæc breuiuſcula pro
liquidiori Ptholomæi intelligentia in primis notanda cenſui.
Iam iamq diffuſius nobis æquor arandū reſtat. Longiorq re
rum dicendarū ſeries pandit̄.

Adſitis diui: tuq o ſator alme deorū:
Naufraga præcipiti dirige vela Notho.

DE DIVISIONE TERRAE IN PARTES CVM DISTINCTIONE EARVNDEM.

O Mnis terra q̄uis ab occeano tāq̄ ingens quædam inſu
la circumuallatur: habitabilis tamen non vndiq glo-
bea eſt: cum vtrumq ad ſolis ſemitam altius erecta ca
liginoſæ cuiuſdam nubeculæ (vt inquit Anthonius Veronen
ſis) ſpeciem præſtet. Clamidiſq formā præſefert: inquit Stra-
bo in tertio: quoniam duas fibulas verſus arcton habere con-
ſpicitur: quæ ſi coirent: clamidis figurarent ſpeciē: Hæc & ſi
vnica ſit: in tres tamen partes ſcindetur: quarū quidem vnam
voluerunt Libyam dici a Libe rege Maurithaniæ olim per do
mitam: ſeu ab eo q frigoris rigiditate careat Africā. Eam nāq
arenoſam aridam & ſabuloſam Strabo inquit. Alteram a mu
liere deperdita Europam perhibent: quæ filia Agenoris regis
exiſtens: dum Tyriis comitata virginibus: in littore maurino
puellari ſtudio luſerat: & caniſtra floribus ſtiparat. A Ioue in
niueum thaurum verſo rapta: illiuſq inſidens tergo: p æquo
ra ponti in Cretam delata. Terræ e regione iacenti nomen de
dit. Tertiam quæ cæteras magnitudine & opibus vincit: Aſi
am quidam dictam putant ab Aſia eius regina. Libia ab Euro
pa ſecernit̄: ab vno quidē latere littore Gaditano: qđ a Gadi-

bus dictum eſt. Ab alio aūt latere ſeptē nili hoſtijs: ea potiſſi-
mū in parte. vnde borealis ſinus Aegypti porrigitur. Europā
vero ab Aſia Tanais fluuius diſiungēs: atq ambarum fines
vtrinq plambēs. In Boream verſus Perſauromatas in Scithi-
am vſq: atq in Meotidis paludem ꝓtendiť. Ad auſtrum aūt
verſus Helleſpontum primum extendiť termini ſignum (vt
inquit Anthonius (Ac deinde oſtium Nili qđ magis etiam q̄
Helleſpontus ipſe cōſpiciť ad auſtrū: Alij (vt etiā placet Dio
nyſio) dicunt terram quadram eſſe: quæ cum ita gemino in-
undatur freto Caſpio ſcilicet & Euxino græci illam: vt cæte-
Iſthmos ras quæ ſunt huiuſmodi Iſthmum appellauere: Eāq eſſe quæ
iudaicuſ vtriuſq fine ac termino illidiť. Fuerunt & qui dicerent alium
Iſthmum: q in auſtralē & ipſe diſtentus plagā: & Arabiæ &
Aegypti pſcindens ſinum eſſe: q ab Aſia Libiā ipſam ſeiun-
gat. His itaq limitibus cum vniuerſa ſit tripartita tellus: nulli
dubitandum erit: qn & ipſe ab Oceano circūuallet.

DE OCEANI MEATV EIVSQVE NOMINIBVS.

q Vi qdem Oceanus licet ipſe vnicus ſit: queādmodū &
tellus: multis tn̄ & diciť ſic noībus: tāq̄ vallum quoddā
& diſtractū p ptes corporis diſtinguiť: ꝓpe enī loca ex-
trema: vñ Zephyrꝰ et mōs ſpirat ille Atlas ꝟtice pulſās cœlū
erigiť. haud amplꝰ Oceanus diciť. Sed ab Heſpio vlteriori-
quā illidit Heſperū mare aut ab ipſo mōte Atlāte atlāticū: vbi
(vt inqt Solinus) Oceanus: quē græci ſic noīant a celeritate.
Ab occaſu ſolis irrūpens: leuo latere Europā radit. Africā de
xtro Sciſſiſq Calpe & Abyla mōtibus: q̊s dicūt colūnas Her
culis inter Mauros fūdiť & Hiſpaniā: Ac freto iſti cuius qnde
cim paſſuū efficit lōgitudo. Latitudo vix ſeptē q̊dā oſtio apit
Linē interni æq̊ris. Mixtus mediterraneis finibus: q̊s aduſq
Orientē ꝓpellit. At ſupius ad Boreā: vbi ferociſſime Arima-
ſpoꝝ gētes quæ cū griphibꝰ martē cōſerūt: degūt. Cū ſol ibi
tarde tepideq illuceat: ob ipſius a curſu ſolis diſtantiā & val
latā altiſſimis mōtibus regionē: ex qbus caliginoſis ſemp ob
Glatiale tegiť nubibus: et ob dura inhorreſcit glatie. Quicqd ea loca
mortuū circūfluit Occeani a cōcretis vndis glatialē pontū appellant
Aut ab eo ꝙ ibi fluctus interijſſe videať mortuū mare. Tum
etiā ꝙ ſine motu ppetue cōgeſcat. Saturniū (vt Dionyſio theſ

ſalonicēſi placet. Vñ aũt ſol orit̃ Eoũ: illud aũt Indicũ vocãt. Eoum
Ex q̃ qdē ſtatim illud ad auſtrꝝ v̾ſus effundit̃: qđ rubrũ ſiue Indicũ
æthiopicũ appellãt: ex ea ꝑte maxīe q̃ vaſta quædã ſolitudo Rubrũ
et inhabitabilis terræ plaga cõſpicit̃: ardẽtibus ſemꝑ exuſta ætiopi-
caloribus. Verꝝ ex hoc Oceano multi q̃cꝫ ex om̄i ꝑte ſinus cum.
erũpũt. Ex his igit̃ ſit ille prim⁹ quē Heſpiũ vocãt: qđ ab ex- Heſperi
tremis Heſpiæ ac Libiæ deflues ad Pãphiliã vſcꝫ porrigit̃: alt̃ um ſin⁹
v̾o q̃ licet ſit mĩor. ſuꝑat tñ vtilitate. Effluit enĩ ex eo mari qđ
glatiale duxim⁹: Ea potiſſimũ ex ꝑte: q̃ Caſpia ē: et turbulẽt⁹
efflat Borcas: atcꝫ illđ efficit fretũ qđ dicit̃ Hircanũ. Alij v̾o q̃ Hircan⁹
reliq̃ ſũt: ambo ab auſtro dilabẽtes: q̃ ſupior ĩ Perſidē vſcꝫ ad caſpius.
uerſus Caſpiũ iuchit̃: ac pſicũ efficit ſinũ. Alt̃ aũt Arabicũ: q̃ Perſic⁹
qdē paulatĩ ibi rũpēs ĩ Euxinũ cõtrahit̃. Sũt alij tñ q̃plures ſi- Arabic⁹
nus: ſed q̃m obſcuri ſũt: ideo ꝑtereũdi. Verꝝ his ita ꝑtitis rede ruber
undũ eē ad eos cẽſeo: q̊s ſuꝑ q̃ttuor exiſtere cõmemoraui: vt
q̃les ipſi ſint: quãue obſeruãt ſemitã et q̃s inũdẽt regiões luci
dius declarãt̃. Heſpius igit̃ ſinus: vt ab Occeano incipiã q̃ oẽs
amplitudĩe ac lõgiori vincit curſu: cũ multas gẽtes & ciuita-
tes illidat et oppida. M̃ltaſcꝫ circũfluat ĩſulas et altiſſĩos colles
Oĩa tñ multarꝫ rerꝫ cũ meatu et varietate replet: ſpgitcꝫ vbicꝫ
mirabilē vbertatē. Ipē eĩ ē ĩ cuius frõte colũnas illas ĩgẽtes fe Colũnæ
rũt: ab Hercule vulgatiſſĩa q̊ndã fama cõfixas extitiſſe ad At Hercul.
lãtis verticē: Int̃ q̃s auctore Antho. veroneñ. vna adhuc inſpi
cit̃: q̃ tota æhea ē: ad tãtãcꝫ porrecta altitudinē: vt tranſcẽdere
nubes videat̃: atcꝫ ipſũ qđ mirabile dictu ē: cœlũ pulſare: Hĩc
maris Heſpij prĩcipiũ orit̃. Et ꝑpt̃ea ad metã illã tãq̃ ad caput
inſudaſſe Hercules dicit̃: q̃ oĩ illarꝫ gẽtiũ victor euaſerat. Tũ
v̾o cũ ĩ lõgũ deſcẽdat mare: ꝑ fũdatcꝫ Galliæ litora tandē ad Gallicũ
Maſſiliã: vſcꝫ ſinuoſis fluctib⁹ inflect̃. Ac priſtino deiñ amiſ ſinus
ſo noĩe: Gallicũ appellat̃. Poſtea v̾o ꝑ Liguriã dilabẽs: vñ Ita-
lia iã incipit oriri: et Auſoniæ gẽtes: ciuitates illius multas illi
dit: quæ maxime ad Boreã ſpectant. Atcꝫ inde etiã Liguſtũ a Liguſti-
ligura ipſa quam lambit vocitatur: prorumpitcꝫ inde ſtatim cũ mare
ad Leucopetrã: vſcꝫ quæ e regione poſita Siculo: abluiturcꝫ
freto. Tum vero ad Cyrnũ quæ Corſica eſt: atcꝫ inde ad Sar-
diniam influctuans: ab ea ſtatim Sardinium appellatur. De- Sardini-
inde vero ad Auſtrum verſus Tyrrheniam radens Tyrrhenũ um mar̃

vocatur. Sed cũ poſtea incurue͠t ad Orientem ſolem & Sicili=
am circumferat iniectam freto Siculum. Tranſfuſũq; deinde
Tyrrhenũ mare Siculũ. mare Creticũ mare
Pachinnũ montem atq; ad Cretam vſq; prorumpens: quæ in
ampliſſimo iam maris ſpacio inuoluit: cõfeſtim ſacram illam
& religione & vetuſtate venerabilem. Gotthine͠ vrbem oſten
dit: neq; minus ipſam Pheſton. Et ſi magis intra continentem
ſit ſita. Quæ quidem cũ acliuis ſit & retorta: ad cuiuſdam ca=
pitis arietini ſimilitudine͠ arietis illam caput in colle appella=
uere. Tum vero cum iam vſq; ad Iapigiam ſe reclinet: atq; in
de ad Boream verſus dilatet ſeſe Adriatici: confeſtim nomen
adoritur. At rurſus ad heſperiam citeriorem conflexus: Ioni
Adriaticũ mare Ionium mare Illiria Auſoniæ diſpoſitio
um conficit mare. Ex quo geminæ e conſpectu regiones poſi
tæ ſtatim aperiuntur: quarum altera quæ ingredientibus a de
xtra eſt ſita: Illiria dicitur. Altera vero quæ ad ſiniſtram reſpi
cit: ipſa eſt Auſonia: quæ quidem cum & ipſa ſit tanq̃ ingens
quidam Iſthmos extenſa p̱ continentem triplici occludit̃ ma=
ri. Tirrheno ſcilicet: & Siculo: atq; hoc qđ nup̱ diximus Adri
atico: quorum vnũquodq; a ſuo vento depoſcit motum: vt q
ad alienas mercantur regiones: tuto poſſint e portu euadere.
Nam Tyrrhenum Zephirum depoſcit. Siculum vero agitat̃
Notho. Et Adriaticum Euro. Sed a Sicilia quod Siculum eſt:
in Libiam verſus irrumpat. meridianaſq; inundet ſyrtes: al=
terum ſtatim incurrens mare: & ſi amplius ſit illud & latius:
totum tamen illud euertere funditus videtur: Verum qđ in=
terius eſt cum imbecillem habeat aditum: alterius a longe ir=
rumpentis accipiens fluctus: tanto plærũq; cum impetu inuol
uitur: vt ex montibus Siculis fluctus qui ad Cretã prorũpunt
rurſus ad Oriente͠ verſus: atq; ſalmonidos vſq; vertice͠ relidã
tur: que͠ dicũt ſũmũ ipſius Cretæ caput orientalis. Sed cũ hæc
duo maria maxime fremere & cõcertare inter ſe vident̃: cũ im
pellunt̃ ab hiſmarico Borea: q̃ eruere e conſpectu conſueuit.
Horꝫ primũ nautæ Phariũ vocant: qđ quide͠ vſq; in extremũ
Phariũ mare Sidoniũ mare Yſſicũ
Caſij montis angulũ contrahit̃. Sidoniũ vero alterũ qđ vbi
tractũ p̱ Boreã: in interiora deſcendit̃ terræ: atq; Yſſicã regio
ne͠ illidens: Yſſicũ ſtatim appellatur: nec inde longius multo
apud Ciliciã conuerſũ cõquieſcit. Tũ vero obliquis in Boreã
reiectũ fluctibus tanq̃ ſerpens quidã inflectens ſe atq; in plu=

res contorquens ſinus: pāphiliā lambit. Sed cū Chelidonioꝝ vſq; puenit: inſulas Zephyriſ ſignū capit. Sūmitatē Pa:harei- dos verticis detegēs a lōge. Ac rurſus ad Boreā verſus Aegeū efficit mare. Cuius cōfracti exitus ſparſis inſulis fluctus adeo & ipſi plærūq; strident: & fremūt: vt nullū aliud mare eſſe cre dat: qd' maiores efferat motus: neq; piculoſiores: neq; qd' ma gis ab alto imurmuret. Tū vero ad Tenedū vſq; pgrediēs tāq̄ ipſi poſtremū infigat pedē: & tante tedeat amplitudinis: obli uiſcat̄q; eius ferocitatē in anguſtū delapſum alueū: noua pau latim induit̄ forma: & aliud ſibi hac fortuna nomē acqrit. Nā neq; Aegeū amplius dicit̄: neq; Panphiliū: neq; Cilicū: ſed Au guſtū mare: vſq; quo ad hoſtiū Tracis Boſphori puenerit: qua terūt Io Iunonis mechā cū in bouē fuiſſet mutata: illius cōſilijs enataſſe. Vnde & Boſphorō mare eſt appellatū: a bouis mea- tibus. Ac vbi primū in Auguſtū illū alueū ingerit̄: diſtractum paulatī ad Boreā demū intra vniuerſā vſq; Propōtidē irrūpit: circa quā ppe ex Aſia gentes colūt. Veꝝ cū ad ipſū applicue- rit: Boſphoron in anguſtiorē: lōge ſe contrahēs formā: angu- ſtiſſimū oīm illud efficit fretū: in q̄ etiā mirabile quoddam con ſpici tradit̄. Impudentes q̄ſdā petras p medios fluctus errare: atq; intra ſe cū ſonitu & murmure coniūgi copulariq;. Tū ve ro inde paulatim diffuſū ad Orientē ſolē: paulopoſt in ampliſ ſimū diſtendit̄ æquor: nōnulle ipſius etiā ſemitæ cōſpiciunt̄: quæ ptim ad Orientē verſæ: ptim ad Boreā inflectūt̄: quæ int̄ duo eminent pmōtoria: ex vna vtraq; pte porrecta: quoꝝ al- terū ad auſtrū qd' vrget Carambū appellauit: Alteꝝ vero qd' Boreā vertit̄ ſiue flectit̄. Europā verſus a frōte Hirta & retor- ta: arietis frontis ipſum appellauit. Hæc eteni pmontoria li- cet adinuicē e regione poſita ſint: atq; a longe videant̄ de ppe cohærere tantū: tñ inter ſe diſtant: autore Dionyſio: etiā q̄tū poſſit in tribus diebus nauis pcurrere. Tū vero inde conſcin di hoc mare videt̄ effici: quæ p ſimile emiciclo cuidā atq; vna quidē in pontū delabi. altera vero in meotim diſtēdi: qd' aūt mediū eſt: id certe Carambidis eſt: cuius ad dextrā recta ī pō tum pficiſcentibus aperit̄ via. A leua aūt frōs illa arietis: quæ ab ea pte erigit̄: & ſignū in Meotidē extollit: quæ cū in bicor nē flectat̄ formā: haud prorſus diſſimilē artiū cornibus: nec p

Auguſtū mare

Boſphorō mare

perã id nõis eſt conſecuta:nec ꝫ fruſtra etiã in meothim oñdit poſtq̃ illius vndis illidat̃ cõtinue. Hæc eſt palus illa: quã circũ incolunt Scithe: de quorum moribus loco ſuo dicet̃. Q uãue põti mr̃em appellãt: ob id maxĩe ꝙ multa in eũ inde effluat aq̃ di-

Cimeriꝰ boſphoros ſtracta potiſſimũ ex Cimerio boſphoro: atqꝫ ex multis aliũde locis: quæ adeo ex om̃i parte paludẽ replet: vt nõ poſſit intra ſua labra contineri.

DE FLVXV ET REFLVXV MARIS.

E illiꝰ itaqꝫ fluxu & refluxu maris minĩe prætereũdũ cẽſeo. Scribit enĩ Solinus: ꝙ Oceani acceſſus incrementa circa litora Indiæ vehemẽtiſſime ꝓruũt: maxĩoſqꝫ ibi exitus faciũt. Siue ꝙ ſuſpẽſus altius eleuat̃ in calore: Seu ꝙ ĩ ea pte orbis et fontiũ: et fluminũ copia ſit diffuſior. Itẽ & Herculeũ mare: ſole occiduo tãto ſubleuat̃ æſtu: vt illius Adriaticus ſinus nõ ſit exps. Vidẽdũ igit̃ ẽ: qbꝰ ex cauſis intumeſcat Oceanus: vel q̃re cũ ſupfluus ſibi fuerit: rurſus ĩ ſe reſideat: Nec ĩ obſcuro ẽ plura ꝑ ingenĳs differẽtiũ potius q̃ ꝓveritatis fide expſſa. Sed ommiſſa ancipiti cõcurrentiũ q̃ſtione has opiniones ꝓbatiſſimas inuenimus. Phiſici autũmãt mundũ eſſe aĩal cũqꝫ ex varĳs elemẽtorum corꝑibus cõglobatũ: Moueri ſpũ: regi mẽte: quæ ex vtraqꝫ diffuſa ꝑ mẽbra oĩa æt̃næ molis vigorẽ exerceãt. Sicut ergo in corporibus nr̃is (inqt Solinus) cõmertia ſũt ſpecialia: ita ĩ ꝓfũdis Oceani: nares q̃ſdã mũdi cõſtitutas: ꝑ q̃s emiſſi anhelitus vl̃ reducti mõ inflẽt maria: mõ reuocẽt. At hi q̃ ſiderum ſequũt̃ diſciplinã: cõtẽdũt meatꝰ iſtos moueri lunæ curſibus adeo: vt aq̃rum plenitudo & defectus: reſpiciãt ad auctus eius: vel defectiões ĩ cornibus. Idẽ facit ſol cũ creſcit aut decreſcit. Nã ferueſcẽte ſole: vnda maris & feruet: ſed ſi lõgius abſcedit: ĩ ſuũ alueũ redit. Alĳ aũt dicũt hoc fieri impetu ventorum: q̃ cũ vehemẽtius ſpirauerint: maris vndas euertũt: quæ inflatæ terrã inũdãt: Quas cauſas et Lucañ. ipſe in p̃rio pharſaliæ ſuæ ꝑabellæ tetigit dicẽs.

Ventus ab extremo pelagus ſic axe volutat.
Deſtituatqꝫ ferens: an ſidere mota ſecundo.
Thetios vnda vagæ lunaribus æſtuet horis.
Flammifer an titan vt alentes hauriat vndas:
Erigat oceanum: fluctuſqꝫ ad ſidera tollat.

Quærite quos agitat mundi labor: at mihi ſemp:
Tu quæcūq moues tam crebros cauſa meatus:
Vt ſupi voluere late.

DE SITV LIBIAE

p Oſtq̄ triptita tellure: ac de Oceani ipſius ſinu & ambi
tu: tum etiā de illius finibus ac noīm varietate et fluxu
dixerim. Nūc de terræ ſitu ac forma dicendū deinceps
arbitor. Et prīo a Libia incipiēdū. Libia igit ad auſtrū verſa: Libia ſiue africa
& ad Orientē ſolē: mēſæ pſimilis: a Gadibus vbi ſūmitas oce
ani al tior cōſpicit: Initiū capit: atq in Arabicū vſq ptendit
mare. Eāq regionē attingit: quæ cū ad Aſiæ extrema poſita
ſit: æthiopes ptim qdē: ptim & erembos parit. Hæc eni cū ho
mines gignat vario colore maculatos. vt pardi: magna ſiqdē
ex ſui pte ſiticuloſa ē: admodū & Aſpa regio: nigriſq paſſim
q̄ſi qbuſdā obtecta ſquamis. Et inacceſſibilis ī auiæ ſolitudīs
ſecretū acceſſit. Diris vultib9 incolæ ſolis ortū excipiūt: vſtiq
vndiq torrētis plagæ ſidere: oderunt deū lucis: penituſq ab
aīalibus abſtinēt: ſicut Troglodītæ. Specus excauāt: illis te
gūt: de qbus latior ſermo futurus ē. At reliquus ipius Libiæ
tractus q vſq ad Herculis extēdit colūnas: longe hūanior &
lætior eſt vbertate: Vbi ſinuoſo meatu æſtuariū e mari fert:
adeo flexuoſis lateribus tortuoſū: vt viſētibus pcul lapſus an
gueos: facta vertigine (vt inqt Solinus) mētiat. Itaq qd hor
tos appellauere circūdat. Vn̄ pomoꝝ cuſtodē interptantes:
ſtruxerūt iter ad fabulā. Vbi inſula inſinuata ſinubus aluei re
currētis: in qbuſdā æq̄ris ſpiris: præter arbores oleaſtri ſiles
& arā ſacrā Herculi: nil præfert qd ppaget vetuſtatis memo
riā Veꝝ hinc Atlas mōs e media arenaꝝ cōſurgit vaſtitate: et Atlas mons
eductus ī viciniā lunaris circuli: vltra nubila caput tēdit: quæ
ad Oceanū extēdit (cui a ſe nomē dedit) manat fōtib9: næmo
rib9 ihorreſcit: rupibus aſpat: ſq̄let ieiunio: humo nuda: nec
herbida: q̄ Africā ſpectat ē opimus: naſcētibus ſponte frugi
bus arboribus pceries opaciſſimus: q̄ꝝ odor grauis comæ cu
pſſis ſiles. Veſtiūt lanugie: ſericis velleribus nihilo viliore. In
eo latere: & herba Euforba copioſa: cui9 ſucc9 ad multiplex Euforbia herba.
pfuit præſidiū ſanitatis: ad oculariāq pcipue ſanitatē Nec me

diocriter propellit vim ventorum. Vertex ſemper niualis rigidiſq; horret pruinis. Cuius rei non neſcius erat ille diuinus Maro: cum inquit: Atlātis dura Aeolum qui vertice fulcit. Atlantis cinctum aſſidue: cui nubibus atris Piniferum caput: & vento pulſatur & imbri. Nix humeros infuſa tegit: tum flumina mento. Præcipitant ſenis: & glatie riget horrida barba Saltus eius quadrupedes ac ſerpentes feræ: & cum his elephanti occupauere. Silet p diem vniuerſus: nec ſine horrore ſecretus ē. Lucet nocturnis ignibus: choris Satyrorꝝ Aegypanūq; bacchantium vndiq; pſonatur. Audiuntur & cantus tibiarum: & tinnitus cimbalorꝝ per orā maritimā. Atq; (vt ait Pomponius mela) pro conſtanti habitum eſt illos Faunos eſſe bicornes ac Satyros. Hæc de Atlante: quem mauri Adderim nominant: q (vt Strabo in. 17. memorat) q̄uis vberem regionem inhabitēt tamen ad hoc vſq; tempus magna ex parte paſtoraliter viuūt. Cincinnis exornantur & barba: & auro: & terſura dētium: & vnguium cultu. Pugnant frequentius ab equo haſtati. Equis nudis vtentes: & iunceis frenis: Gerunt etiam gladios. At pedites elephantum pellibus pro clipeis ſe protegunt. Leonum & vrſorum pelles induunt: & dormientibus ſubſternunt. Et

Maſſelij ſequentes Maſſelij vnius ſunt cultus: paruis equis vtentes & celeribus: & obtemperantibus adeo: vt ſola virgula gubernētur. Equi collaria ex ligno habent: aut pila confecta: E quibus

Mauritania tingitana habena dependet. Mauritania tamē Tingitana (auctore Solino) quæ ſolſticiali plagæ obuia eſt: qua ad internum porrigitur mare: exurgit montibus ſeptē: qui a ſimilitudine frates appellati: freto imminent. Hi montes elephantes frequentiſſimi ſunt. Perhibēt a principio hoc animantiū genus diſcrete & iuxta

Elephantū natᷓa ſenſum humanum intellectum habere. Memoria pollent elephanti. Siderum ſeruant diſciplinam: Luna niteſcente: gregatim amnes petūt gelidos. Mox aſpſi liquore: motibus qbuſ poſſunt: ſolis exortū ſalutāt: deinde in ſaltus reuertūt̃. Duo eorum genera ſunt: Nobiliores indicat magnitudo: minores nothos dicūt. Cādore dentiū intelligit̃ iuuēta: quorꝝ alter ſemp ī miniſterio eſt: alteri parcit̃: ne hebetatus aſſiduo repcuſſo: minus vigeat. Si fuerit dimicandum cum venatu: præmunit̃ pariter; confligunt vtroſq; vt Eborem danato; non requirantur.

Hanc enī cauſam ſibi ineſſe periculi ſentiūt. Aberrāt agmina-
tim: natu maximus ducet agmē. Aetate proximus cogit ſeqn
tes. Flumen petituri minimos antemittūt: ne maiorū ingreſſu
alueum atterant & ꝓfundos depreſſis vadis gurgites faciant. De Ele-
Venerē ante annos decem fœminæ: ante quinqꝫ mares neſci- phātib⁹.
unt: biennio coeunt: non prius ad gregariū numerū reuerſu-
ri: q̄ viuis abluant̄ aqs: Propter fœminas nūq̄ dimicant: nulla
enim nouerunt adulteria: Ineſt illis clementiæ bonum. Quip-
pe ſi ꝑ deſerta vagabūdū hoīem forte viderint: ductus vſqꝫ ad
notas vias præbent: Vel ſi conſertis pecoribus curſitant: itine-
rꝫ ſibi blanda: & placida manufaciunt: ne qd' obuium animal
interimant. At conflictu fortuito ſi quādo pugnat̄: nō medio-
crem habent curam ſauciorū: nam feſſos vulneratoſqꝫ in me-
dium receptant. Cum captiuate venerint in manus hominū:
manſueſcunt hauſto ordei ſucco. Maria tranſmeaturi naues ſacramē
non prius ſubeūt: q̄ de reditu illis ſacramentū luat̄. Indicos ele tū pign⁹
phantes mauritani timent: & quaſi ꝑnicitatis ſuæ cōſcij: aſp- ſpōſiōis
nantur ab his videri: nō annis decem vt vulgus: ſed biennio vt
Areſtotiles diffinit gra ueſcunt. Nec amplius q̄ ſemel gignūt:
nec plures qꝫ ſingulos: viuūt ī ānos tricētos. Impatiētiſſimi fri
goris: truncos edūt: lapides hauriūt: gratiſſimas in cibatu pal
mas habent: Odorē muris maxime fugiunt. Duriſſimmū de-
dorſo tergum eſt: ventre mollius: ſetarum hirſuciæ nulle: ſed
de his hactenus. Mauritaniæ ꝓpinqui ſūt numidæ: qui q̄diu
errāt pabulationibus vagabūdis Numades dicti ſunt. Numi Nūide
di vrſi forma cæteris præſtant inqt Solinus Inſidiant̄: alphea-
tibus apum: maxime fauos appetunt: nec auidius aliud q̄ mel
la captant. Cum guſtauere mandragore mala moriunt̄: & for
micas deuorant ad recuperandam ſanitatem. Siquando thau-
ros adoriuntur: ſciunt quibus potiſſimū partibus immoren-
tur: nec aliud qꝫ cornua aut nares petunt: Cornua quidem vt
pondere defatigentur: nares vt acrior dolor ſit. Omnis hæc re
gio finibus in zeugitanū limitem deſinit: qua parte ſilueſtris
eſt: feras educat: qua magis ardua equos alit. Eximio aūt mar
more prædicatur: hæc Solinus. Deinde Maſſeſiliorum genteſ Maſſeſi-
agreſte quidem hominum genus: quibus nulla prorſus eſſe lij.
cognitio colendi agri dicit̄: nec vllus aratri vſus: ſed ꝑ denſiſſi

mos ſaltus errãtes: feraꝝ more glandibus veterũ more & ve-
Cartago natione veſci. Verũ his proximi ſunt Carthaginenſes: quoꝝ
ciuitatẽ ferũt olim a Didone cũ ex Phœnitia Pigmalionẽ ger
manũ verita: qui Sicchæũ eius maritũ ad aras trucidarat di-
ſceſſiſſet: ad mẽſurã pellis bouinæ cõditã extitiſſe: quã inqͣt
Strabo in.17. In ambitu habuiſſe ſtadioꝝ tricenta & ſexagin-
ta muro cinctã. Cuius ſexaginta ſtadioꝝ lõgitudinẽ iugum
occupat. In media vero vrbe arx fuit: quã Birſam vocarunt.
Huc pius ille Aeneas in Italiam ſoluturus: ꝓcellaꝝ tempeſta
te iactatus: reginæ tot amoris præbuit flãmas: vt nedũ pudi
citiã: verũ & dulcẽ lucẽ ex ſuo digreſſu habebat exoſã. His
deinde adiacent inhoſpitales Syrtes duo ſinus Africani ma-
Sirtes. ris diſpari magnitudĩe: ſed pari periculo. Dictæ a potu ſiroo
id eſt traho. Vento enĩ trahunt̃ arenæ: vnde & idẽ locus mul
to vadoſus fit: accedente' arenaꝝ cumulo: vbi etiam æſtuan-
te Tyrrheno cum cedere iam incipit: tanta plærũqꝫ conflata
congeries (inqͣt Anthonius) conſpicit̃: vt ingẽtes quædã mo
les illuc allatæ a fluctibus videant̃. Solinus eas inacceſſas va
doſum ac reciprocũ mare efficit. Cuius ſali defectus vel in-
crementa haud promptũ eſt dephendere. Ita incertis moti-
bus nũc in breuia reſcindit: dorſuoſa nũc æſtibus inũdat̃ in-
qetis: vt Varro auctor eſt. Per flabilẽ ibi terrã vẽtis penetrã-
tibus ſubitã vim ſpũs citiſſimi aut remouere: aut reſorbere.
Sirtis minor. Eſt aũt & maior Syrtis & minor. Minor lotũ cibũ ſuauẽ ꝓdu
cit: & illaꝝ inter ꝓpe mediũ ciuitas vna condita eſt: quã olim
Meapol' græci Meapolim dixere: ſed a Lothophagis habitatã: quã q-
dẽ gentẽ ferũt hoſpitibus ꝑbenignã ac clemẽtẽ extitiſſe. Eãqꝫ
olim errantẽ Vlyſſem ꝑhumane ac comiter excepiſſe. Siccã
regionẽ auctrore Strabone in decimoſeptio incolũt. Lothon
edũt herbã quandã & radicẽ: qua comeſta nihil potu indigẽt
Lothos arbor Lothos arbor multa eſt apud eos fructu ſuauiſſimo: circaqꝫ
regionẽ habitacula quædã ꝓpe deſerta cõſpiciũt̃ Perditis ꝓr
ſus naſamonijs ab Auſono Iouis filio: q antea ea loca coluere
Aſbitæ populi. His Aſbiſtæ adiacẽt: q auctore Solino Laſere viuũt. Hoc alũ
tur: hoc illis dulce eſt: hic illud vulgatiſſimũ Libici dei corni
geri Ammõis templũ liberi patris munere ẽ inſtitutũ. Qui
dum per aridam Libyam exercitum duceret; hiulcaqꝫ labo-

taret ſiti: opemq́ a Ioue patre petiiſſet: ferunt vates in medi Ammõ·
s arenis arietem apparuiſſe: terram cornibus effodientem:
Indeq́ gelidum emanaſſe fontem: cuius vndas Liber cum
exercitu depoſiturus ſitim: dum potaret Ioui delubrum cõ-
didit: quem Ammonẽ vocarunt: id eſt arenarum: nam
arena græce dicitur. Poſt Syrtim maiorẽ ſequitur Cyrenai- Cyrene.
ca regio: quæ & pẽtapolitana eſt: Ammõis oraculo celebra
ta. Ibi quinq́ ciuitates egregiæ: Beronice: Arſinoe: Ptholo-
maida: Apollonia: & Cyrene. Hæc Marcianus capella. Tũ
Cyrene ciuitas bonorũ quidẽ equorũ parẽs: auctore Diony-
ſio. De q̃ inqt Strabo in. 17. Cyrenæ vrbs maxima: octoginta
ſtadiorũ: in campo iacet adeo edito: vt ex mari eã videremus
Eã a Batto ferũt cõditã. Fructus fert optimos. Ea viros claros
q́ plurimos habuit: q imminẽtibus Barbaris: optime reſiſtere
potuere. Ariſtippus ſocraticus cyrenaicã inſtituit phĩam. Ca
lymachus q̃q́ cyreneus fuit a Eratoſtenes: ambo ab Aegy-
pti regibus in honore habiti. Alter poeta ſimul & grãmaticæ
ſtudioſus. Alt̃ & in his & in mathematicis præſtãtiſſimus. In
terra Cyrenaicæ regionis: inqt Solinus: plurimæ qdẽ beſtiæ
ſunt: ſed prĩcipatũ leones tenẽt. Eadẽ Africa onagros habet:
ſerpẽtibuſq́ fæcũdiſſima ẽ. Baſiliſcũ creat malũ in terris ſin Baſiliſc⁹
gulare: nec hoĩm tantũ: nec aliorũ animantiũ exitiis datus:
ſed terræ quoq́ ipſius quã polluit & exurit. Extinguit herbas
necat arbores: corrũpit auras: ita vt in aera nulla auium im
pune tranſuolet: infecta ſpiritu peſtilẽti. Cum mouetur: me-
dia corporis parte ſerpit: media arduus eſt & excelſus: ſibu-
lum eius etiam perhorreſcunt ſerpentes: qui plurimi perhi-
bentur a vatibus eſſe nati de cruentis guttis Gorgonei capi- Mœdu-
tis: qđ Perſeus victor ſup libycas pendebat arenas. Vulgus ſe caput
ſimearũ hic eſt: quas paſſim videmus non ſine ingenio æmu
landi: quo facilius in manus veniunt exultãt. Noua luna tri
ſtes ſunt: Cornuto & cauo ſidere iuxta Cyrenaicam regio-
nem Marmaridæ degunt: ad Aegyptum reſpicientes & Ge- Getuli.
tuli aſperi & inculti: quibus (vt inquit Saluſtius) caro ferina
eſt cibus: atq́ humi pabulum veluti pecoribus: quorum la Nigre-
teri adhærent Nigretes: Poſt hos Pharuſii: Qui vt ſcribit tes
Strabo Aethiopis vicini: Heſperiis ſagittant Aethiopum: Pharuſii

more falcatis vtunť curribus. Miſcentur nõnũq́ʒ mauris Pha-
ruſij per deſerta aquarꝝ: vtres æquis portant & plurimi troglo
ditarum more ſub terræ ſpecubus degunt. Aeſtiuis imbribus
abundãt. Hyeme ſiccitate laborãt. Nõnulli ex his barbaris ſer
pẽtũ ac piſcium coreis ꝓ indumentis & ſtramentis vtunť. Nec
Garamã longe a Pharuſijs Garamantes: quorꝝ locus autore Strabone:
tes Oriçam fert: & Silphiũ. Solinus. Garamantũ oppidum eſt De
Debris bris fonte miro: qui alternis vicibus die frigeat: nocte ferueat.
fons Incredibili memoratu: vt tam breui temporis curriculo natu-
ra tam diſſonã ſui faciat varietatẽ. Idq́ʒ qui ꝑcontari velit in te-
nebris ineſſe fluori illi perpetuam facem credat. Qui rimetur
die brunales ſcatebras: nunq́ʒ aliud exiſtimet q̃ ꝑpetuo rigore
vnde non immerito ꝑgentes Debris inclita eſt: cuius aquæ &
cœleſti vertigine mutant qualitatẽ: q̃uis controuerſa ſiderꝝ di
ſciplinã: Nam cũ mundũ a calore Veſper temperet: ab occaſu
ita incipit caleſcere: vt in in tactu abſtineas: noxium ſit tetigiſ-
ſe. Rurſus cũ ortus ſolis incanduerit: & radijs ferueſacta ſunt
omnia ſic euomit ſcaturigines: vt hauriri etiam a ſitientibus:
nequit. Quis ergo non ſtupeat fontẽ: qui frigore calet: calore
friget? Armẽta gentis huius obliquis ceruicibus pabulantur
Nã ſi recta ad paſtũ ora dirigant: officiunt: ledunt prona in hu
Garamã mũ cornua. Garamantici priuatĩ matrimonia neſciũt: Sed om
tici cõnu nibus vulgo in venerẽ licet. Inde eſt ꝙ filij tantũ matres reco-
bia neſci gnoſcunt: nã paterni nõis nulla reuerentia eſt: & ideo degene
unt res habenť. Poſtremi vero omniũ æthiopes ad ipſum oceanũ
Aethio- coniecti: qui feruentis ſideris vicinitate puſti candentẽ præ ni
pes gredine gerunt cũtem ſanguine ad extima reuocato: æſtiui ſo
lis gratia hi inauiæ ſolitudinis ſecretũ receſſerunt: diris vulti-
bus ſolis ortus excipiunt: vſtiq́ʒ vndiq́ʒ torrentis plagæ ſidere
oderunt deum lucis. Vltimæ Libyæ orã tenentes: penitus ab
animabus abſtinent: ſpecus excauant: illis tegunť: nullus ibi
habendi amor a diuitijs paupertate ſe abdicarunt: voluntaria
carnibus aliqui viuunt ſerpentũ: ignariq́ʒ ſermonis ſtrident
potius q́ʒ loquunť. Fœminas ſuas primis nuptiarꝝ adulterijs
cogunt patere: mox ad perpetuã pudicitiam legibus ſtringũt
& eos qui vicina rubro mari incolunt: aiunt trunca naſci par-
te: qua caput eſt: Os tñ & oculos habere in pectore. Strabo au

ſtrum verſus troglo ditæ:Blemies & Nube & Magabari ſunt Nube
ſupra Syenem æthiopes. Hi magna ex parte nudi incedentes Blemies
paſtoralem ac durã vitam degũt: Virgilio teſte. Aethiopũ ver Troglo-
ſemns oues ſub ſidere Cancri. Et eorum pecora parua ſunt: vt dytæ
aues: capræ: boues: caneſq; puſilli: aſperi tñ & pugnaces: & Magaba
fortaſſe ad horũ paruitatẽ pigmei conficti ſunt. Viuunt ex mi ri ppl̃i.
lio & ordeo: ex quibus potum efficiunt: butirũ qd̓ & ipſi pro
oleo habent: Poma non habent præter palmulas: atq; eas per
paucas ĩ hortulis regĳs. Nõnulli herba alunt̃: & ramis tenelliſ
& Lotho & calami radice. Reges colunt vt deos. Regni caput
eſt Meroe ciuitas: eodẽ nomine: quo & inſula ea montes fre- Merœ
quentes habet. Et næmora quæ inhabitant partim paſtores: inſula
patim vænatores: ꝑtim agricolæ. Venant̃ elephantes leones: Nili
& pardales dracones habent: qui cum elephantis pugnant: &
plurimaꝝ ferarum genera quæ a toſtis & arids locis ad palu-
ſtria & aquoſa confugiunt: temperiei gr̃a. Vltra Merœn ſup̃ Aethio-
exortũ ſolis æthiopes ſunt: dimidior eoꝝ protenſior eſt q̃ nr̃a pes lon-
vita: Hi iuſticiam colunt: amant æquitatẽ. Plurimũ valent ro- ge vitæ
bore. Ornant̃ ære. Auro vincula faciunt. Eſt ibi lacus: quo ꝑ-
fuſa corpora niteſcunt. Ex hoc lacu potus ſaluberrimus: ſane Liq̃diſſi
adeo liquidus: vt ne caducas quidẽ vehat frondes: ſed ilico fo- mus fõs.
lia lapſa ad fundum demittat laticis tenuitate. Vltra hos deſer
tæ inhumanæq; ſolitudines aduſq; arabicos ſinus. Deinde in
vltimis Orientis monſtruoſæ gentiũ facies. Aliæ ſine naribuſ
æquali totius oris planitie. Informes habent vultus. Alĳs cõ-
creta ora ſunt: modicoq; tantũ foramĩe: calamis auenaꝝ hau-
riunt. Nõnullæ linguis carent: inuicem ſermones vtentes nu- Mõs ar-
tibus. A meridiana parte mons editus mari imminet: igne ꝑ- dens
æternũ feruidus: & inquietis ignis æſtus. Hic draconum ma- Dracõeſ
gna copia: Porro feris draconibus ora parua ſunt: & ad mor-
ſus non dehiſcentia: ſed arctæ fiſtulæ ꝑ quas & trahũt ſpũs: &
linguas exerunt. Quippe non in dentibus vim ſed in caudis
habent: Et verbere potius q̃ rictu nocẽt. Excidit̃ e cerebris la- Dracõi-
pis Draconias: ſed lapis nõ eſt: niſi detrahat̃ viuentibus: nã ſi as lapis
obeat prius ſerpens: cũ anima ſimul euaneſcit: & durities ſo- Arma
lũta. Aethiopes arcubus quadricubitaribus ligneis ac ꝑuſtis ætiopũ
vtunt̃. Armãt̃ etiam mulieres: quaꝝ plæræq; oris labiũ æneo & eoꝝ
mores.

circulo traiectum habent. Deos putant alterum immorta-
lem: alterum mortalem. Immortalem quidem eum qui rerũ
omniũ cauſa eſt. Mortalis vero apud eos incertus eſt: & no-
mine caret. Sed frequentius eos a quibus beneficium accepe-
Reges p runt. Et reges pro dijs habent. Mortuos alij in flumen præci-
dijs hñt pitant. Alij circmufuſo vitro domi ſeruãt. Alij in fictilibus al-
ueolis eos circum templa defodiũt. Verum e regione vbi Ble
Blemij mij colunt: rupes quædam exurgit: ex qua delabitur Nilus:
Tilus. qui cum ad æthiopes Orientem verſus fluat ab eis Syrus eſt
appellatus. Cum vero ad Syenem ciuitatem vſq; peruenerit:
ab illius incolis Nilus inceptus ſtatim eſt vocari. Inde vero in
Boream verſus multaſq; tandem per partes diuiſus oſtijs ſe-
ptem in mare deuehitur: vniuerſum irrigans ægyptum mira
bili vbertate. Tibullus. Te propter nullos tellus tua poſtulat
imbres. Arida nec pluuio ſupplicat herba Ioui. Nec profecto
quiſpiam eſt fluuius in orbis parte: qui aut magnitudine: aut
aquarum copia: vel vtilitate poſſit cum illo conferri. Is (auto-
re Plinio in libro ſeptimo) Incertis ortus fontibus per deſerta
&: ardentia: & immenſum longitudinis ſpacium ambulans:
fama tãtum & inermi quæſitu cognitus: ſiue bellis quæ cæte
ras omnes terras fere in ventre. Lucanus. Archanum na-
tura caput nũ prodidit vlli. Hoc & Solinus aſſerit. Incerto pe
ne decurrit fonte: varias incrementi eius annectendo cauſas.
Ignari ſiderum vel locoꝝ inquit varias de exceſſibus eius de
dere cauſas. Alij affirmant Etheſias nubium denſitatem illo
cogere. Vnde amnis hic auſpicatur: ipſumq; fontem ſuperno
humo ſublatum: tantam inundationis habere ſubſtantiã: q̃n-
tum bibula ad liquorẽ nubila ſubminiſtrarint. Ferunt alij ꝙ
ventorũ flatibus repercuſſus: cum fluorem ſolitæ velocitatis
non queat promouere: aquis in arcto luctantibus intumeſcat
Et quanto intenſius controuerſi ſpiritus repugnauerint: tan-
to excelſius ſublimari in altitudinis vertices repercuſſam ce-
lerieatem. Nõnulli affirmant fontem eius qui Fialus vocat̃:
ſiderum nutibus excitari: extractumq; radijs candẽtibus cœ
leſti igne ſuſpendi. Verum omnem exceſſus originem de ſo-
le fieri: primãq; exultantiam tumoris concipi: cum per Can-
crum ſol vehatur. Poſtmodum triginta eius partibus euolu-

tis: vbi ingreſſus Leonem: ortus ſuos excitauerit: Propulſo
omni fluore: tantam vim amnis erumpere: ꝙ tempus ſacer-
dotes natalem mundi iudicarint. Deinde reuocare exitus vni
uerſos: cum in Virginem tranſeat. Penituſq̄ inter ſuum alue
um capere cum Libræ pondera contigerit. Inquit tamē Stra-
bo: ꝙ antiqui coniectura poſteri etiam viſu ipſo cognomine:
Nilum ipſum ab æſtiuis imbribus augeri: cū ſuperior æthio-
pia in vltimis montibus diluertur. Imbribus aūt ceſſantibus
paulatim inundationem ceſſare: quæ res his maxime patuit:
qui in Arabicum ſinum nauigarunt: vſq̄ in Cinamomi re-
gionem. Tradunt etiam Eratoſtenem dicere: æſtiuos imbres
cauſam eſſe: Idq̄ ab Areſtoteli ſumpſiſſe. Areſtotelem vero a
Traſialco: qui vnus ex antiquis erat philoſophis. Traſialcū
vero ab alio: atq̄ illum ab Homero: qui Nilum cœleſtem di-
xit. Rurſus ad ægypti cœleſtem nauigat amnem. Is fluuius
cæteris fertilior fæcundiorq̄: vt idem Strabo aſſerit. Magna — Nil⁹ ma
producit animalia: Nec mirum dum profundo ſenſu philoſo — gna aīa-
phiæ ſeq̄mur præcepta: latēteſq̄ naturæ cauſas ꝑcontabimur — lia pro-
Recens namq̄ tellus fluuialibus irrigua: limphis: feruentiq̄ — ducit.
ſolis calefacta radio: in futuræ prolis generationem prona eſt
ob aquatici humoris & caloris temperiem nō mediocrē: quæ
gignendis præeſt rebus. Nemo igitur diuinæ philophiæ alū-
nus inficiabitur animalium illic fore generationem. Aiunt enī
terrarum cultores: dum glebas vomere proſcindunt: plurima
animalia imperfecta licet: in auras vna cum verſis agrorum
glebis ſubleuare. Ouidius. Plurima cultores verſis animalia
glebis. Inueniunt: & in his quædam modo cepta ꝑ ipſum: Na
ſcendi ſpacium quædam imperfecta ſuiſq̄. Trnnca vident hu
meris: & eodem corpore ſæpe. Altera pars viuit: rudis eſt ꝑs
altera tellus. Phytonēq̄ anguem diram mortalium luem hinc — Nil⁹ Phi
procreatum: & appoloneis telis deniq̄ confixum. Ouidius — tonē ge-
Phytia perdomite ſerpentis nomine dictos. Cocodrilum (vt — nerat.
inquit Solinus) Nilus fouet: qui linguam non habet. Morſus — Coco-
eius horribili tenacitate conueniunt: ſtipante ſe dentium ſe- — drilus.
rie pectinatim Plærumq̄ ad triginta vlnas magnitudinis eua
leſcit. Aequalia anſeris edit oua: rimatur locum ꝑ nido: natu-
rali prouidentia. Nec alibi fœtus præmitur: quam quo cre-

ſcentis Nili aquæ non poſſunt pervenire. Armatus etiam eſt vn
guium immanitate: noctibus in aqua degit: p diem humi ac
quieſcit: circumdatur maxime cutis firmitate intantū: vt ictus
quouis tormento adactos tergo repercutiat: A ſuperſticioſa
illa gentilitate plurimo cultu veneratus. Iuenalis.
delphini Aegyptus portenta colit: Cocodrillus adorat. Et eſt delphi
num genus in Nilo: quorꝫ dorſa ſerratas habent criſtas. Præ
Hoīes parui terea habitant in inſula Nili homines forma exigui: ſed auda
cia magni: vt cocodrillis ſeſe offerant obuios. Nam hæc mō
ſtra fugientes: inſequunt̄: formidant reſiſtentes: ergo capiun
tur perdomiti: metu itaqꝫ obſeqnunt̄: vt immemores atrocita
Puteus inūdationispræſag⁹ tis victores ſuos in dorſo vehant: In aqua obtuſius vidēt in ter
ra accutiſſime. Hieme nullum capiunt. In ripa Nili eſt puteus
quidā ex integro ſtructus lapide: in quo & maxima & mini
ma & mediocria Nili incremēta adnotantur. Nam putei aqua
cum Nilo pariter creſcit & decreſcit. Sūtqꝫ in putei pariete no
tæ quædam incrementorum omniū menſuræ. Hæc itaqꝫ ob
ſeruantes cum aliȷs notant: vt incrementa noſcant. Nā ex his
ſignis ac diebus multi ante futuram Nili excreſcentiā cogno
ſcunt. Idqꝫ omnibus prædicunt: quæ res profecto agricolis ad
aquarum conſeruationes & Aggerum & Canalium effoſſio
nū vtiliſſima eſt. Maiora enī incremēta maiores denunciāt ꝓ
Ficus ægyptia uentus. In arboribus quas ſola fert Aegyptus: præcipua eſt
ficus ægyptia: folȷs Moro comparāda. Vno anno ſepties fru
ctum efficit: qui ſicomorum dicitur: vt inquit Strabo. Vt ad
ea redeamus vnde diuertimus. Ipſe Nilus eſt qui Libyā ſeiū
git ab Aſia. Ad aphricam quidem ſeu ad auſtrum Libyam re
linquēs: & ad Orientem Aſiam. Ipſa enim eſt Aegyptus quæ
Egypt⁹ aeria ſemper ſummos viros ingenȷ acrimonia ꝑduxit. Aegytios
enim primos fuiſſe tradunt: qui viuendi formam morūqꝫ di
ſciplinam præſtiterunt: primoſqꝫ omnium aratrum inueniſſe
terrāqꝫ ſulcaſſe: ac ſemine inieciſſe. Opus enī fuit (inquit Stra
bo) tam diligenti ac ſubtili locorum diuiſione. propter conti
nuas finium diuiſiones: quas Nilus auctus efficit: nunc addē
do: nunc adimendo: nunc immutando figuras & ſigna quæ
dam releuando: quibus proprium diſcernitur ab alieno. Vn
de iterum atqꝫ iterum menſurari oportebat: donec ab his geo

metriam ortum habuiſſe ferunt, creduntq; quemadmodum computandi ſcientiam: & Aritmethicam a phœnicibus propter mercaturas. Ferunt etiam eos primos: qui cœlum radio fuerint dimenſi. Et ſolis ipſius labores: aliorumq; ſiderum vagam vertiginem exogitarunt. Quoniam nullus ibi vapor in nubẽ cogit: verum æſtu partium patit̃ diſſolutionẽ. Quapropter & aſtra ſemp̱ eis ſunt ſerena & aperta: quorum mirabili meatu ſuſpenſi: ſiderum diſciplinã: & primi nobis tradiderunt. Non enim ex irrito & vano philoſophi noſtri ꝓdit dictum: Sacerdotes in Aegypto: ꝓpter admirari cœperunt philoſophari. Inquit enim Solinus: Aegyptum incolunt populi: quo momentũ: quo reparari mundũ ad motus ferunt: annuo hoc ſtudio deprehendũt. Eligit̃ ſacer lucus: in quo conſeptant diuerſi generis animalia. Eo vbi ad ſtatutam lineam cœleſtis vertigo profecta eſt. Senſus ſuos ſertionibus produnt quibus poſſunt. Alia hululant: alia mugiunt. Quædã ſtrident: quædã rudiunt. Hoc argumentũ illis eſt magiſterium ad iudiciũ temporis dependi: Ex quibus omnibus ipſa regio (inquit Anthonius (haud mediocrẽ laudem conſecuta eſt. Neq; præterea vlla alia eſt: quæ illam rerum omni vbertate ſuperet: neq; quæ ad pabulandũ ſit fertilior: neq; quæ vincat illã excellẽtia ædificiorũ & magnitudĩe. Cuius forma extremis cõſtat lateribus bus: Ampla quidẽ ad Arcton: ſed ad Orientẽ anguſtior: Porrigiturq; vſq; ad Syenem: in qua puteus (Strabone auctore) quidã æſtiuũ indicat ſolſticium: quoniã hæc loca circulo Tropico ſunt ſubiecta: & in meridie vmbilicũ faciũt ſine vmbra. Græcis ĩ meridiem euntibus hic primũ ſol ſupra verticem fit.

Geometriã ægypti inuenerunt.

arithmeticã Phenices inuenerunt.

Aegipti Aſtronomiã.

Mundi initium dep̄hẽdũt ſacerdotes.

Syene

Lucanus in nono.

Hic quoq; nil obſtat phœbo cũ cardine ſũmo.
Stat librata dies: truncũ vix ꝓtegit arbos.
Tam breuis in me dium radijs impellit̃ vmbra.

Vallata inſup̱ Aegyptus vndiq; binis montibus: quoꝝ p̃ mediũ defluit Nilus. Ipſa eſt quæ olim plures clariſſimos ac præpotẽtes peperit viros: ac tot principes extulit: & potiſſimũ ꝙ vetuſtiſſima illa Thebe centum p̱ portas digeſta in glorioſiſſimam lucem protulit. Vbi olim ferunt Memnonem illum regem perſpicaciſſimũ ſuam ex Oriente aurorã ſalutaſſe. Ver

Thebe ægypt⁹.

Memnõ

ſus tamẽ paludem Sarbonida ad Zephyrum ſita eſt ciuitas il
Alexandria la:quæ olim ab Alexandro Macedonum rege condita phibe
tur. Vbi etiam templum extat mirabile illud Iouis ſinopit:
Iupiter Sinopita famoſiſſimũ quidem ac precioſiſſimum: varijs metallorũ ge-
neribus elaboratum. Quo ferunt nullum vnq; in terris vi-
ſum maioris excellentiæ: neq; maiori admiratione dignum:
nec vllam ditiorem ciuitatem: neq; omnibus in rebus fortu-
natiorem. Vnde a longe quoq; venientibus: ſpeculæ illæ vul
Palene mons ægypti gatiſſimæ conſpiciunt̃ ſpecioſæ paledinis. Tum vero ad Ori
entem verſus iuxta Caſiotidis rupem Pelei oppidum erigi-
tur. Cuius incolas ferunt adeo nauigandi peritos: vt cæteris
Caſſiotis mõs libycis non humani ſed diuini iudicentur. Nam inquit Stra-
bo de ſeipſo. Traiecimus ĩ inſulã ſuper Pactone delati. Pactõ
enim eſt ſcaphe genus ex virgis ita compoſitũ: vt textile qđ-
dam videat̃. Stantes itaq; in aqua vel in aſſeribus ſedentes: fa
cile tranſmiſimus: nihil omnino metuentes. Sũt enim ſine pe
riculo, niſi ſcapha nimis impleatur. Et hi ad hoſtia ſeptempli
cis Nili poſiti ſunt. Alij præterea paſſim populi & gentes q̃-
plurimæ: quarum quædam ad Oceani litora ſunt deiectæ:
Tritõ lacus mediæ libie permultæ etiam circa Tritonidos lacus ripas colunt: qui per
medium quoq; Libyæ delabens: in pontum vſq; perfundit̃.

DE SITV EVROPAE.

n Vnc ad Europæ ſitum ſermo noſter flectendus eſt: cu
ius quidem forma non multũ differt: niſi q; ad ſepten-
trionem verſa: rurſus ad Orientem eodem modo re-
flectitur; & finẽ attingit auſtralis Libyæ: Atq; ambe in Aſi-
am æque ſe habent. Hæc quidem extremũ ad Boream veſtigi
um tenens: Illa vero ad auſtrum. Verum vt de eius apertiori
forma dicamus. Ipſa eiuſmodi ſita eſt: vt ĩ eius frõtibus qua-
ſi cuiuſdam coni figuram facere videatur. Cum ad occiden-
tem ſolem exacuatur: q; maxime & ad Orientem verſus am-
pliſſime dilatatur. Id æque ipſius fines quales ſunt: & quorũ
progrediantur: quaſue ipſæ gentes & nationes intra contine
ant: facilius aperietur. Itaq; a ſupremo ipſius latere incipiam
Hiſpani quoadvſq; ad Herculis protenditur columnas. Iberi primi ea
ſeu Iberi loca tenent: genus quippe hominum elatiſſimum & ditiſſi-

mum: de quorum regione inquit Solinus. Plaga comparan=
da optimis: nullis poſthabenda: frugum copia: ſiue ſoli vbe=
re: ſiue vinearum prouentus: ſiue arborū reſpicere velis: om=
nium materia affluit: quæcūq; aut precio cara: aut vſu neceſ=
ſaria: miri marmoris gemmarūq; muneribus cōſpicua. Argē
tum vel aurū ſi requiras habet: Nihil in ea ocioſum: nil ſterile
non coquūt ibi ſales: ſed effodiūt. Ibi Tagum fluuium ob are
nas auriferas cæteris amnibus prætulerunt. Ouidius.

Hiſpani ſiue Ibe= ri ab Ibe ros flu= uio dicti

Tagus fluuius

Cedant carminibus reges regūq; triūphi.
Cedat & auriferi ripa beata Tagi.

Strabo libro tertio. Hiſpaniæ maxima ex parte incultus eſt
ager: Nam rupes & ſaltus: & loca ſilueſtria: campiq; tenuiſſi
mæ telluris: neq; huius plane irrigua pars magna eſt: quæ ſpe
ctant in Aquilonem prorſus frigida: niue inſuper aſperitatis
& Oceano ſemper obnoxia. Quæ vero ī auſtrum vergit: vni
uerſa fere fœlix eximiæ præſertim qua extra columnas porri
gitur. Aurum: argentum: ferrum nullibi terrarum neq; tantū
neq; tam probatum generari hactenus compertum eſt. Aurū
enim non ſolum ex metallis effoditur: Verumetiam fluit. Flu
mina namq; & torrentes pluuialibus aucti vndis: auream de
ferūt harenam. Puteos quoq; effodiētes: & alia per ſolertiam
tractantes artificia: lauandis harenis aurū excerpūt. Pluresq;
hac ætate ſunt: qui aurum eruant q̄ qui effodiant. Tum ve=
ro ad Boreā verſus Britanni occupant. Solinus. Finis erat
orbis ora gallici litoris: niſi Britannia inſula qualibet ampli=
tudine nomen pene orbis alterius mereretur. Octingentis enī
& amplius milibus paſſuum longa porrigitur Hibernia ei
proxima magnitudine inhumana eſt: ritu incolarum aſpero:
alias ita pabuloſa: vt pecuaria niſi interdū in æſtate a paſtori=
bus arceantur in periculum: agat ſaties. Illic nullus anguis:
Auis rara: Gens inhoſpitata & bellicoſa: Sanguine interē=
ptorum hauſto prius victores vultos ſuos inquinant. Fas at=
q; nefas eodem animo ducunt: Puerpera ſiquando marem
edidit: primos cibos gladio imponit mariti. Inq; os paruuli
ſummo mucrone auſpicium alimentorū enitere infert. Mare
quod inter hanc & Britanniam interfluit: Vndoſum inqui=
etumq; toto in anno: non niſi feſtiuis pauculis diebus eſt

Torren= tes aurū deferūt

Britānia iam An= glia

Hiber= nia & eius mirabi les

Mare hi nicum

nauigandum. Nauigant autem vimineis alueis: quos circū=
dant ambitione tergulorum bubolorum. Britanniæ circui=
tus quadragesies octies ſeptuagintaquinq; milia paſſuū ſunt:
In quo ſpacio magna ibi & multa flumina ſunt. Fontes cali[di]
quibus præſul eſt: mineruę numē. In cuius æde ꝑpetui ignes
nunq̄ vertuntur in fauillas. Sed vbi ignis tabuit: vertit̄ in glo=
bos ſaxeos. Præterea vt taceam metallorum largam variāq;
copiam: qua Britanniæ ſolum vndiq; pallet: venis locupleti=
bus: Gagades hic plurimus optimuſq; lapis. Si colorem re=
quiras niger gemmens: ſi qualitatem: nullius fere ponderis.
Si naturam a qua ardet: oleo reſtringitur. Si poteſtatem: attri=
tu calefactus applicata detinet æque vt ſuccinū. Deinde ger=
mani quorum corpora cum & ſint candida & pulchra (vt in=
quit Anthonius: & Dionyſius. Bellicoſi etiam ſunt a natura.
Et (auctore Solino) Germania diues virorum: terra frequens
populis numeroſis & immanibus. Extenditur inter Herci=
neum ſaltum & rupes ſarmatarum. Hercineum næmus: ali
as Horcineū. Sunt nonnulli qui hoc næmus velint eſſe ſiluā
Bohœmalē: Sicut Aeneas ſiluius: & pluresaſſerūt. Ex dictis
autem cæſaris & Claudiani poete & plurimorum teſtimonio
intelligo eſſe nigram ſiluam iam dictam in Sueuia: vbi incipit
Danubio: Vbi deſinit Rheno perfunditur. Saltus Hercineus
aues gignit: quarum pennæ per obſcurū emicant: & interlu=
cent. q̄uis obtenta nox denſat tenebras. Vnde homines loci
iſtius plærumq; nocturnos excurſus ſic deſinant: vt illis vtan
tur ad præſidium itineris dirigendi. Præiactiſq; per opaca val
lium pēnis: quæ rationem vitæ moderantur: indicio pluma=
rum refulgentium. In hac rupe ſarmatarum ſane & in omni
ſeptentrionis plaga Biſontes frequentiſſimi ſunt: qui boues
feris ſimiles, ſetoſi colla: iubis horridi: vltra thauros pernicita
te vigentes capti: aſſueſcere manu nequeunt. Germani inſu=
per (vt inquit Strabo in ſeptimo) regione trans Rhenum ad
ortum vergentem natioem Gallicam pauliſper imitantem &
proceritate corporū: & colore flauo: & reliquis rebus & for=
ma: & optimis moribus & viuendi ritibus pares exiſtūt: Ro=
mani hoc illis nomen iure indidiſſe videntur: proinde ac eos
fratres legittimos ſane Gallis eloqui voluerunt. Legittime

Gagades lapis.

Germania

Biſontes

nācꝫ fratres Romano ſermone intelligunt̄ Germani. Quo-
niā geographiæ ſcriptores parum de ſarmatica tetigere: quā
Poloniā perhibent. Indignū igit̄ fore cenſui: ſi peregrinæ tel-
luris regiones notarem: & nihil de ea in preſentiarum ederem
ipſiuſcꝫ Sleſiæ natalis ſoli eſſem imemor.

ODE SAPPHICA ENDECASYLLABA DICOLOS TETRASTROPHOS PEONICE. DE POLONIA ET CRACOVIA.

Erra diffuſis ſpacioſa campis:
t Tendit̄ longe gēminā ſub arcton
Mille quā durus renouat feracē
Sarmata bobus
Hanc licet multi latices amœno
Aluūt riuo: tn̄ inter amnes:
Pulchrior multas vitreus peragrat
Hiſtula gentes.
Cæruleū tollens caput a niuoſa.
Rupe torrenti ſimilis rapaci
Deinde congeſte patulos fluore
Fertur in agros.
Regiæ celſos ſinuoſæ vrbis
Præterit muros: vbi graccus hoꝫ.
Auctor agreſti ſtatuiſſe fert̄
Iura colono.
Hic ſibi pulchrā Ioue nata ſedē.
Pallas elegit: tenerēcꝫ virgo
Imbuit ſūmi patris erudita
Dote iuuentā
Edocet formis varijs ſolutū:
Lite diſcordi chaos: & latentis
Primo naturæ peritura nullis
Semina ſæclis.
An deus nubeſue tenent aquoſæ
Aeris ſpiſſi trifidū vt iacentes
Fulmen in terras iaculat̄ ictu
Sæpe fragoſo.
Vnde brumales veniūt pruiuæ

Et vapor largo reſolutus imbri
Flabra ventorꝝ: refluecꝫ magnū
Tethios æſtus.
Curſitus chari e regione fratris
Roſidus lunæ globus it p̱ vmbrā.
Sæpe mortales piceam tuentes
Lampada terrens
Aureus criſpo veniens ab Indo
Phœbus: aſtrorūcꝫ ſui meatus.
Hic viros luſtrat nimiū profūda
Mente capaces.
Pegaſi ſanctæ laticis puellæ
Hic ſonant plectro modulos canoro
Colle cirrheo: & ſapiens relicto
Ludit apollo.
Educat pulchras Venus hic puellas:
In Iouis ſūmi thalamos ituras.
Poma quæ ſole teneant Atlantis
Aurea dignæ.
Aut odoratis ſedeant in herbis
Qua næmus myrrha redolet Sabeū.
Fundit & rubri pelagi niuales
Concha lapillos.
Pulchrior virtus latet in venuſto
Corpore: a nullo interitura fato.
Dotibus cuius veniunt per æuū
Omne cauendæ.
Nec procul multa ſpecus excauatus
Arte ſub fauces Herebi p̱fundas
Tendit: & Ditis tenebroſa nigri
Thartara pulſat:
Intus obſcure poſuere noctes
Turbidis ſedem tenebris opacam
Etheris picti iubar expolitum:
Vſcꝫ peroſæ
Nam nec aurore radijs: nec vllo
Sole luſtrāt̄ ſuperū p̱ axem.

Siue ſub terras ruit ad ſepulti
Orbis alumnos
Huius e cæcis latebris amare
Exeunt rupes ſalis: & ſub auras
Turbinis magni ſuperas citata
Mole trahūt
Sudat occultis ſpecus hic cauernis:
Fontis æterni laticem is rigorem
Contrahit: puri ſalis vt calenti
Aeſtuat igni.
Iſta Saturni ſenioris aſtro
Liuido & pigro remeantis orbe:
Terra fœcundis nimium dehiſcit
Fœta metallis.
Mille nec longe rapidis equoꝝ
Curſibus fert globus inquietus:
Siue ſol lucem vehit aut opacas
Luna tenebras.
Inde conuexū ſubitura cœlum
Aera in exhauſtis latebroſa venis
Et ſimul ſurgit rudis impoliti
Lamina plumbi
Nec viros tellus alit alma vaſta
Mole proceros: Viadi fluenta
Hiſtule: aut quales næmoroſa radūt
Flumina quercus
Marcij crebro proceres capeſſant
Arma in hoſtiles ruitura turmas.
Et ferūt pulchris ſpolijs onuſti
Sæpe tropheum
Quæ tuis ſumme pater incola arcis
Fixa delubris tibi cōſecrarūt:
Rurſus vt dextro patrias reuiſant
Marte penates.

SLESIAE DESCRIPTIO COMPENDIOSA.

Huius ae occiduum procurrens Sleſia phœbum.

Viris humet aquis: fluuijſq; rigatur opimis.
Odera quos inter gelido de monte fragoſus
Præcipitans ſeſe næmorꝝ ꝑ opaca recuruo.
Amne ruit: volucrũq; in Abeſis carmina ripis
Audit: Olerini velut alta flũenta Caiſtri.
Aluit Aetneis hinc prata ſimillima campis:
Vnde ablata nigro fuerat Proſerpina Diti
Filia frugiferæ Cereris: quæ nil minus iſtam
Proſequit̃ paſſim cumulatus frugibus oram.
Spicea ſerta gerens: qui plurima ruſtica pubes
Prouincias diuæ pigui de rure receptas
Contulerat curuis qđ mille exercet aratris.
Sidere ſub verno glaties dũ gleba ſolutas
Haurit: & admoti ſentiſcens lampada phœbi
Euocat agricolas iterũ ad iuga panda iuuencos.
Læta ſuos multa ꝙ ineſſe foueret alumnos.
Cultores cane fidei q̃ rurſus ab alto
Erigonem cœlo terræ ad conuexa vocarunt.
Hoſpitibus gens grata nouis cœleſte veret̃
Numen: & ad ſonitũ cœli concuſſa tremiſcit.
Qꝫ primũ horrifico vehit̃ ꝑ inania curru.
Iupiter: aut miſſa altitonans faccæ territat vrbes
Aerias: triplici quas Vartiſlauia muro
Odere: & alueolis munita bicornibus oẽs
Cellit: & excelſi pendentia nubila cœli.
Mœnibus exuperat fugitiua ſub aſtra leuatis:
Noctiuage pœbes: chorili quantũ anteit amaras
Querna arbor frondes: apice aut ſupeminet alto
Pinus atlanteo: ſublata cacumine denſam.
Arbuteæ ſegetẽ ſiluæ in conualle virentis:
Religionis honos es Vartiſlauia noſtræ
Diues opũ: indigetũ hoc teſtant̃ templa deorꝝ.
Quanta ſub orbe ſuo vix Titan ſpectat anhelos:
Oceano ſeu mergit equos: ſeu tollit ab Indo
Quadrupedes ponto tenues: aut contrahit vmbras
Hic diues ſtatuit ciuilia iura ſenatus
Cui dederat pulchros maieſtas regia faſtes.

Ipſe ſuis alias vt legibus arceat vrbes
Imperioq́ꝫ præmat: qđ longũ creſcat in æuũ.
Efficite o ſuperi: hoc creſcente augent̃ honores
Veſtri: & marmoreis ciues delubra columnis
Cõſtituent: vr̃as cadet hoſtia maior ad aras.

PINDARICVM ANAPESTICVM IN NATALE SOLVM QVOD NOVVMFORVM PERHIBETVR.

Ec ꝓcul arcta in ſede penates
Habitat patriæ mœnia terræ.
Cuius alumnis pia falciferi
Sæcula ſeruans ſenis: in fauſti
Fœnoris expers hoĩmq́ꝫ doli.
Et procul omni a fraude remotus
Opibus viuit diues modicis:
Quas irriguus ſudore labor
Tulit: aut curui vomer aratri.
Graui & lenta a vite racemi
Quærit opes: quas iucũde pater
Bacche virenti comptæ corimho
Seris: O placidũ numen agreſti.
Fœlix patrio contentus agro.
Pelagi refluam aſpernat̃ aquam.
Non pigra ſeruat plauſtra Boetis
Gelidi: aut Hyadum ſidus aquoſum
Nec vaga picti ſidera mundi
Notat: vt tollens ſæuus Orion
Enſem pluuio rore madentẽ.
Vetat hibernis credere choris.
Pinus olim montium alumnas
Nec hyperboreus ſua vela aquilo
Rapida ægei ꝑ vada ponti
Ad ſydonias ſuſtulit vrbes
Nec eum phrygius raptus Abida
Puer imbrifera territat vrna
Nil ſæua tua ſtilla latratus
Timet; aut Syrtis magna vadoſe

Murmura vbi vrget ventus harenas
Bibulaſq; iterũ abſorbet:& imos
Manes hauſtis perfnndit aquis.
Sollicitaq; at comtemptor opũ.
Sub lare paruo ſua lætus agit
Fata elyſium viſurus agrum.

Ec longe a ſaltu hercinio Boya emergit regio lata & diffuſa a bouine pellis ſimilitudĩe:ſic appellata Deinde ad Pyreneos montes verſi vſq; ad eridam fluenta Celte colunt: Vbi ferũt Heliades ſorores dolore afflictas phætontis fratris interitũ tã diu deploraſſe: vt mortue om̃es in alvos tandem arbores lachrymantes adhuc verterẽtur. Earũq; lachrymis a Celtis qui ea circumhabitant loca ſæpenumero emungi :cum in aureũ vertant̃ electrũ: & tanq̃ lapides durescant. Solinus. Succinũ rude primũ naſcit̃:deinde incoctũ adipe lactentis ſuis expolit̃:Ad quẽ videmus nitorẽ:de ſimilitudine mellis eſt. In apto eſt ꝙ rapiat folia:ꝙ trahat paleas. Et India habet ſuccinũ: & Gallia fœlix præ pinguibus glebis ac ꝓuentibus fructuarijs fœtu beatiſſima: Aqtanos tñ & celtas eos appellant(vt inquit Strobo in tertio)Quos pyrene mõti adiacentes Cermenus mons diſterminat. Hæc plaga omni ex ꝑte fluuijs ſpargit̃. Cũ alij ex alpibus:alij ex Cermeno & pyrene deuehant̃. Nõnulli etiam in Oceanũ: aliqui in noſtrũ pelagus erumpunt. Loca verò ꝑ quæ defluunt vtplurimũ cãpeſtria ſunt:tumuliſq; prædita. Q; ſi ꝓficiſcaris ad arctos montẽq; Cermenũ:olíueta ficiq; deficiẽt. Vlterius vero progrediens:non facile vitem vuas ad maturitatem conficere proſpicies: Alia vniuerſa frumenta:milium,glandẽ vbertim gignit: & omnis generis pecora:nulla ipſius pars inculta iacet. Excepto dumtaxat ſiquid paludes. ac ſileucoli inhibeant. Etenim mulieres quidem fæcunditate & educandi ſtudio optimæ: viri autem bellorum magis q̃ agri colendi ſtudioſi. Hac autem ætate terrarum cultionem:depoſitis armis cogunt̃ amplecti. Deinde vero ſequit̃ Thyrrhenia:vbi ad Orientẽ alpes extolli incipiũt:ex quibus nimirũ Rhenus amnis latiſſimus exoritur. Virgilius. Alpinas ah dura niues & frigora Rheni. Et Lucanus. Fregit ab arctoo ſpumanti vertice Rhenũ.

Boya regio quæ dicit̃ & boiaria: iã Bauaria.
Pyrenei montes.
Celte populi.
Pad⁹ fluuius ſecundum græcos Eridan⁹
Heliades.
Succinũ vel Electrum.
Aqtani & Celte
Cermenus mõſ
Thyrrenia
Rhenus trifidus ꝓpt̃ tria hoſtia q̇bus decurrit in mare.

Sed priuſq̄ ad Tyrrheniam tranſuehar: primū mihi dicendū de Rheno & quorſum protendat: eo verſus ipſius Europe fines. Rhenus igitur cum ex alpibus illis erumpat germanos primo a Celtis interſecans: in Boream vſq; Oceanum ampliſſimo decurrit alueo. Sed priuſq̄ mare attingat: ex eius fontibus intra Sueuos procreans Hiſtrum: vniuerſam regionē illam mercatoribus nauigabilem reddit: Hic enim Hiſter ortus ab extremis germaniæ partibus ab occaſu prope ſinum Adriaticum ſexaginta in ſe excipiens (vt inquit Solinus) amnes. Cum ad Orientem multis infuſis fluminibus cōualeſcit: ſpumoſus tandē & obtectus caligine (auctore Anthonio) prope Peucē. p quinq; ingētes alueos in Euxinū mare ꝓripitur: vbi plurimus Fiber degit: qua ſe ad Boream reflectit: multas ac varias nationes irrigat: quoſq; ad Meotidis peruenerit hoſtium: nam germanos primum perlambens: bellaces ſarmatas: deinde ſecat. Tum Getas & Baſtarnas inūdat: Quorū cōditiones. Strabo ī decimoſeptio pulchre memorat. Getas græci Traes opinati ſunt: qui quidem vtrūq; Hiſtri latus incolebant. Et ſicut & Miſi quos Poſſidonius ſcribit religiōe indulgentes ab animantibus abſtinere: & eā ob cauſam pecus omne vitare: melle vero lacte & caſeo veſci. Verꝫ que Getias Menander memorat inſpice: non quidem fingens vt decorum ē. Verū ex ipſa memorās hiſtoria: Traces vniuerſi nos præſertim Gete (quorꝫ indigenam me eſſe glorior) non omniū continentiā nimis agimus. E nobis vxorem ducit nemo: nec vt plæriq; vndecim duodeciq; & amplius: ꝙ ſi q̄ternas gnaſq; vxores duxiſſe cōtigerit: ſubuerſio quædā eſt: ideo hymenei ꝓrſus exps infœlix inter cōciues vulgat̄. Cūcti nāq; fœmīas ſuperſtitionis duces & auctores eſſe exiſtimant. Hæ eteni ſunt quæ viros ad deorum cultus: ad dies feſtos: ad venerationes: ad præces inuitent: Vt incepta proſequamur: redeamus ad id vnde diuertimus. Hiſter Dacibus facultatem adauget: neq; minus ad Alanos et Thauros præterfluēs oībus nauigandi per continentē facultatē præſtat: qui quidē Thauri excelſum illum qui Achillis curſum inhabitantes: anguſtū ſane terræ ſpacium licet ob longum ad paludis: vſq; ripas pertingunt: quibus contermini ſunt ipſi quos diximus Alani: quorum

Sueuia dicit̄ rhetia.

Caſtor. Peuce. Fiber abūdat mari Euxino

Meotidis pal9

Gete & Baſtarne. i. trāſiluani

Miſia.

Daces

Alani iā Thartari Thauri molæ.

rgio equorũ multitudine exuperat: Sed his admoti ſunt Me
lanchleni populi & Hippomologi tamẽ etiam Neuri & Hip
papodes: ac deinde Geloni & Agathirſi. Geloni (vt memo
rat Solinus) de hoſtium cutibus ſibi indumenta faciũt & eqs
ſuis tegmina. Agathyrſi vero ceruleo picti colore fucatis: in
ceruleum crinibus: nec hoc ſine differẽtia eſt: nam quanto qs
quis altero præſtat: tanto propenſiore nota tingitur: vt ſit in
dicium humilitatis minus pingi. Apud Neuros naſcitur Bo
riſtanes di'abens e conſpectu arietis frontis directeq; aduer
ſus Cyaneas in Euxinũ demergĩt: in quo piſces egregij ſapo
ris: & qbus oſſa nulla ſunt: nec aliud q̃ cartilagĩes tenerrimæ
Verũ Neuri vt accepimus æſtiuo ſole in lupos tranſfigurant
deinde exacto ſpacio qđ huic ſorti attributũ eſt: in priſtinam
faciem reuertunt. populis iſtis deus Mars eſt: ꝓ ſimulachris
enſes colunt. Hoĩes victimas habent: oſſibus adolẽt ignes fo
corum. Inde & Aldeſtus & Panthicapes (inquit Anthonius)
ex Ripheis delapſi montibus ĩmurmurant: quoꝝ fluẽta cum
galtiali appropinquauerint Oceano (nã eo verſus defernut)
ſplendidiſſimũ quoq; deducunt electrũ: Qđ haud q̃q̃ diſſimi
le rutilanti lunæ videt: cum primum incipit oriri pariunt: &
Adamantẽ lapidem: ſed cum agathiæ os lambunt: nã ex om
nibus magis obnoxij Boree. Cæterũ ad auſtrum Gete tenẽt:
de qbus ſupra. Et Noritij quoꝝ ag̃ger frigidus: autore Solio:
& partius fructuoſus. Tum etiã Pãnonij. quoꝝ ora viro forti
& ſolo plano (vt ſcribit Solinus) Læta atq; inclitis amnibus
circũflua. Tũ Miſi & Traces: Veꝝ Miſi: vt ꝓhibet Anthoni
us: magis q̃ Traces ad Boreã vertunt. q quidẽ Tra ces late ꝑ
ampliſſimã regionẽ diffuſi: ꝑtim ad latus ꝓpõtidis maris co
lunt: partim ad Helleſpontũ coniecti: ꝑtim etiã ad Aegiũ te
nent: vbi circa excelſa melfluæ pallenæ Aſterius lapis gigni
tur: haud diſſimilis flagranti ſtellæ: aut exurẽti flãmæ. Ferũt
tñ (inquit Solinus) Tracibus Barbaris ineſſe cõtemptũ vitæ:
& ex quadã naturalis ſapientiæ diſciplina: Concordant oẽs
ad interitũ voluntariũ: dum nõnulli eorum putant abeuntiũ
aĩas reuerti: alij non extingui beatos magis fieri. Apud pluri
mos luctuoſa ſũt puerꝑia: deniq; recentẽ natũ parẽs fletu ex
cipit: & leta ſunt funera adeo: vt defunctos gaudio ꝓſequãt.

Melãchleni
Hippomologi
Neuri
Hippopodes
Geloni
Agathirſi & comores
Geloni crudeles
Boriſtefluuius piſcoſus
Cyaneæ ſymplegades ſaxa ſcopuloſa dicunt
Cartilagines piſces
Neuri crudeliſſimi.
Aldeſt⁹
Adamãtem parit electrũ
Gete
Valach
Noritij dicũt iã Styrij

uxorꝶ numero ſe viri iactāt: & honoris loco ducūt multiplex coiugiū: quæ fœminæ tenaces ſunt pudicitiæ defūctorum inſiliunt rogos: & quod maxime inſigne ducūt caſtitatis: præcipites in flammas eunt. Nupturæ nō parentū arbitratu trāſiunt ad maritos: ſed quæ præ cæteris ſpecie valent ſubtaxari volunt: & licentia taxationis admiſſa: non moribus nubunt: ſed præmijs: quas formæ præmit dedecus dotibus emunt: quibus coniungant. Thraciæ montes celebrati a poetis Hiſmarus. Sithon Rhodope. Virgilius. Hiſmarus aut Rhodope aut extremi Garamantes. Alibi. Sithoniaſq; niues hyems ſubeamus aquoſæ: gelidis Hebri irrigaī vndis. Virgili⁹. Nec ſi frigoribus medijs: Hebrūq; bibamus. Qui cū admiſceī tumulum habet: Polydori Priami filij a Thracio rege mille telis cōfixi: ob auri pondus quod ſecum tulerat. In parte tamen Miſiæ quæ pontica eſt (Scribit Solinus & Dionyſius) appet herba ex qua conficitur oleum quod vocāt medicum: hoc ad incendiū excitatum: ſi obruere aqua geſtias: ardet magis: nec ſopitur q̄ pulueris iactu. Sunt & aliæ q̄plures gētes ſub hac cœli parte conſtitutæ: quæ omnes inhabitant & circūhabitāt Hiſtrum: ex quo non mediocrem nauigandi comoditatē aucupantur: quorꝶ nomina enarrare longa mora eſſet: & ſuperfluum. Reliquum: vt nūc de alia Europe parte dicamus: quæ tribus extenſa marginibus: vſq; in Orientem ꝓgreditur. Eā enim partem Hiberi tenent: ptim Græci: partim Itali. Verum vltimis Hiberiæ terminus Oceanum lambit: vbi potiſſimum vna ex columnis cōſpiciī a Libe iniecta: quam infra Tarteſſus mons erigit: & cuius regio copioſa eſt ad modū & fertilis hinc Caneſi adhærentes ad Pyrenei vſq; radices mōtis. Hinc vero ſequitur Italia: quam quidē mons elatus admodū & extenſus vt ſtatera p medium ſecās: atq; ſecans illum ab omni latere: circumſepiens miro quodam ornamento & inſuperabili ꝓpe munimine vallant: nullus vnq̄ architectus cum viderit (ſcribit Anthonius) poterit negare: q̄ Mineruæ extiterit opus regiōis illius decus & monumentū: quo quaſi corona præcingit: Illum incolæ Apennium vocant. Italia namq; vniuerſa cōſurgit a iugis alpium. Solinus: Porrecta quo in mare meridiē verſus protenditur. Inde procedens paulatim ſe Apennini

Siton Rhodope
Hiſmarus
Hemus
Hebrus fluuius.
Thracia gelidus
Pontica regio
Tarteſſ⁹ mons
Ceneſi populi
Apēni⁹ mons

montis attollit iugo extenſa inter Thuſcum & Hadriaticum
Similis querno folio ſcilicet lõgitudine amplior q̃ latitudine
quæ tanta cura ab omnibus dicta: vt iam inueniri non poſſit:
qđ non veterum præſumpſit diligentia: largitur. In laudẽ ex
cellentis terræ: materia ſuppetente dum ſcriptores præſtan-
tiſſimi reputant locorum ſalubritatẽ: cœli temperiem: vber-
tatem ſoli: aprica collium: opaca næmorum. Maximos ſaltus
vuũ olearũq; prouentus: nobilia pecuaria. Tot amnes: lacos
tantos. Inquit enim Strabo in quinto. Italiæ maior campi ps
marinis aquis plena ſtagnat. Foſſiſq; & aggeribus ſicut ægy
ptus inferior diductis irrigat̃ riuis: ac partim exiccat̃: & ruſti
corum cultu fructuoſa eſt: partim nauigationibus comoda.
Vrbium vero plæreq; inſularum modo cingunt̃. Aliæ quæ-
dam ex parte aluuntur: quæ ſupra ſtagna mediterranei iacẽt:
mirificam ex fluuijs nauigandi comoditatem ſurſum habent
Padus ex quibus in primis Padus eſt: maximus enim ſæpe numero
fluuius. imbribus creſcit ac nauibus. Is multas diffuſus in partes: in
eruptionibus occultum efficit hoſtium: haud ingreſſu facilis.
Hac vero tempeſtate eximiæ dignitatis trans Padum ciui-
Verona tas eſt: quodãmodo alpibus finitima & propinqua Verona:
eſt ampliſſima Et hæc ciuitas Catulli patria. Ouidius. Mãtua
Brixia Virgilio gaudet: Verona Catullo His inferiores Brixia: Ac
Mantua Mantua excellẽtiſſimi ac diuini illius Maronis alumna. Mul
tæ Italiam incolunt gentes: ac multi populi: quorum nomina
Tyrrhe haud facile poſſent explicari a nobis. Verum primi ſunt Tyr
nia rheni: ex ea maxime ipſius parte quæ intra Boreã & Zephy-
Etruria. rum eſt ſita. Eos Romani Ethruſcos appellant atq; Truſcos
Græci vero (auctore Strabone) hoc eos compellant nomine.
A Tyrrheno Athis filio: qui ex Lidia Colonos hanc in regio
Tuſcia nem dimiſit. Tuſci campos vſq; ad amnem Tybrim poſſidẽt
quos ad ſolis ortus maxime fluuius alluit: donec pelagus in-
tret. Parte autem altera Tyrrheno ac Sardonico mari ſunt cõ
fines. Tyrrhenis gentes quædam Pelaſge iunguntur: quas
Cyllene quæ ex Cyllene in Italiam traijcientes: cum ipſis Tyrrhenis
mons illic ferũt conſediſſe. Ait enim Heſiodus (ſcribit Strabo) hãc
gentẽ ex Archadia originem duxiſſe: & diuino Helicõe gña-
tos extitiſſe: quem olim Pelaſgus procreat: Rerum quoq; ſcri

ptores Atticarum de Pelaſgis tradidere. Athenis fuiſſe pelaſgos: qui cum inſtar auium quo ſors vocaret huc atq; illuc errabundi comearent pro Pelaſgis Pelargi: id eſt Ciconiæ vocarentur ab Athenienſibus. Proximi his ſunt Latini glorioſum hoīm genus ea (uctore Anthonio) Soliq; vbertate ac ingeniorũ excellẽtia fæcundi: Huius plagæ tractus (vt inqt Strabo) Inter Oſtie litus & Sinueſſam vrbem & Sabiniã iacet. Eſt autem Oſtia vrbis romane nauale: quo Tyberis erumpit. Extenditur autem in longum vſq; in Campanũ agrum: & Samnitum montes. Sabinia vero regionem irrigat: a propinquo tandem mari placidiſſimo ſinu apud Oſtiam excipitur. Strabo Apenninis montibus Tyberis effluit: pluribuſq; augetur amnibus: partimq; per ipſam excurrit Ethuriam. Deinde autem ipſam diſterminans: primo quidem ab ea diuidit Vmbriã. Poſtea vero Sabinos & Latinos: Rome ad littus vſq; finitimos. Fluuius is cæterorum omnium olim princeps & imperator: clariſſimam illam Romuleam præpotentem ſedem interſecat. Pontificis noſtri domicilium: atq; omnium aliarũ regionum caput. Huic vero proxima eſt Campania regio læta: atq; omnium copioſiſſima: in cuius circuitu (vt inquit Strabo) iacent Tumuli: mirifica fructuum vbertate conſpicui. Hiſce locis incumbit mons Veſuuius: amœniſſimis habitatus agris excepto cacumine: Is magna ex parte planitiem habet: fructum omnino nullum ferentẽ. Cauernoſoſq; mõſtrat & antra: combuſtis ex petris: q̃s ignis abroſerat. Ibi cumæ (vt inquit Solinus) ab Euboenſibus conditæ: Sibyllæ Sacellum: cuius librum ad Cornelium vſq; Sibyllam pontifices noſtri conſulebant. Tunc enim vna cum capitolio igni abſumptus eſt. Nam priores duos Tarquino ſuperbo partius precium offerente q̃ poſtulabatur: ipſa exuſſerat. Cuius ſepulchrum in Sicilia adhuc manet. Si a Cumis (ſcribit Strabo) incipias vſq; in Siciliam ignotus eſt tractus: & profundas quaſdam in vnum coeuntes habet cauernas Ad Auſtrum autem verſus Subſyrenidos colle flumen conſpicitur. Surſentini Sylari quod iuxta Lucani & Brecij tenent: vſq; ad Leucopetram pertingentes. Inde vero ad Boream: vbi primum Zephyri ſummitas eminet: Locri poſiti: Qui cum olim in Italiam ex

Latini

Oſtia

Sinueſſa

Sabinia

Tyberiſ

Campania

Veſuui⁹

Sibylla euboica

Surſentini.

Attica conceſſiſſent. Ferunt eos loci amœnitate captos: cũ in-
digenis| hominibus amicitiam & ſocietatem coniunxiſſe. Ciui
tatẽq; ibi conditam ſuonomine appellaſſe: quoꝝ adhuc extat
genus prope Alecis fluminis decurſum. Tum vero Metapõ-
tini adiacẽt: nec longe ab eis circa Sarum flumen Crotone flo
rentiſſimũ conſpicit᷑ oppidum: vbi glorioſum illud Laciniæ
Iunonis templum conditũ extat: atq; infœlix Sibaris deplo-
raſſe dicitur: ob iratum Iouem aduerſus illius ciues: ꝙ fuiſſẽt
admodum debacchati in Alphei ſacris: quoniã honores homi-
num cœleſtibus præpoſuere dijs. At Samnite deinde poſiti:
int᷑ magis cõtinentẽ atq; Marſi quibus alba finitima in excel-
ſo locata: Saxo prope fuſiuus eſt lacus: longitudine par pela-
go. His Marſis & vicinis maxime vſui fit. Memoriæ proditũ
eſt illum nonnũq̃ vſq; ad montana creſcere. Interdum aũt de
creſcere: vt merſa prius lacu loca deſiccent᷑: & agricolationẽ
ruſticis exhibeant: quæ ſub terranei humoris tranſitione oc-
culta quadam ratione ſparſim efficiunt᷑. Marſi tamen ad velo
citatem pedum plurimum curſu præſtant. Tarentini vero ad
litus reiecti: ibi oppidum tenent Amycleoꝝ: olim interitu cõ-
ditum: quibus ꝓpinqui Calabry Iapigũq; gens: quæ quidem
vſq; ad Hirum protendẽs: quod mari adiacet: vnde Hadriati-
cum fretum iam incipit ad Aquileiam atq; Tergeſtinoꝝ op-
pidum contrahi. qđ ad extremũ ipſius poſitum eſt. ſed ad Ori
entẽ cum ſe inflectat: inde Liburnoꝝ primo litus lambit: Ac
deinde vniuerſam illoꝝ regionem illidit vaſtis oppreſſam te
nebris quantacũq; eſt: quæ adiacet Iſthmo: Bulimeoꝝ quoq;
ꝑfricans margines: per imenſum ſtatim diffuſum alueũ: ex-
tenditur: ac illyricos primũ irrumpit: quorũ regio (vt inquit
Strabo in ſeptimo) Aprica ſimiliter frugifera: boniſq; feraciſ
ſima fructibus: Oliuetis vinetiſq; ſpecioſa: niſi ſicubi rara &
aſpera omnino rupes iacere. Super hanc ſita regio tota mon-
tana: frigida & niualis eſt: Amplius quæ in Aquilonẽ ſpectat
adeo: vt raro vitem ferat. In altioribus vero & amplioribus lo
cis mõtanæ ſunt planities: quas Pannonij tenent. Illyria tamẽ
ad Ceraunias vſq; altiſſimos montes inuertit᷑. quibus in locis
monumenta quædam inſpiras contractas viſunt᷑: quæ ferunt
Cadmi & Hermione vxoris eius extitiſſe: qui cũ ambo iam

Alax flumen
Metapõtũ vrbs
Sarum flumen
Crotõe oppidũ
Laciniũ ꝓmõtoriũ
Crotõe
Sybaris
ſenex ꝑ:bus
Sãnite
Marſi
Alba lõga fuſucus
Marſi
Tarentini
Amycle oppidũ.
calabria
Iapigia
Apulia
Daunia
Agleia.
Tergeſtinum
Liburnia

decrepiti eſſent: ac longo admodũ confecti ſenio Abiſmeno il luc cõceſſiſſent ibi in ſerpentes fuiſſe mutatos. Vbi etiam aliud conſpicit̃ mirabile: nam duæ vtrinq̃ confixæ ſunt columnæ: quæ quotiens aliquid eminet aduerſa vicinis hominibus: ambe ſtatim inter ſe collidunt̃: vt conflictari vident̃. Ad Auſtiũ vero verſus ſub ipſa prope Tracia. Supraq̃ Horiciã græciæ tellurem pars illa quã Helladem vocant: initiũ capit: aſcẽſu quidẽ difficili ac duplici pelago piculoſa Aegeo videlicet & Siculo freto: duobus præterea agitatur ventis: quorum alterum appellant Heſperium ſiue Siculum: q & Zepyrus eſt: Alterum Eurum: qui efflat ab Aegeo. Deinde ſequit̃ Pelopiſ inſula: quæ & Peloponẽſus dicitur: Cuius quidẽ forma haud longe diſtat a Platani folio: Nam lata eſt ab initio: & in acutũ protenditur limitem. A ſummo enim Boream verſus anguſti cuiuſdam quaſi Iſthmi videtur figuram præſeferre. Atq̃ cũ Hellade mutuo firmari ac coniungi veſtigio. Vallatur tamen ex omni reliqua parte maritimis fluctibus inter Peloponeſſi ciuitates. Inquit Strabo in ſexto: Argos & ſparta gloria præcellent: In hanc etiam ætatem iuxta Argon ſurgit ſilua Nemea: in qua Argi ſacra celebrare conſuere: ibi quoq̃ quæ de Nemeo leone geſta fabulis prodita ſunt. Lucanus in decimo Si ſæuum radijs Nemæum phœbe leonem. Nũc tremens toto fluerent incendia mũdo. Lerna & Mycenei: & Argini agri lacus eſt: in quo Hidram conſtituiſſe ſcriptores tradunt. Vir.
Et centum geminus Briaræus m belua Lernæ.
Arginorum enim vrbs magna ex parte planis in locis & aridis ſita eſt. Et ideo aiunt ibi eſſe puteorum copiam: quos Danaum aſcribebant ſolebant ſolertiæ: vti is verſus diuulgat.
Argos aquis vacuum Danai ſtruxere redundans. Arginoꝝ quidem arcem Danaus inhabitaſſe dicitur: Is adeo præcedentes loci illius reges excelluiſſe fertur: vt qui antea Pelaſgi nominabant̃: impoſita p græciam lege: Danai vocitarent̃. Sane Chorinthum Peloponenſi vrbem (inquit Strabo) locupletiſſimã aũt cum Iſthmo ĩmineat Emporiũ: locus negociatoribus frequentatus: & duorũ dominus portuum exiſtat: quoꝝ alter quidem Aſiæ: alter aũt Italiæ ꝓpinquus eſt: Vtroq̃ ex loco faciles inuicẽ mertium cõmutationes facientes. Ibi mons eſt ex

Horicia
Hellas
Pelopo-nenſus.
Argos
Spartha
Mycene
Lerna
Danaus
Corin-thus

Acroco celſus:quē Acrochorinthū nominant. Cuius quidē ꝑs in Aq
rinthum lonem verſa:maxime in arduū erecta ē cōſurgit Vertex autē
mōs Veneris ſacram habet ædiculā:Infra verticē Pyrenē fontem
Pyrene adeſſe contingit:haud affluētes aquas habentem. Cæterum
fōs perſpicuas admodū potuiq; ſuauiſſimas. Vulgo autem me-
morat eum ex ſubterraneis quibuſdam venulis expreſſum.
Fama eſt equum Pegaſum cum potaret: hoc in loco a bello-
Pegaſus ro Phonte depræhenſum fuiſſe:alatum inq̄ Caballum e Me-
equus duſæ ceruice; & de Gorgonis exſecto guttere proſillientem.
At Aegium eius regionis ciuitas:ſatis incolarū habet(vt me-
morat Strabo in iſto loco) Iouem a capra lactis alimenta ſu-
ſcepiſſe ſcribunt:ſicut Aratus prodit. Diuaq; capra Ioui fama
Olenū eſt:hic præbuit vber. Oleniāq; Iouis vates dixere capellam.
vl'olenæ Locum oſtendēs:quia proxima eſt Olenæ. Ad Zephyrū ve-
ro Triphyllidos tellus ſita:iucundiſſimis Alphæi vndis allui
tur: qui per Piſæam & Triphilæam (auctore Strabone in
octauo)labitur:& cum intercidatur fluento Meſſeni & Euro
te: ambo non ex mari aliquo videntur effluere:ſed ex imis na
Alphē9 ſci terræ ipſius viſceribus: Verum Alpheus Heliorum ter-
fluuius ram ſecat. Eurotas autem per Amyclæos dilabitur. At circa
inſulæ medium:inter conuallem ſub Erimanthi ſcopulo: Ar-
chades tenent:vnde & Melas amnis & Cratis & Aon fluunt:
& antiquus ille Ladon. Archadiæ montes Cyllene Mercurij
parens:Licanis & Menalus: qui totus næmoroſus eſt: In cu-
ius ſaltibus paſtores olim ſuos decantabant amores:imitātes
Pana illius montis incolā. Virgilius.

Menalus argutūq; næmus pinoſq; loquentes:
Semp habet:ſemp paſtorꝝ ille audit amores.
Panaq; qui primus calimis non paſſus inertes.

Etiam dijs alumnis inclaruerūt:Inter quos nec Erymanthus
in obſcuro eſt flumine:quod Labon dicitur. Varro perhibet
Fons mi in Archadia fontem eſſe: cuius hauſtus interimat. Merula
rabilis cum in alijs locis fulua ſit: circa Cyllenem quod non indignū
Albeſto relatu eſt:candidiſſima eſt. Nec lapidem ſpreuerimus: quem
lapis Archadia mittit:cui Albeſto nomē eſt: Ferrei coloris: Hic ac-
Argini cenſus ſemel:extingui non poteſt. Proximi vero is Argini:
lacones & Lacones; quorum regio altera quidem ad Orientem ſpe-

ctat: Altera ad Auſtrum. Huius autem Iſthmi latera gemino conſtat pelago collidi. Vno quidem ad occidentem verſus: altero ad auroram: Quod vſq; ad ea loca contrahitur: quæ Sacrocinida vocant. Verum e conſpectu ipſius Iſthmi: quem Peloponenſum diximus: ad eam partem verſus: quæ ad Orientem ſpectat poſita eſt. Attica regio clariſſimorum hominum & excellentiſſimorum ingeniorum parens & nutrix: quam diuinus ille Iliſus amnis perlabitur. Vnde dicunt olim Boream ſuam Orithigiam rapuiſſe: vbi Boetes ſiti & Locri. Boetia (vt inquit Solinus) Thebis eminet: quas condidit Amphion: non q̄ Lira ſaxa duxerit. Nec; enim par eſt id ad geſtum fieri: ſed q̄ affatus ſuauitate homines: rupium incolas & incultis moribus rudes ad obſequij ciuilis pepulit diſciplinam. Apud Thebas Helicon lucus eſt: Cytheron ſaltus amnis: Hiſmenus fontes: Arethuſa: Edipedia: Dirce: Aganippe Hyppocrene: quos Cadmus litterarum primus repertor: dū rimatur quænam adijſſet loca: quoniam equeſtri (exploratione deprehendiſſet) incenſa eſt licentia poetarum: vt pariter vtrumq; vulgarent: ſcilicet q̄ eorū alter alitis equi vnguicula ſollicitatus foret: Alter potatus facundia animas irrigaret: & q̄ aperta foret alitis equi vngula: & q̄ potui ſuſpitionem facerent litterarum. Virgilius

Attica regio

Boetia

Helicon lucus

Cadm⁹ lrārū repertor

Nam nec; Parnaſſi vobis iuga: nam nec; pindi:
Vlla moram fecere: nec; Aoniæ Aganippe.
Et ouidius in quinto faſtorū.
Dicite quæ fontes Aganippidos Hippocrenes.
Grata Meduſæi ſigni tenetis equi

Ea tamen quæ a Strabone in nono deſcribuntur: digna ſcitu ſunt. Muſarum præcipue alumnis. Hic Cephiſus e Libea vrbe Phocenſi ortum accipit: vt ab Homero dictum eſt. Qui q; Libeam habent Cephiſi in fontibus almi. Helicon Phocidi eſt affinis ex Aquilonis partibus: nō procul a Parnaſſo diſtās Cui Aemulus eſt & altitudine & circuitu. Vterq; enim niuibus pulſatur: & rupes amborum ſaxea eſt. Hoc autem in loco eſt conſecrata muſis ædes: fonſq; Caballinus: de quo Perſius Nec fonte labra ꝓlui caballio. Et Libetridū ſpelūca nynpharū Virgi. i ſeptīa ægloga. Nynphæ nr̄ amor Libetrides aut mihi

Cephiſ⁹

Parnaſſus

Fōs caballinus

carnem: quale meo Codro cōcedite. Cuius fontis gelidos la-
tices priſti fates guſtaſſe perhibentur: illiuſq́ fæcundo rore ir
rigui: facultatem ad carminū ſumpſere ſtructuram: Nec arbi-
tretur quiſpiam ineruditus hoc fabuloſum figmentū in irrito
dumtaxat ac vano ſitum: aut nihil veritatis contineri. Vatem
nāq́ cœleſti repletum numine: ab omni tumultuariæ rei ſtre
pitu eſſe ſemotum: oportet ne ingruente tumulto in profundo
eius turbetur ſenſu: quo ſine: nulli mortalium conceſſum eſt
verſus condere: Quamobrem græci vates verſum condituri
aprica montium: opacum ſiluarum frigus & placidum fon-
tium & riuulorum murmur ex lapillorum & aquarum colli-
ſione gemitum petebant: quæ omnia vitales ſpiritus ab igna-
uo torpore ſubleuare: ingenij vires & ꝓuocare: & augere in
promptu eſt. Inde ſubtiliſſime inuentum in iſtorum montiū
ſpecubus: ſiluarum latebris: & in fontium aquis diuū aliqd'
reſidere numen: Quod a poetis iure inuocandum venit: vni-
Parnaſſus uerſus præterea Parnaſus (inquit Strabo in nono) cōſecratus
exiſtit: & antra & alia loca honore & ſanctitate digna conti-
Corycides nens: E quibus celeberrimū & formoſiſſimū extat Corycium
Nynpharū antrum. Eodem quo & Cilicium nomine appel-
Coriciū latū. Is mons gemmino colle in aſtra tolliť. Ouidius. Mons
Ciliciū ibi verticibus petit arduus aſtra duobus. Nomīe Parnaſſus:
Cyrrheum quorū alterū Cyrrheū compellatū Appollini: alterū Nyſeum
baccho patri dicatū eſt. Lucanus. Accipiam Cyrrhea: ve-
Nyſeū lim ſecreta monentem. Sollicitare deum: Bacchūq́ auertere
Phocis Nyſa. In Phocide item duæ præclariſſimæ ciuitates eminent.
Delphi Delphi & Elathea: Delphi qdē propter templū Appollinis:
Elathea Phytij & Oracliū vetuſtate inſignæ. Auſtrale latus Parnaſſi
Delphi occupat locus ſane petroſus: Vnde Delphicus a vati
bus perhibetur. In eius cacumine templū ſurgit: & oppidum
in circuitu: ſtadia ſedecim complectens: hoc tempore circa ip
Caſtalius fons ſum affines Caſtalij fontis ſua locarūt domicilia. Huius fōtis
aquæ muſarū ſunt ſedes. Ouidius. Vilia mireť: Vulgus mi-
hi flauus Appollo. Pocula caſtalia plena miniſtret aqua. Au-
ctores memorant diuinum ipſum domiciliū Appollinis pro-
fundum: & curuam eſſe ſpeluncam: non admodū lato ore pa-
tentem. Vnde aura quidem referri ſacro efflante numine. Ex-

celſum autem hoſtio imminere Tripodem. Quæ cum Pythia
vates aſcenderit: hauſto diuinationis ſpiritu dei reſpõſa refer
re: & carmine & oratione ſoluta. Oraculũ hac tempeſtate ne-
glectui datᷓ: ſuperioribus annis excellentiſſimo in honore ha
bitum: Documento ſunt theſauri: quos populi potẽteſqꝫ prin
cipes ibidem conſtruxerũt: ad quas conſecratas obtulere pe- Aemõia
cunias: nec minus artificum præſtantiſſimorũ opera. Tũ ve- Theſſa-
ro Theſſalia (vt ſcribit Solinus) multa oppida & flumina: in- lia
ter quæ Penæus q̧ præter Oſſan Olympũqꝫ decurrit næmoro Penæus
ſis in cõuallibus. Theſſaliæ ſunt Pharſalici campi: in q̄bus ci- Oſſa
uilium inſonuerunt procellæ. Ibi Olympus excellenti vertice Olym-
tantus extollitᷓ: vt tegmen eius cœlum accolæ vocent. In cuiuſ pus
cacumine eſt ara Ioui dicata: cuius altaribus ſi qua de extis in- Oæta
feruntur: non difflantur ventoſis ſpiritibus: nec pluuijs dilu- Pyerius
untur. Sed voluẽte altero anno cuiuſmodi relicta fuerint eiuſ
modi reperiuntur: & omnibus tempeſtatibus: & corruptela
aurarũ vindicatur. Litteræ in Cynere ſcriptæ vſqꝫ ad alteram
cærimoniam anni permanẽt. Theſſaliæ adiacet Macedonia
tellus (vt inquit Solinus) Quæ olim Pyerium ſolũ: vel Ema-
thium nũc vniformi vocabulo Macedonia eſt: Inter ipſam & Macedo
Traciam Strimon amnis facit terminũ: qui ex Hemi iugis ir- nia
rigat. Admonet Phlegia: vbi anteq̃ opidum fieret rumor eſt: Strymõ
militiam mundi dimicatam cum gigantibus: dũm Iouem ab Phlegya
æthereo axe congeſtis montibus fũgare conabanᷓt. Illic ſi qñ
(vt accidit) niuibus torrentes aut pluuialibũs excitatur vndis
Et aucta aquarꝫ pondera ruptis obicibũs: valẽtius in campos
rũũnt apertos. Eluuione oſſa etiam nũc ferũnᷓt detegi: quæ ad
inſtar corporis ſũt humani. Sed nõ grandiora. Quæ ob enor
mem magnitudinẽ monſtroſi exercitus iactitãt extitiſſe: idqꝫ
adiuuatur argumento ſaxorum immaniũ: quibus oppugna-
re cœlum moliebanᷓt. In Theſſalia enim & Hæmonia ſunt ere Hæmo-
ctiora iuga: quam vſqꝫ proceritas Mõtana attolli valet. Nec nia
eſt in terris omnibus qđ merito ad iſtas eminẽtias compareᷓt:
Quippe quas ſolas diluuialis irruptio cũ vniuerſa obduce-
ret: humido inacceſſas reliquit. Durant veſtigia nõ languidæ
fidei: quibus apparet hos locos ſupſtites fuiſſe: vndoſe tempe
ſtatis: Nã in latebroſis rupiũ cauaminibus conchilioꝝ tecta

Alexan reperiuntur. Hic Philippus magnum procreat Alexādrum:
der ma⸗ Cuius mater ſe coitu draconis grauidam affirmarat. Ita tan⸗
gnus tum ipſe egit: vt deo genitus crederetur: Parag:auit orbem re
ctoribus Areſtotile & Caliſtene Subegit. Aſiam: Armeniam
Hiberiam: Albaniam: Cappadociam: Syriam: Aegyptum:
Thaurū: Caucaſumq; transgreſſus eſt: Bactros domuit: Mæ⸗
dis & Perſis imperauit. Cœpit Indiam: emenſus omnia quæ
Liber & Hercules acceſſerant. Eum fuiſſe hominē aiūt ceruí⸗
ce celſa: Lætis oculis & illuſtribus: reliquis corporis mēbris
nō ſine maieſtate quadā decorū. Victor enī: vino et ira victus
ſic: vt morbo violentiæ apud Babylonē humiliore q̄ vixerat
fortuna exemptus eſt. Macedonia inſuper lapidem gignit:
Pean la⸗ quē Peantem vocant. Hūc eundem concipientibus & pariē⸗
pis tibus: opitulari fama prodiga eſt. Hinc cernit̄ Hemus ſex mi⸗
Hemus libus paſſuū arduus: niuoſum & obdura concretū glatie. Tol
mōs lens cacumē: ſub cuius rupibus Orphæum tam concine auras
demulſiſſe fama eſt: vt eius carmīe nedū mortaliū: verū fera⸗
rum & humi creſcentium oblectabat ſenſus. Verum e regiōe
Macedoniæ ad Zephyrum. Epirus Dodonia ab vrbe Epiro⸗
tica Dodona: in ollarū ſtructura doctiſſima. Virgilius. Ingēs
argentum Dodoneoſq; lebetes. Late admodū longeq; diſten
ditur. Hæc regio priſca tempeſtate vrbibus populiſq; erat fre
quētiſſima. Sed deinde ſub romano impio ꝓpter crebras de⸗
Epirus fectiones ad ſolitudinem redacta eſt. Paulus nāq; emilius ſub
Dodōia acta Macedonia ſuperato Perſe: ſeptuaginta Epirotarum vr⸗
Epidau⸗ bes euertit: & centum & quinquaginta hominū milia in ſer⸗
rus uitutem redegit. Hæc olim Moloſſa dicta a Moloſſo filio Pyr
Moloſſa rhi: & Hermiones filiæ Manelai: & Helenæ. Chaonia vero a
Caonia Chaone Heleni fratre. Virgilius. Pars Heleno qui Chaonias
cognomine campos. Chaoniāq; omnem Troiano a Chaone
dixit. In Epiro circa promōtorium Leucaten: quod et Actiū
ferunt Auguſtus nauali bello Anthoniū et Cleopatrā ægy⸗
ptiam: quam ſpreta Auguſti ſorore ſibi iunxerat ſeparauit.
Virgilius in octauo. Feruere Leucaten: auroq; effulgere flu
Etholia ctus. Ad auſtrum eius Etholia: cuius per medium Achelous
amnis: vbi Bacchus vitē inſeruit: fluens in Trinacriæ vſq; flu
ctum: argēteis harenis dilabit̄: inſulas illas ſecans: quas Echi

nadas vocant: qũibut ꝓxima ſunt Cephalenorũ oppida: ſfe- Echinairuntq; in eas fuiſſe mutatas Nynphas ab Acheloi nomine: dũ dæ iſulæ eius ſacrificium negligerent. Ouidius in octauo metha.

Cũq; loco nynphas memores tũ deniq; noſtri
In freta ꝓuolui fluctus noſterq; mariſq;.
Continuam deduxit humũ: pariterq; refellit.
In totidem medijs: quas cernis Echinadas vndis.

Sed ad Orientem verſus Phocis eſt ſita: atq; in Boream verſa: Phocis vſq; ad Termophilarum hoſtia ſub niuoſo potiſſimũ Parnaſſi vertice protenditur: Cuius ꝑ medium Cephiſus de quo ſupra e rupe defluens: propinqua arua perpetuis irrigat fontibus. Tũ Phitonis ſeqt̃ tellus: miris qbuſdã & incõſuetis odoribus flagrans: Vbi Draco ille deplphicus ad Tripodes intra Draco pietes templi ꝓſtratus iacet: adhuc multis horrẽdus ſquamis: delphic9 vbi aiũt Apollinẽ quotiẽs ex Mileto aut Claro inſulis ꝓficiſcebat̃: plærũq; inſidere cõſueuiſſe: atq; eius illic deauratæ pharetræ vincula diſſoluiſſe. Tm̃ de Europæ regionib9 dictũ iri ducimus.

DE INSVLIS

n Vnc ad inſulas ſtilus vertẽdus eſt: priuſq̃ de alia telluris ꝑte qppiã deſcribamus: quæ et magnitudie et opũ vbertate cæteris anteit. Vt itaq; inde incipiã vñ etiã Europa primũ extulit caput: et colũnæ illæ Herculeæ infixæ eã a Libya reliq̃q; iniecta Oceano ſeiũgit. Gedira pria nobis Gedira occurrit. Ea eni cũ a Phœnicibus olim extitiſſet: q̃bus Herculem colebãt: ab eis etiã Gadira eſt appellcta. Antea vero non Gadira: ſed Contimiſſa ab Hiberis dicebat̃. Deinde Gymneſiæ inſulæ ſequũt̃: ex q̃bus quæ ꝓpinqor eſt Bauſus appellat̃ Reliquæ vero gẽminæ ſũt a græcis Baleares appellatæ a fundaꝶ iactu: qbus hoïes ibi maxĩe vtebãt̃. Bali eni græce emittere dicit̃: Inde baliſta: quaſi emiſſa. Ouidius in q̃rto. Tm̃ aberat ſcopulis: quantũ Balearica torto. Funda poteſt plũbo medij tranſmittere cœli. Tũ vero ſequit̃ Sardinia quæ (auctore ſardinia Solino) abſq; ſerpentibus eſt: Vbi ſolifuga in Sardois agris alias per exiguum ſolifuga: eo ꝙ ſolem fugiat dictum: In metallis argentarijs plurima eſt. Nam ſolum illud diues argento eſt. Hic herba de fluuijs fontaneis ꝓuenit: quæ veſcẽtibus Herba neruos cõtrahit rictu: ora deducit: vt veluti ridẽtes moriant̃. mirabil̃

Marginal notes: Echinai dæ iſulæ; Phocis; Draco delphic9; Gedira; Gymneſiæ inſulæ; ſardinia; Herba mirabil̃

Mirabi- Virgilius Imo. Ego Sardonijs videor tibi amarior herbis. Ibi
les fōtes fontes ſane calidi & ſalubres. et aliquot locis efferueſcunt: q
medelas afferūt: aut ſolidant oſſa fracta: aut molliūt. Aut et: ā
oculareas diſſipant ægritudines: & coarguendis valent furi-
bus: Nam quiſquis ſacramento raptum negat: lumina aquis
obtrectat: vbi periurium non eſt: cernitur: & captis oculis ad
miſſum tenebris aliquis fatetur. Sardiniæ vicina Cyrnus am
Cyrnus bæ prope e regione ad Oſtiā ſitæ: Ex quibus altera quæ Cor-
Corſica ſica eſt: quā reliqua aditu ſuperior: cum præruptis admodū
collibus: & denſiſſima valat̄ ſilua. Sed ambæ ſoli vbertate &
Citen naſcentium copia ſpectatiſſimæ. Ager tamen Corſicanus ſo
lus edit vnicum. quem Cato Citen lapidem dicūt: fatu digniſ
ſimum. Maior enim cæteris eſt: qui ad ornatum deſtinant̄. Im
poſitas manus detinet ita ſeiunctis corporibus annectens: vt
cū illis hæreat: a quibus tangitur. Sed ei ineſt vellus velut glu
tino lentiore: Accepimus Democritum oſtentatione ſcrupuli
huius frequenter vſum ad probandam occultam naturæ po-
tentiam. Deinde apparent inſulæ aliæ in Gyrum poſitæ: quæ
cū olim ab accola Hippota Aeoli patre benigniſſimo rege in-
habitatæ extitiſſent: ab eo Aeolides etiam ſunt vocatæ. Oui
Hyppo- dius. Clauſerat Hippotates æterno carcere ventos.
tates Ferunt eundem regem ob ipſius animi virtutem quā conſtat
æolides pinm & clæmentem fuiſſe: id a dijs ipſis cōſecutum: vt nō ſo-
lum illarum inſularū rex fuiſſe traditur: verumetiam ventoꝝ
principatū & imperiū accepiſſe. Hæ inſulæ in freto Siculo vi
gintiquinqꝫ milia paſſuū ab Italia abſunt. Vulcaniæ ab Italis
Vulcāie vocatæ Numero ſeptē ſunt. Lypare nomē dedit Lyparis: qui
Lypare ante Aeolum eam regebat. Alteram Hieram vocant: ea præci
Hiera pue Vulcano ſacra: plurimū colle eminentiſſimo nocte ardet.
Strabo in ſexto. Inſula Vulcano ſacra ſaxoſa tota: & deſerta:
ignita. Trifariāqꝫ quaſi ternis ex crateribus efflat: Equorū ſa
ne maximo laminas flammine eructuat. E longa vero credi-
tum eſt obſeruatione: flammas ipſas flatibus cōcitari. Nunc
hic: nunc in Aethna: quibus ceſſantibus: ceſſant & flammæ.
Nec id ratione caret. Venti enim e marinis exhalationibus
captantes originem & generantur: & nutriuntur adeo: vt de
cognata materia accidentiqꝫ ignis incenſus ſpectatores ipſos

mirari non ſinit. Inde militaliter effictũ eſt Vulcanũ ob diffor
mitatem in hunc ſpecum ab ethereo axe dilapſum: fulmina Io
ui fabricare. Virgilius.
Inſula Sicaniũ iuxta latus æoliũqꝫ.
Erigit Liparẽ: fumantibus ardua ſaxis.
Quam ſubter ſpecus ciclopũ exeſa caminis.
Antra ætnea tonant: validiqꝫ incudibus ictus.
Auditi referunt gemitũ: ſtriduntqꝫ cauernis.
Structura Calybum & fornacibus ignis anhelat Vulcani do
mus & Vulcania nomine tellus. Hoc tũc ignipotẽs cœlo deſcẽ
dit: ab alto. Ferrum exercebant vaſto ciclopes in antro. Bron
teſqꝫ & Steropes: & nudus membra Piragmon. Strongyle ter Strongyle
tia æoli domus. Hæc efficit qđ ex eius fumo potiſſimũ incolæ
præſentiſcunt: qui nam flatus in triduo ſunt futuri. Si enĩ ſpi-
raturus eſt auſter: nebuloſam circum inſulam effundit caligi
nem (inqt Strabo) allegans Empedoclẽ: vt longe Sicilia cerni
neq̄at. Flante vero Borea puras flãmas emitti & altius extolli
ac maiores emitti ſtrepitus. Zephyrum autem medium qu:ndam ordinem tenere. Hic vates æoli domicilium fore perhi-
bent. Rex Aeolus antro luctantes ventos tempeſtateſqꝫ ſono Dydíæ
ras: Imperio premit. Quarta eſt quam a forma quoqꝫ dydimã Ereculſa
Id eſt gemellam vocarunt. E cæteris Eraculſam & Phenicuſ- vel Ereſ-
ſam ab arbuſtis vocauere. Ad paſcua enim prorſus ommiſſæ puſa
fuere: Septima in mare magis expoſita eſt. Enonima: id eſt ſi- Pheni-
niſtra vocata: quoniã Elypara in Siciliam nauigantibus ſini- cuſſa al.
ſtra maxime offert: His inſulis nulla vicinior q̃ Sicilia e con- phenic9
ſpectu Italiæ poſita a diffuſis tribus famatiſſimis promonto Enonĩa.
rijs: quibus munita eſt Trinacria appellata. quorũ vnum Pa- Sicilia
chinum dicit: qui mons ad Orientem ſolem in Polopenenſiũ Trina-
plagã ſpectat. Et glorioſam illã Syracuſanoꝝ ciuitatẽ ſub pe- cria
dibus tenet. Maximũ olim tyrannorũ domiciliũ: in qua (vt in Pachinũ
quit Solinus) cũ hiberna vertilant ſerena: nullo non die ſol eſt Syracu-
Et Arethuſa fons in hac vrbe eſt cuius Nymphã inuocat Ma- ſe
ro. Theocritũ Syracuſanũ in buccolico imitatus carmine. Ex Aretuſa
tremũ hunc Arethuſa mihi cõcede laborem. Alterum montẽ Pelorũ
Pelorum vocant: qui ad Boream verſus Italiam reſpiciens: ſo mons
li præſtat temperie: quod neqꝫ humido in lutum diluit: neqꝫ

fatiſcat ſiccitate in puluerem: vi introrſum recedit: & in latitu dinem panditur: Tres lacus obtinet: quorum vnus piſciū copioſus eſt: quem admirandum dixerim: ꝙ proximas cum denſis arbuſtis inter virgultorū opaca feras nutriat. Præbet itaq; piſcandi venandiq; facultatem. Tertium ara ſacrum approbat: quæ in medio ſita: peruia diuidit a profūdis. Qua ad eam pergitur: crurotenus peruenitur: a qua (quod vltra eſt) nec explorari licet: nec attingi. Et ſi ſit qui id auſus eſt: malo plectitur: quantāq; ſui partem ingurgitauerit: tantum it perditū Verum ex Peloro quod ad Italiam conſpicit: nauigando illic nimium pernicioſiſſima efficitur: cum anguſtus ſit ad modū limes & ſinuoſus: nec ſine vehemēti impetu intercludit mare Ibi enī vaſtis abſorptum ſpelūcis: quas ab Ionio Neptunoq; inciſas ferunt: horrendis plærūq; mugitibus fremit: ob aſperas vndiq; cautes: quas hinc atq; hinc marini fatigant fluctus

Scylla

Seneca. Scylla pulſatis reſonat cauernis. Nam credit antiquitas Siciliā iunctam fuiſſe Italiæ. Et pelorū Siciliæ partem eſſe Apennini: ſed cū ea parte vehementer depreſſa eſſet Italia: terræ motu vel mole vndarū cū locus ſcinderetur: mare irrupiſſe: & Siciliā a continenti diuiſiſſe. Virgilius. Diſſiluiſſe ferūt cum p rotinus vtraq; tellus. Vna foret medio vi pontus & vndis. Heſperiū ſiculo latus abſcidit aruaq; & vrbes. Litore diductas anguſto interluit æſtu. In quod mare Scylla Phorci filia præcipitata eſt: dum inguina ſua latrantibus catulis deformia conſpexerat: In vndis per herbipotentē Cyrcen veneno turbatis: ob Glaucū quē vtraq; non ſine magno alterius liuore adamabat: Eius latratū horrēdū: nauitæ circa Pelorū ſoluturi adhuc perſentiſcunt: nec ſine tremore pectoris prætereunt. Leuum Pelori latus carybdis occupat periculum: vaſta voragine vniuerſa abſorbens. Seneca. At mare totū timuere nautæ. Quod rapas hauſit: reuomit charybdis. Priſtæ illius naturæ ac rapinæ non immemor: dum bouis Herculi ſublatos non indigua mercede Iouis ira tenebat: Qui poſtq̄ in illam fulmen eiaculatus erat: in hūc cæcum gurgitem præcipitem dedit.

Sepulcrū Sibyllæ

Tertium Siciliæ promōtorium Lilybæum aduerſus Zephyri erumpentis impetum videtur prorſus inſurgere: cui ciuitas adhæret eiuſdem nominis Sibyllæ ſepulchro:

clariſſima intra inſulã eſt Aethna: in qua ſacra Cereris ædes eſt: Ea montanas amplectit̃: planities totas arabiles loca eius ſuperiora: tũ nuda: tum cineroſa ſunt: & per hyemẽ niuibus referta. Cæterum inferiora ſiluis & varijs arborum conditionibus ꝑtita: adeo: vt campus ille Aethneuſis ĩ floribus ſemꝑ & omni vernãs die. Ouidius. Silua coronat aquis cingens latus omne ſuis. Frondibus: vt velo phœbeos ſũmouet ignes. Perpetuũ ver eſt: Quẽ prope comptũ eſt demerſum foramen quo Ditem patrem ad raptus Proſerpinæ Cereris filiæ Liberæ greſſum extuliſſe ferunt. Ipſa vero montis cacumina multas ſuſcipiunt mutationes veſcentibus incendijs: nunc igniti emittunt̃ riui: nunc flãmæ fumoſæue caligines: adeoq̃ mirabile dictu eſt: nec calor frigore mitigat̃: nec frigus calore diſſoluit̃. Seneca tragicus. Nec ſupfuſis violet̃ vndis. Aeternis ignis reſonãs caminis: nũc ardentes exhalat lapides. Virgi. Aethna

Ipſe ſed horrificis iuxta ſonat Aethna ruinis.
Interdũq; atram ꝓrumpit ad æthera nubẽ.
Turbine fumantẽ piceo: & candente fauilla.
Interdũ ſcopulos: auulſaq; viſcera montis.
Erigit eructans liquefactaq; ſaxa ſub auras.
Tum gemitu glomerat: fundoq; exæſtuat imo.

Cauſa ẽ: Quoniã inſula tota cauernoſa eſt: ſub terra fluuijs et igne bleniſſima. Calidarũ aquarum ſcaturigines multis in locis habet. Sub hoc monte ſepultus eſt immanis ille gigas Enceladus: in quem eiaculatus erat fulmina Iupiter: dum ipſum ab ſua ſede pellere conaretur: alijs adiutus fratribus. Seneca. Et ferus ciclopes metuit parentem. Rupe feruentis reſidsẽ in Aethne. Hæc inſula Achatem (ſcribit Solinus) lapidẽ primum edidit in fluminis ripis repertum: non vilem cum ibi tantum inueniretur. Quippe inter ſcribentes eum pene naturalibus ſic notant formis: vt cum optimus eſt: varias præſeferat rerum imagines. Deinde annulus Pyrrhi regis qui aduerſus Romanos bella geſſit: non ignobilis famæ fuit: eius gemma Achates erat: in quo nouẽ muſæ cũ inſignibus ſuis ſingulæ: & Apollo tenens cytharã videbãt̃: Nõ impſſis figuris: ſed ingenitis Nũc diuerſis locis appet ĩ Creta: quẽ populi coralli Achatem vocant Corallio ſimilem: ſed illitum guttis auro mi Encelades gigas Achates lapis

cant:bus:& ſcorpionū ictibus reſiſtente. Dat India reddentē nūc næmorꝝ nūc aīaliū facies. Nec tamen Corallij non ſimus īmemores: Refer Solinus Liguſticū mare frutices ꝑcreat: qui quantiſꝑ fuerint in aquarꝝ ꝓfundis fluxi ſunt tactu. Deinde vbi in ſupra attollūtʳ: naturalibus ſaxis derogati lapides fiunt Nec ſolum qualitas illis: ſed color vertitʳ: nam puniceo ꝑtinus erubeſcunt. Hæ virgæ primū indurere a capite Meduſæ: cui erant ſuppoſitæ a Perſeo: dum marinā beluā Andromedi puelle obiectā interfecerat. Ouidius in fine quarti.

De Corallio

Anguiferūqꝫ caput ne durauc ledat harena: Mollit humū; fō lijs nataſqꝫ ſub æquore virgas. Sternit: & imponit phorcymi dos ora Meduſæ. Virga recens bibulaqꝫ etiam nūc viua medulla Vim rapuit: monſtri tactuqꝫ induruit huius. Nūc q̊qꝫ coralijs eadē natura remanſit. Verū ex Sicilia ad auſtrū verſus tranſitus eſt in Libyā: ad alterius Syrtis initiū. Altera aūt facile conſpicitʳ: ſi quis retorſerit ſe ad Italiæ litora. Huius vero e conſpectu geminæ inſulæ viſuntʳ: quarꝝ vna Menix dicitʳ: altera Gorthyna: quæ portū in Libyā præſtāt. Verū ad ſiniſtrā Adriatici ſinus: atqꝫ ad Iapagiam verſus puta Apuliā: cui Iapix Dedali filius nomen dedit (auctore Virgilio in vndecio) Victor Gargani condebat Iapigis agris. Inſula emergitʳ: quæ olim a Dyomede cōdita ab eo eſt: etiam Dyomedea appellata vt refert Anthonius. Areſtoteles tamen in libro de auditu mirabiliū ait Diomedem ab Aenea occiſum: & loca in q̄bus imperauerat occupata. Interfecto illo: honores diuini ī inſula ab eo Dyomedea appellata: & templū conſtitutū eſt. Eius aūt ſocij in aues conuerſi: inſulam illā incolunt: Dyomedeæqꝫ a latinis. A græcis Herodij vocatæ: quibus (vt ſcribit Solinus) color eſt candidus: ignei oculi: ora dentata: Congregatī volitāt cū fœtificū tempus adeſt: roſtro ſtrobes excauant: Græcis illic adnauigantibus læte applaudūt. Cæteros hoīes infeſtāt. Virgilius in vndecimo. Nūc etiā horribili viſu portenta ſequuntʳ. Et ſocij amiſſi petierūt æthera pēnis. Deinde ad orientē verſus longe ille tractus inſularꝝ aperitʳ ab Syrti: q̄ quondam homnies ex Colcho ꝑfectos irrupiſſe dicitʳ: dum fugientem Medeā ꝓſequerētʳ. Ac deinde Liburnides ſitæ Ad Auſtrꝫ autē verſus poſt Ceraunij montis præupta promōtoria Ep

Menix Gorthyna Iapigia apulia Garganus mōs apuliæ Dyomedeæ inſulæ Heiodiꝰ dyomedea auis Abſyrtides inſulæ ab abſyrto rege: a Medea interfecto.

ri a crebro fulminū iactu ꝑpter altitudinē nominata: Virgili⸗us Prouehimur pelago vicina teraunia iuxta. Inſulæ quædā abiiciuntur: quas Ambracias vocant. Tum etiam & Corcyra cōſpicit̄: inſula fertilis & copioſa: ac veteris illius Alcinoi cla⸗riſſima quondā & ſpectatiſſima regio. Cui maxīe adiacet Ne⸗ricia Ithacæ tellus optatiſſima: & ipa olim Vlyſſis patria. Hic Dulichium Same ſiue Cephaleniæ Zacinctos neritos omnes ſub græcoꝝ ditione potentes inſulæ. Virgilius.

Iam medio apparet fluctu næmoroſa Zacinthes
Dulichiūq; Sameq; & Neritos ardua ſaxis.
Effugimus ſcopulos Ithacæ Laertia regna.
Et terram altericem ſæui execramur Vlyſſis.

Multæ quoq; aliæ inſulæ ſunt ad Boream: quoꝝ vna Echila et Cythera altera: & Caluaria reliqua: atq; ad aliā conuerſa ꝑtē: quæ reſpicit Occidentē carpatos: Nec lōge ab his ſita eſt Cre⸗ta inſula ꝑpulchra & fæcunda frugū vbertate: & paſcuis copi⸗oſiſſima: meraciſſimoq; inundans vino. Hæc ſūmi Iouis nu⸗trix perhibet̄. Cum eni Saturnus a Themide fatidica dea ac⸗cepiſſet: ſe a filio pulſum iri regno: vorabat omnes filios q̄ de Rhea vxore timeret. Sed nati Iouis pulchritudine delectata clam illum ſuſtulit: & nynphas in monte. Dicteo alendū tra⸗didit: vbi ab apibus nutritus: & adhibiti ſūt Curetes & Chori bantes: qui æris tinnitu ꝓhiberent audiri pueri vagitū. Virgi

Creta Iouis magni: media iacet inſula ponto.
Mons Idæus vbi & gentis cunabula nr̄æ.
Centum vrbes habitant magnas vberrima regna.

Nam in medio vbi latiſſima pandit̄ (vt ſcribit Strabo in deci⸗mo) mons Idæus ſurgit: Ibi ſilua exorit̄ referta fragratiſſimis cupreſſis. Ciuitates habet plures: quibus olim ille ſenex Mi⸗nos impitabat: cum eius cōiunx (qđ fœdū relatu) illecebroſo vexata pruritu: ſub thauri cōplexus venerat: Et Minothauꝝ enixa eſt. Virgilius.

Ah virgo demens: quæ te dementia cœpit
Pretydes implerunt falſis mugitibus agros:
Ad nō tam turpes pecudū tn̄ vlla ſecuta eſt.

Cōcubitus. Scribit Solinus q̄ ager creticus ſilueſtriū capraꝝ copioſus eſt. Ceruo eget. Lupos; vulpes; aliaq; quadrupedū

Lybur⸗nides
Ceraunius mōs
Ambra⸗cie
Corcira
Neritia
Ithaca
Dulichi⸗um
Same
Cepha⸗leniæ
Zacītes
Neritos
Echila
Cythera
Calua⸗ria
Carpa⸗tos
Creta
Dictæꝰ mons
Idæus mons
Cupreſ⸗ſus

e

noxia nuſq̄ educat. ſerpēs nulla: larga vitis: mira ſolis indul-gentia. Arborarij puentus abūdantes. Nā in huius tm̄ inſulę pte repullulāt ceſe cupreſſi. Herba ibi eſt: quæ Altmos dicit: ea admorſa: diurnā famē phibet. Auē noctuā Creta nō habet & ſi inuehat: morit hinc deinde. Obiecta eſt Rhodos inſula: vbi raro phœbeos ignes vapor in nubē coactus fugat. Et ipſa ab ægyptijs quondā cōdita: & Iaſiliorꝝ pulcherrima colonia. Verꝝ ad Orientē Chelidoniæ ſitæ ſunt tres numero: atq; Patharcidos obiectæ vertici. Tū vero præclara illa Cyprus intra Pāphiliæ ſinū ſita: gratiſſima Veneris Dioneæ regio. Hic enī Cythera ciuitas: vbi nutrita eſt. Inde Cytherea phibet. Et eſt inſula etiā vltima ex cicladib⁹ vel Laconiæ In neutro dūtaxat genere cū plurali inflexione dicit. Virgilius. Hūc ego ſopitū ſomno ſup alta Cythera. At ſup Idaliū ſacrata ſede recondā. Hæc inſula abūdat herba: quā Thuſci Perſā appellāt. Latini Amaracū ſiue Sanſucū. Vulgus Maioranā. In quā puer regius: dū caſu lapſus ferret vnguenta: maioreq; effuſione odorem creauit: mutatus dicit. Vir. Idaliæ lucos vbi mollis amaracus illū. Floribus & dulci aſpirās cōplectit vmbra. Nec lōge a Phenitia poſita eſt Diados: intra ipſius ampliſſimū ſpaciū: ac in conſpectu Suniados collis ſupra Abantes populos Salamina conſpicit & Egina: vbi mirabilis quædā Aegei maris apparet altitudo. Tametſi īnumerabiles pene in eo inſulæ cōiectæ ſūt: quæ miro quodā inter ſe ordine ita diſponūt: vt arte potius q̄ natura ſtructæ videāt. Protēdūt enī vſq; ad Helleſpontū: in q̄ quidē a leua potiſſimū: vbi Europa cōterminat: Seſtos eſt ſita: & Abydos a dextra illi prorſus e regione poſita: quarꝝ diſtantiā creberrime metitus erat Abydæus ille Leander: dū p Helleſponti vndas ad lunæ radios ad puellā Hero alterius ciuitatis alumnā nataret. Ouidius. Vel tua me Seſtos: vel te mea ſumat Abydos. Tam tua terra mihi: q̄ tibi noſtra placet. Verꝝ ad Europā verſus Macris erigit: ab Abbantibus olim condita. Tū etiā maxime quæ ventis infringit: Sciatos ac Peperatos: Nec longe ab his Lemnos: in quā Vulcanus ob deformitatē ab ætherea ſede fracta poblitis iūctura pcipitatus fert: nec pcul antiq̄ illa Taſos Cereris cultrix. Tum etiā & Ymbros vnde Scatini Tracia illa & puulgata emicat:

Altmos
Rhodos
Chelidoniæ
Patharcidos
Cyprus
Cythera
Amaracus ſam ſuc⁹ herba
Diados
Abātes
Salamīa
Egina
Seſtos
Abydos
Macris inſula
Sciathoſ
Peparethos
Femnos
Taſos
Ymbroſ
Samos

Samos vetus olim Lirbantũ colonia. Virgilius in ſeptimo.
Threiciaq́ Samũ quæ nunc Samothracia fertur. Quæ vero
primam Aſiæ frontem tenent: & circũſiſtunt Delon ab ea cir-
cuitione Cyclades a græcis ſunt appellatæ: auctore Solino in Cicla-
quiente. Cyclades autumant dictas: quia licet ſpacijs longio- des
ribus a Delo proiectæ: in orbem tamen circa Delon ſitæ ſũt.
Orbem aũt Cyclon Gray ferunt Chias Homeri tumulo cæte Chias
ras antecedit. Meminiſſe tñ hoc loco par eſt poſt primũ dilu-
uiũ Ogygij temporibus notatũ: cũ nouẽ & amplius mẽſibus Ogigius
diẽ cõtinua nox inumbraſſet. Delon aũt oẽs terras radijs ſolis Delos
illuminatũ: forſitanq́ inde nomẽ tulit: ꝙ primũ reddita foret
viſibus. Hæc ſcd'm Pliniũ clariſſima Cycladũ media: & tẽplo
Apollinis: et mercatura celebrata: quæ diu fluctuata (vt ꝓdit)
ſola motũ terræ nõ ſenſit. Vir. Quã pius arcitenens oras & li
tora circũ Errãtẽ Micõe celſa Gyroq́ reuinxit. Immotãq́ coli Micone
dedit: & cõtemnere vẽtos. Hæc primũ excepit Latonã cœle- Gyaro
ſti Iouis ſemine grauidã: dũ dudũ ꝑ maria & terras iniquæ Iu
nonis munere erraſſet. Hic enixa eſt gemellos: Phœbũ & Di
anam. Latone templo (vt inqt Strabo in decimoquarto) Cyn Cynthꝰ
thus mons ſublimis & aſper: totiq́ Apollinis vrbi incumbit. Ionides
Cycladibus propinqui ſũt Ionides & Caunos. Samos quoq́ Caunos
gratiſſima Iunonis pelaſgidos ſedes (quoniã in ea adoleuit et
Ioui nupſit) antiquiſſimũ habet templũ: & ſimulachrum habi
tu nubentis figuratũ: & ſacra eius anniuerſaria nuptiarꝫ ritu
celebrant. Virgilius. Poſt habita coluiſſe Samo: hic illius ar
ma. Huic (auctore Strabone in decimoquarto) adiacet Icaria Icaria
a qua Icarium pelagus nominat̃. Ea nomẽ habet ab Icaro De
dali filio: quẽ aiũt paternæ fugæ comitẽ. Cũ ambo a Creta au
fugiſſent: ex inextricabili Labyrintho in has vndas cecidiſſe:
dum ſe altius q̃ genitor ediderat: in auras ſubleuaſſet: ad ſolis
radios feruefacta cære pennæ effluxerũt. Ouidius in octauo
metha. Altius egit iter rapidi vicinia ſolis.
Mollit odoratas pennarꝫ vincula cæras.
Tabuerant cæræ: nudos quatit ille lacertos.
Oraq́ cærulea patriũ clamantia nomẽ.
Excipiunt aquæ: quæ nomẽ traxit ab illo. Chios
Tũ etiam Chios ſub excelſi Palmei montis radicibus poſita. Lesbos

Propon deinde Aeolidum inſularũ rupes:Leſbos ſcilicet & Tenedos
tis Arginorũ quondam doloſa ſtatio:e medijs erigunt̃ fluctibus
Ex quibus Melas & Colphis amnes in Helleſpontũ dilabũt̃.
Inde vero Boreã verſus Propõtidis maris fluctus vndiq; ape
riunt̃:& dilatant̃ vſq; ad aditũ Euxini maris. Ad ſiniſtrã ver-
ſus alia quædã cõſpicit̃ inſula:famatiſſima qdẽ olim ſedẽ ma
ximorꝝ herorꝝ. Nã ferũt ibi Achillis aĩam ac cæterorꝝ fortiſſi-
Leuca morꝝ hoĩm inter mõtiũ illius prærupta verſari. Huiuſmodiq;
grãm tales viros a dijs dono ob eorum virtutẽ conſecutos: vt
ĩmortales efficerent̃. Cũ ipſa virtus ĩmortalis ſit: & ĩmortalẽ
Cimeris gloriã cõſequi neceſſe eſt. Eam enĩ ob id ꝙ pecora omnia cã-
Meotis dido vellere pariat:græci Leucam appellauerunt. Nec multo
Phena- ab ea longe alia quædã erigit̃:ampla quidẽ & magno quodã
gora dimenſa tractu:quæ in Cymerium Boſphorꝝ recta nauiganti
Hermo bus via præ cæteris occurrit. E regione Meotidis paludis ad
noſſa dextram ſita. Ea enĩ eſt in qua conditæ ſũt Phenagora & Mo-
noſſa ciuitates:quas & qui cõdiderunt:Ionij colunt. Hæ ſunt
omnes inſulæ:quæ intra hæc mediterranea maria fama & ce-
lebritate aliqua potuerũt ad cognitionẽ nr̃am peruenire. Ve-
rũtamẽ quæ in ampliſſimo coartant̃ Oceano:cum ſint ꝗplu-
res neq; magnitudine:neq; fama nr̃is inferiores:eas prætere-
Erithrea undas eſſe ſilentio:nõ oportunũ fore duxi.

DE INSVLIS IN EXTREMO MARI IACENTIBVS

p Rimũ igit̃ de illa dicã quæ in medio Athlantico ſita a
græcis eſt. Erythrea vocitata:Hæc tãta aeris benigni-
tate prædita(auctore Anthonio)vt hoĩes pariat cõti-
nentiſſimæ ac pene immortalis vitæ: cum diutiſſime viuant
Eſt & armentorꝝ copia refertiſſima. Eam vicini æthyopes q̃n
dam incoluere. quo ferunt illuc cõceſſiſſe interempto ab Her
cule Cherione:cui boues abſtulerat. Ouidius. Ecce boues illuc
Erythreidas applicat heros:Emenſus lõgi clauiger orbis iter
Verum ad ſũmũ Europe verticẽ:quem ſacrum incolæ vocãt:
famatiſſimæ illæ Heſperidũ inſulæ cõſpiciunt̃:vbi(vt inquit
Solinus)ſinuoſo meatu æſtuariũ e mari fertur:adeo flexuoſis
lateribus tortuoſum: vt viſentibus procul lapſus angues fa-
cta vertigine mentiat̃:Itaq; ꝙ hortos appellauere circumdat.

Vnde pomoꝝ cuſtodē interp̄tantes: iter ad fabuloſum figmē
tum ſtruxerunt: Nam plurimo auro ditiſſimæ ſunt: atq; oīa
ꝑpe metalloꝝ genera pariunt. Hæc inſula frutices aureos &
metalla fert frondētia. Ouidius. Arboree frōdes auro radiā-
te nitentes. Ex auro ramos: ex auro poma ferebant. Nec lō-
ge ab his admodū: ſed magis ad Boreā verſus Britannoꝝ in-
ſulæ viſunt: cōtra potiſſimū Rheni hoſtia. De quibus licet an-
tea dixerimus: nunc tamē minime prætereunde ſunt: quoniā
non tantū extolli queunt: quin plus laudis egeant. Ampliſſi-
mæ enī ſunt: & cæteras oēs magnitudine ſupant. Neq; q̄uis
aīa diuitiaꝝ copia: aut armētorū multitudine & varietate: aut
hominū genere inferiores: Ibi enī ſtanni & plumbi & multi-
formis æris materia ex terræ viſceribus q̄ facillime eruit̄. Au
ro etiā & argēto plurimū pollent. Inter cætera quæ pariūt ar-
menta: pecudes habent tam molliſſimo indutas vellere: vt ad
harenaꝝ ſimitudinē tenuitatēq; facile contrahi poſſet. Equoſ
ꝑducūt q̄plurimos: haud ineptos ad laborē. Sed quæ magis
ad occidentē vertit̄: cū primā eius frontē ad Hiberiā cōuertat: Hiber-
ab Hiberis & ipſis olim habitata Hibernia vocitet̄: Ea longe nia
copioſiores equos parit: atq; eos huiuſmodi: vt non videant̄
niſi quodam ſuauiſſimo inceſſu deambulare a natura didiciſ-
ſe: ac cum quadā quaſi modulatione ꝑgredi more regio. Gen
tes habet ferociſſimas & aptiſſimas bello: quæ cū pulchro ſūt
corpore & elato: Membris quoq; robuſtiſſimis: ac colore can
dido: Ingenio quoq; & facilitate linguæ plurimū præſtāt. Ex
tant & aliæ non longe ab his inſulæ ſitæ: cultrices q̄maxime
Bacchi: in quibus amnitaꝝ mulieres olim clariſſimorū viroꝝ Amnitæ
coronatæ: hedera pendentibuſq; cornibus intra ſe quaſi com populi
motæ furore quodā cōcitabant̄: atq; ingenti clamore Bacchū
vociferantes: noctu ipſi deo ſacra ex ritu ꝑficiunt: nec multo
etiā ab his longe erigit̄: quæ vltima dicit̄ Thile: vbi æſtiuo ſol Thile
ſticio (ſcribit Solinus & Plinius) ſole de Cancri ſidere facien-
te tranſitū: nox pene nulla. Brumali ſolſticio dies ꝑinde nulla
Hæc inſula tempore Maronis vltima fuit: de q̄ haberet̄ cogni
tio. Vir. Numina ſola colant: tibi ſeruiat vltima Thile.
Inde incipiūt Ebrides quinq; inſulæ numero: quaꝝ incolæ ne Ebrides
ſciūt fruges. Piſcibus tantū & lacte viuūt: ſecundā a cōtinenti

Orcades ſtatione eūntibus Orcades numero tres. Vacant hoīe: nō ha-
bent ſiluas. Tm̄ iunceis herbis inhorreſcunt. Cætera eaꝝ nu-
dæ harenæ & rupes tenent. Inde ſi qs ad Scithiā ſoluturus ad
Chriſia ſolis ortus nauem inflexerit. Chriſia quæ eſt altera oceani in
ſula: ſe offert: in qua ſol quoqꝫ puriſſime emicat. Tū vero ad
meridiem e regione curſus verterit: ſtatim occurrit Taproba
na ꝑgrandis quidē inſula. Multis variarū rerum diuitijs refer
Taprobana ta. Hoīes in Taprobana corpore grādiores. Vltra oīm mēſu-
rā rutulis comis: ceruleis oculis: truciores ſoni: nullo linguæ
cōmercio genti alteri ſocianť. Aetas illis vltra humanā fragili
tatē ꝓlixa: vt mature pereat qui centenarius moriť. Dedicata
eſt potiſſimū Veneri: atqꝫ illi ſua ꝑſoluūt vota. Et ſuper illius
caput Cancer ardentiſſimū ſidus cōtinue ꝑ Gyrum circūuer-
titūr: eamqꝫ ꝓpe regionē adurit. Eius pars (auctore Solio) be
Elephantes ſtijs & elephātib⁹ repleta eſt maioribus: multo q̄ quos fert In-
dia. Partem homines tenēt margaritis & gēmis omnibus ſca
tētē Ibi mare adeo altū: adeo depſſum: vt nullæ vnq̄ anchoræ
ad ꝓfunda illius ima potuerūt ꝑuenire: nulla innauigatione ſi
derū obſeruatio: vtpote ſeptentriones nunq̄ inſpiciunť. Lunā
ab octaua in ſextādecimā tm̄ ſupra terram videt. Veꝝ vehūt
alites: quaꝝ meatus terrā petēciū regēdi curſus magiſtros ha
bent. Miranť ibi auꝝ: & ad grām poculoꝝ oīm gēmaꝝ adhi-
Marmoræ bent appatū. Secant marmora teſtudinea varietate. Margari
tas legūt plurimas maxiāſqꝫ. Cōchæ ſunt in qbus hoc genus
Margaritæ lapidū reperiť. Quæ certo anni tēpore luxuriante cōceptu ſi
tiunt rorē velut maritū. Cuius deſiderio hiant: & cū maxīe lu
nares liquanť aſꝑgines: hauriunt humorē cupitū: ſic cōcipiūt
grauidæqꝫ fiunt. Et ſi purū fuerit qđ conceperint: candicāt or
biculi lapilloꝝ. Si turbidū: pallore langueſcūt. Conchis ipſis
ineſt ſenſus: partus ſuos maculari timēt. Cūqꝫ flagratioribus
radijs excanduerit dies ne fuſceť. Lapides ſolis ardore ſub-
Cete ſidūt: ac ſe ꝓfundis ingurgitāt: vt ab æſtu vindiceť. Cetas ha
bēt paſſim ꝑ litora vagantes: quæ in mari primū rubro depa-
ſtæ: illuc ſe ingerunt. Aīalia ſane mōſtroſa & tantæ magnitu
dinis: vt colles quidā litoribus aduecti videanť: quoꝝ dorſum
longo ſpinaꝝ tractu exaſperať Infeſtiſſime admodū pueris ſi
quis deambulando per litus occurrerit; neqꝫ quiſpiam alius

ſi viſus fuerit: potuerit facile ex eorum faucibus effugere: cũ
adeo deformes eſſe hiatus ferant: vt cum hominibus ipſis na⸗
uẽ ſæpenumero deglutierint. Extat præterea alia inſula Ogy Ogyris
ris: ab incolis appellata. Vetus quoddam Erithracis regis mo
numentum: e regione Carmanides promontorij ſita: a qua ſi⸗
quis ad Boream diuerterit: & ad Perſicum mare Icarũ ſtatim
offendet: vbi Thauropolitæ Dianæ templum cõſpicit̃: mira⸗ Templũ
bile quidẽ ob vetuſtatẽ: ſed mirabilius ſingulari quadam rei Dianæ
nouitate. Nam inde ſemper quidam exhalat fumus: ſine vllo
prorſus adhibito igne: putridus quidem ac infeſtus admodũ
accedentibus. Hæ qdẽ ſunt inſulæ: quæ fama aliqua intra oce
anũ occludunt̃: q̃uis nõ inficior: paſſim etiã q̃plures ſitas eſſe:
quarꝫ quidẽ intra libycũ ſinũ poſitæ: quædã intra Aſiaticũ: et
circa Europæ decliuũ ac intra oceanũ ipſũ: q̃rꝫ licet nõnullæ
habitabiles ſunt: & gratiſſimũ plærũq; nauigantibus portũ p̃
ſtant. Tñ qa ignobiles pſtiterũt: nec ſatis a nobis pſpectæ: nõ
ſolũ mihi difficile fuit: ſed etiam ſupfluũ viſum eſt earꝫ nomi
na & ſitus aperire.

DE ASIA TERTIA MVNDI PARTE.

Siæ formam cum aliam eſſe dixerint: Illud tamen cer⸗
tiſſime conſtat (vt Anthonius refert) eam ſibi cuiuſdã
Conij imaginem duxiſſe. Nam cum ab amplitudine
tanq; a latiſſima quadam baſi eius aditum incipiat: deducitur
tamen paulatim: & ad extrema vſq; protendit̃: vbi Dionyſij Colũnæ
columnæ conſpiciunt̃ ſitæ: vbi & Indi qui extrema illa occu⸗ Dioniſij
pant intra montes ſunt poſiti: vbi & Ganges candidis vndis Thaurꝰ
per latiſſimũ alueum in Niſeum vſq; litus deuoluitur. Ea enĩ
cum a monte Thauro diuidat̃: quæ citerior eſt. Neq; illi ſupe
riori par eſſe magnitudine dicit̃: neq; etiam forma cõſimilis.
Ipſa enĩ eſt quæ influentẽ pontũ habet: atq; in ea ipſe principa
tũ tenet. Altera vero quæ amplior eſt: multũ interfundit̃ ocea
no. Verum mons ipſe Thaurus: qui vniuerſam (vt diximus)
per medium diſiũgit: a Panphilia incipiens: ad Indos vſq;
ꝓtenditur. Qui quidem cum nõnunq̃ altius erigatur: ac eius
capita recuruet: quaſi quædam reflexa boum cornua: qui ad
ſaltũ erigerent̃: ab ea ſimilitudie Thaurus eſt appellatus. Ex
eo infiniti pene fontes & flumia exoriũt̃: quorꝫ quædã verſus

Boream dilabuntur: quædam meridiem petunt: quædã etiam ad Eurũ & ad Zephyrũ conuerſa: cum ob regiones quas interluunt: varia etiam ſint nomina conſecuta: haud facile omnium noĩa aparere. Id enĩ curæ ſit eorũ maxime: qui illa circũhabitant loca. Solũ illud dicendum a nobis erit: quæ flumina: quæue gentes ſint illæ: quæ fama aliqua poterunt ad cognitionis lucem ꝑuenire: Meote igiť & Sauromate cum ſuperiorem Aſiæ partem occupant: quæ ad Boram conſpicit: primi etiã occurrũt: vt eos cæteris in hoc ordine præferamus. Meote (vt ſcribit Strabo in vndecimo) Minorem Rombiten incolũt homines operarij & agricultores: non minus q̃ Numades bellicoſi: quorũ q Tanaim incolunt: agreſtiores ſunt. Sauromate vero (vt inquit Anthonius) ſunt qui Meotidẽ paludem circũhabitant: ex Amaçonũ quondã ſemine (vt dicitur) procreati. Nam ferunt: cum illæ a patria profugiſſent: atq̃ e conſpectu Thermodoõtis fluminis: caſtra metitæ fuiſſẽt: cũ Sauromatiſ ipſis ſe cõmiſcuiſſe: vt qui ex eis ꝓgeniti fuiſſent: forent viri: & bellicoſi euaderent. Nec mirũ: proles enĩ ſæpiſſime parentum vigorem præſefert & mores. Scribit enĩ Strabo in vndecimo de Amaçonibus: Hæc Amações dicunť habitare ſub radicibus montiũ Caucaſeoꝝ: qui Ceraunia vocanť: Et eaꝝ alias operari: quæ ad arationẽ inſitionẽq̃ pertinẽt: ſed præcipuã paſcendorũ equorũ curam habere. Robuſtiores vero in equiſ venationes & bella exercere: oẽs ab infantia dextrã mamillã exuſtam habent: vt abilius liberiuſq̃ ad omnẽ vſum brachio vti poſſent. Sed in primis ad iaculationẽ: vti arcu: ſecuri: & pelta: e ferarum pellibus conficere galeas: ſubligacula: et alia experimenta. Virgilius in vndecimo.

Meotæ Sauromatæ Rombites Tanais Thermodoõtis Amaçones Ceraunia

Quales Threicie cum flumina Thermodõtis pulſant.
Et pictis bellanť Amaçones armis.
Seu circũ Hippolites: ſeu cum ſe maria curru.
Penthesilea refert magnoq̃ vlulante tumultu.
Fœminea exultant lunatis agmina peltis.

Eaſdẽ refert Strabo menſes duos viros eximios habere: q̃bus montẽ ꝓximũ cõſcendũt: q eas diſiungit a Gagarẽſibus: quo & illi more quodam ꝑuetuſto ſacrificant: & prolis gr̃a cũ mulieribus coeũt. Idq̃ obſcure in tenebras in quacũq̃ inciderint:

quas poſtꝙ pregnantes fecerint:remittunt illas: Si fœminam peperint:ſecum retinent:ſi mares illos tollendos reddũt. Sed redeundũ nũc ad Sauromatas:vnde diuertimus parũp. Hi vaſtam quandã & pgrandẽ ſiluã inhabitant:denſiſſimis paſſim arboribus inſertam. Cuius p mediũ tractus Tanais intra propinquã paludẽ dilabit̃. Ipſe eſt fluuius ille qui ab Aſia Europã diſiungit:cũ ad occidentẽ Europam relinquat:& ad ortũ Aſiam. Ex ea fontes ꝙplures & riui ſcatent:qui p Caucaſum dilabantes:intra ſaxa & conualles ĩmurmurant. Verũ ꝗ amplior eſt: p Scithiã diffuſus multoꝗ inflatus Borea:ĩmenſam illuc conuehit glatiem. Infœlices illos facit qui vicina incolunt loca. Nam quotiens ſpirante Borea (inquit Veronẽſis) frigus inoleuerit:totiens interire præoculis aut equi conſpiciuntur: aut muli:aut ipſa armenta gelu contrahi. Et errantes paſſim per ſiluas pecudes:ſupremum vale decantare. Nec homines quoꝗ tute intra tecta & obſtruſa domicilia cõſiſtere poſſe: & ipſi vna cum armentis eorum prorſus interirent: niſi obſeruata tempeſtate cum occluſis curribus ad mitiores regiones effugerent. Nam in curribus degunt (auctore Strabõe in vndecimo) Scitharũ etiã interius habitantiũ (auctore Solino) aſperior ritus eſt. Specus incolũt: Pocula non vt Eſſedones de pximorum oſſibus auro incinctis: ſed de inimicorũ capitibus molliuntur. Amant prœlia interemptorũ:cruorem ex vulneribus ipſis bibunt:numero cædiũ honor creſcit: quarũ expertem apud eos prophanũ eſt. Verum qui Sauromatis ppiora tenent loca: Sydi vocantur. Tum etiam & Cymerij qui Euxino adhærent ponto. Tercerij quoꝗ & Orete: & quos ferunt quondam a Xanto & ab Idæo ſimeonte poſt debellatã Troia illuc vna cũ eorũ duce aduerſis ventis venere: depulſis Acheis: quorum ora (vt ſcribit Strabo) magna ex parte mõtoſa & impetuoſa: cum Caucaſi pars ſit. Ex maritimis latrociniis viuunt. Lembos habent exiles arctos & leues: vigĩtiquinꝗ hominum capaces. Ex quibus claſſem comparantes: & interdũ ad naues onerarias: interdũ ad regionẽ vel vrbẽ aliquã nauigãtes mari dñant̃. Hi cũ domũ repetũt: & vltra nauigare non poſſũt. Lembos humeris impoſitos in ſiluã referunt: In qbus habitantes tenue ſolum arant. Rurſus cum nauigãdi tempus

Scithæ

Sydi

Cymerij

Tercerij

Orete

Acheia

Lembu

Zingij adeſt: in mare referunt: eorū eorundē morū ſicut Zingi & He
Henio- niochi proximi illis. Deinde vero ad extremū ponti Tindari-
chi de: quem pontum (inquit Strabo in ſeptimo) priori tempeſta
Tindari te nulli patuiſſe nauigationi: & ꝓinde Axenō id eſt in hoſpi-
dæ talē pontū appellari ſolitū ꝓpter tēpeſtuoſa & ꝑ hyemes in-
Pontus cluſa loca & accolaꝝ īmanitatē maxime Scithaꝝ hoſpites im
euxinus molare ſolitoꝝ & veſcētiū: humanis carnibus & ꝓ pateris cal
uareas vſurpantiū: Nouiſſime autē cū Iones ī litore vrbes cō
didiſſent Euxinū id eſt benignū hoſpitē vocari cœptū eſt: Per
vniuerſum pontū fiber plurimus eſt: quē alio vocabulo Ca-
Mala ſtorē dicunt. Et ꝓuentu maloꝝ graminū adeo celebris: vt nō-
gramīa xias herbas Aconita generet. Poſt Tindaridas Colchi: ꝗ Cau
Cochi caſo adhærent: olim ex ægypto ꝓfecti: vbi ipſe quoqꝫ cauca-
Caucaſꝰ ſus (vt inquit Strabo) vtriqꝫ pelago īminet: & pontico & Caſ
pio muniens Iſthinū: ꝗ ea dirimit. Is auſtꝝ verſus Albaniā Hi
beriāqꝫ diſterminat. Septētrionē verſus Sarmaticos campos
arboribus & omnigena ſilua plenos. Altiſſimis extollit̄ colli-
Phaſis bus: ex quibus quidē Phaſis fluuius dilabēs: in Euxinum de-
flectit̄. Exorit̄ tamen ab initio ex monte Armeno: ꝗ inter Ori
entem & Boream tractus Iſthinū quendā facit: qui Caſpio &
Hiberes Euxino mari occludit̄: quē iam pridē Hiberes illi occuparūt
qui quondā a Pyreneis montibus profecti in eam Oriētis p-
tem irrupuerunt. Homines profecto bellicoſiſſimi: & vicinis
Hircanis infeſtiſſimi. Hi enī ob maris diluuiū: quod quōdā eo
rum oram inundabat. Italiam petiere: a Romanis agros poſtu
lantes: qui cum recuſarent ſe daturos: ꝑ mediterraneū mare
Hiberis atrociſſimis bellis in Aſiam vſqꝫ per Scithiam & aliā
minoris Aſiæ regionem peruenerunt. Diues tamen Colcho-
rum regio nobis nō prætereunda eſt: quæ (auctore Strabone
in vndecimo) magna ex parte ad mare ꝓtendit. Hāc Phaſis il
Glaucuſ labit̄ ingens flumen: quod ortum ex Armenia ducēs: glaucū
Hippus in ſe recipit: atqꝫ Lyppum e vicinis cadentes mōtibus. Hæc li
tora & fluminis hoſtia amœniſſima ſunt: regio fructibus &
Melama oībus quæ ad fabricandas naues pertinent oportuna. Mel ta
rum men frequentius amarum eſt: ſed cæram aut picem præcipue
gignit. Secus hæc flūmina In Colchica regione eſt Leuchateæ
phanum: quod Phrixus condidit: atqꝫ illius oraculū: vbi ari-

es non mactatur. Is diues olim erat Apud Caucaſi extrema te
nentes. Torrentes aurum dicuntur deferre: quod Barbari p-
foratis tabulis ac lanoſis pellibus excipiunt. Vnde aurati vel Aureū
leris fabula conficta: qđ Iaſon petiuerat: Medeæ magicis in- vellus
ſtructus artibus. Tum & Thameritæ poſiti: qui olim Bacchū
ab Indica victoria redeuntem non ſolum exceperant hoſpi- Thama-
tio: ſed etiam ſolennia illi ſacra conſtituerant agitantes chore ritæ
as circa torcularia: quo adſpumarēt muſto. Accingebant̄ enī
cingulis ex chorio. Induti ꝙ dammarū pelles: Ohe Bacche q̄-
ſi Niſam proclamabāt. His vero de ꝓpe Caſpiū allidit mare: Caſpiū
quod ſpero facile deſcripturū. Inquit Anthonius. Si modo id mare
niſi deus conceſſerit: non vt qui procul illius ſemitas conſpi-
cio: nec ꝙ vnq̄ illuc me traiecerim: aut viſerim illius ſitum aut
formam: aut vt plæriꝙ conſueuere: qui nullam aliam fœlici-
tatem exiſtimant: q̄ plurimas circumeundo: diuitias accumu
lare: quo ſibi aurum aggregent: polliceantꝙ vndiꝙ marg a-
ritas. Ac precioſis eorum atria lapidibus exornent: cum non
ea a parentibus mihi relicta ſit diſciplina. Sed vt ille quem
vſꝙ ab ineunte ætate adoleſcentia litterarum ſtudia erudie-
rūt: quibus euenit: vt quæ etiam remotiſſima ſunt: tanq̄ præ-
ſentia intuear: atꝙ optima mēte & cogitatione: quæ ſine vllo
prorſus errore poſſim facile metiri. Caſpij igitur maris for-
ma (inquit Anthonius) huiuſmodi eſt: vt maxime in Gyrum
& circularem ambitum flectatur. Ab oceano enim qui ſcitu-
um litus ad Boream illidat: exoriri certiſſimum eſt: Vnde per
oculta ab initio & deſerta diffuſum loca in Auſtrum per lon-
gas anguſtias extenditur: donec dilatatum paulatim & in am
pliſſima contractum ſpacia: Caucaſi montis radicibus ad-
hæſerit. Eſt enim illius vſus nauigabilis: ac perutilis admo-
dum omnibus temporibus anni: præterꝗ in menſibus tri-
bus: quibus efflante Borea: tractus oceani vehementiſſimo
aduerſus impetu inſurgit. Parit enim multa precio & admi-
ratione digna. Nam ex eo præ cæteris quæ inde aſportantur
Criſtallus quoꝙ & Iaſpis lapis precioſus: Qui cum cærei Criſtall9
ſit coloris: inimicari q̄maxime dicitur vanis imaginibus: er- Iaſpis
roribus nocturnis gentes circumhabitant innumerabilis pe-
ne multitudinis: Sed vt ab eo latere incipiam quod ad boream

Scithæ tendit: primi eminent Scithæ: & illi potiſſimum qui ad ſatur
niũm mare inuertunt prope Caſpij maris oſtium. De quibus
Eſſedo- Solinus Scitharum inquit interius habitantiũ aſperior ritus ẽ.
nes Specus incolunt: pocula nõ vt Eſſedones de propinquorũ oſ
ſibus aũro incinctis: ſed de inimicorũ capitibus moliuntur.
Amant prœlia interemptorũ: cruorem ex vulneribus ipſis bi
bunt: numero cædium honor creſcit: quarũ expertẽ apud eos
prophanũ eſt. Eſſedonum inquit idem in Aſiatica parte mos
eſt: parentum vulnera: funera cantibus proſequi: & proximo
rum cadauera dentibus laniare. Pecudum quoq; carnibus mi
xta dapes facere. Capitum etiam oſſa auro incincta in pocula
tradere. Nec poſthabeamus dictũ Strabonis in ſeptimo. Sci-
thæ hoſpites imolant: & corporibus veſcuntur: & capitũ oſſi
bus paterarũ vice vtunt. Addit etiam quoſdam fore equarũ
Humi mulſores et lactiphagos. Tũ vero Humi et demũ Caſpij ipſi
populi et Albani qui (vt inqt Strabo) paſtorales ſunt: et numadũ ge
Caſpia neri proximi: et eorum canes excellentes venatores ſunt. Stu
Albania dio magis q̃ arte deos colunt Solem et Iouem ac lunam et præ
cipue ſenectutem venerantur. Non parentũ modo: ſed etiam
cæterorum mortuorũ curam habere aut meminiſſe nefas eſt.
Nam cum mortuis pecunias defodiunt. Solinus. Albani albo
crine naſcuntur. Canitiem habent auſpicium. Capillorum ca
pitis itaq; color genti nomen dedit. Glauca oculis ineſt pupil
lo: ideo nocte prius q̃ die cernunt. apud hos populos nati ca-
Cadeſij nes feris omnibus abijciuntur: Frangunt thauros: leones pe
rimunt. Detinent quicquid obiectum eſt. Hoc genus canum
ad formam creſcit ampliſſimam: terrificis latratibus vltra leo
Mardi num rugitus inſonans. Cadeſij vero intra aſperos montes po
Tircani ſiti: vicinos habent Mardos: & deinde Hircanos & Appos:
Appi refert Strabo Hircaniam valde opulentam: & multa & ma-
Hircãia gna ex parte planitie & præclaris vrbibns adornatã. Ibi fru-
mentum ex fructu naſcitur: qui cadit in culmo: in arboribus
mellificatur: ex folijs mel fluit: quod etiam in Maciana medie
& in Sagagena Armeniæ: & ĩ Araxena fit. Ariſtobulus Hir-
caniam inquit ſiluoſam quercũ & pinũ abietẽ gignere: & (au
ctore Solino) hæc genus ſiluis aſpa copioſa in manihus feris
fœtaq; Tigribus: Qđ beſtiarũ genus inſigne maculis eſt: pe

dum motus neſcio velocitas an pernitia magis adiuuet: nihil tam longum eſt: qđ nõ breui penetrent: nihil adeo antecedit: ꝙ non ilico aſſequant̄. Ac maxime eaꝝ potentia prædicat̄: cũ maternis curis incitant̄: cum catuloꝝ inſiſtũt raptoribus: ſuccedũt ſibi equites: licet & aſtu quantalibet fuga amoueri prædam velint: niſi ĩ præſidio maria fuerint: fruſtra eſt auſũ om̃e notantur frequentiſſime: ſi quando latrões ſuos aſportatis catulis renauigantes: vident in litore irritata rabie fædare præcipites: velut ꝓpriã tarditatẽ voluntaria caſtigantes ruina: q̃q̃ de fœtu vniuerſo vix vnus queat ſubtrahi: qui ſemꝑ numeroſus eſt (auctore Plinio) & q̃q; ab inſidiante venatore capit̄: & in equo velociſſimo ſubito deducit̄: fera ſpoliat̄ catulis: vacuum cubile repiens: præceps fert̄ odore: ferentẽ catulos inueſtigans venator percepto fremitu: vnum inſequenti abijcit catulũ: quẽ illa tollens ad ſuas ducit latebras: rurſus illa redeunte: raptor cum reſiduis nauẽ ſcandit: Qui vero oẽs catulos auferre conat̄: ſpecula magna in itinere relinquit: quæ mater inſequẽs: dũ intuet̄ ſuã imaginẽ: fœtũ ibi fore credit. Vt ad priora redeamus. Hircanos & appos Nardũs fluuius (vt inquit Dionyſius) inundans: ac placidis diſcurrẽs fluctibus. Dercebios q̃q; & Bactros irrigat: ꝓ maximis delictis qdẽ neminẽ interficiũt: ſed in exiliũ cum filijs mittunt: inquit Strabo. Derbices ecõtra quos Dercerbios ꝓ minimis quibuſq; delictis iugulant: tellurem venerant̄: fœmineũ nullũ ſacrificant: nec edũt. Iugulant eos qui ſeptuageſimũ anuũ exceſſerint: q genere ꝓximi ſunt: eoꝝ carnes abſumunt. Anus aũt ſtrangulant: deinde ſepeliũt. Eos qui citra ſeptuageſimũ annũ obierũt nõ edũt: ſed ſepulturæ mandãt. De Bactris ſcribit Solinus hæc. Bactri camelos mittunt: licet Arabia plurimos gignat: habent̄ in duplex miniſteriũ: Sunt alij oneri ferendo accomodati: Alij ad ꝑnicitatẽ leues: Sed nec illi vltra iuſtũ pondera recipiunt. Sitim etiã in quadriduũ tolerant: verum cũ occaſio bibendi data eſt tantũ implent̄: quantũ & ſatiat deſideria præterita. Turbulẽtas aquas captãt: puras refugiũt. Deniq; niſi ſcenoſior liquor fuerit: ipſa aſſidua ꝓcuratione limũ excitant: vt turbet̄. Durãt in annos centũ. Poſt Dercebios ad Orientẽ verſus trans Araxem Maſſagete poſitæ: quoꝝ (vt inquit Anthonius) ſtudiũ ẽ

Nardus fluuius

Dercebij.

bactria cameli

Bactri

Maſſagete.

vt continuo ſagittãdi caſu conterant̃: infeſtiſſimi admodũ ho-
ſpitibus: Neq; cũ vicinis populis vllam ſeruare diutius ami-
citiã: neq; fidẽ poſſunt. Frumẽti ac vini vſum prorſus ignorãt
Bibunt lac cum equoꝝ ſanguĩe mixtũ. Ex his (inquit Strabo)
alij mõtes inhabitant: alij campos: alij paludes: quas flumina
efficiunt: alij inſulas. Quæ in paludibus ſunt: vtũt̃ vxoribus
alioꝝ. Idq; haud occulte genus mortis apud eos optimũ iudi-
catur: vt ſenio cõfecti: in fruſtra cædunt̃: & cũ ouillis carnib⁹
ꝑmiſcue edant̃. Eos qui morbo moriunt̃: vt impios abijciunt
& dignos ꝙ a feris deuorent̃. Equites ac pedites optimi ſunt:
vtunt̃ arcu: gladio: thorace ac ſecuri ærea: aureas zonas ha-
bent: et dyademata in gladijs. Aurea equourm frena: et aurea
pectoralia. Argenti apud eos non eſt: ferri parum:ære atq; au
ro abundãt. Qui inſulis habitant: cũ ſemine careant: herbaꝝ
radices edũt: & agreſtibus vtunt̃ fruticibus. Veſtis eſt eis ar-
boꝝ cortex: Pecudes enĩ nõ habẽt: ex ꝑſſo arboꝝ ſuccu bibũt
Qui paludes habitant: piſcibus veſcunt̃. Mõtani agreſtibus
fructibus vtunt̃. Oues habent: quas tamẽ minime occidunt.
lactis ac lanæ gratia parcentes. Tantũmodo ſolem deũ putãt:
Coraſi atq; illi equũ mactant. Singuli ſingulas ducunt vxores. Tum
ni vero magis ad Boream verſus Coraſini tenẽt: quibus ſtatim
Sugdia Sugdia ſuccedit tellus: cuius ꝑ mediũ Oxus dilabẽs: Hormu-
Oxus lo monte relicto: qui Caſpiam decurrit. Sacce deinde tenẽt po
fluuius tiſſimũ circa ripas Laxarte fluminis poſiti populi: & ipſi arte
Hormu- ſagittandi peritiſſimi: & adeo continuo vſu eruditi: vt non vi-
lus mõs deantur poſſe a quouis alio vinci: neq; adæquari. Turpe enĩ
Sacce admodum iudicarunt: ſi quis ex eis ſagittam in caſſum emitte
populi ret: neq; feriret ſignum. Hic deinde Tochari admoti ſunt: Tũ
Laxarta P..urij & Seres gẽtes prorſus barbare: nec vllius rei doctæ di-
fluuius ſciplinæ (inquit Anthonius) neq; vllius rei ſtudio aut cultui
Tochari deditæ: ſed tantum per deſerta vagantes: flores quoſdam le-
Phurij gere dicuntur: quibus veſtes ſibi varijs coloribus intingunt.
Seres Eaſq; ſibiipſis mira conterunt arte: atq; in ea referũnt eas ara-
Aeoum neas ſuperare: De quibũs Solinus: Qua ab Scitico oceano &
Anthro mari Caſpio in oceanum Aeoum curſus inflectitur. Ab exor
popaha dio huiuſmodi plagæ proinde Niues illorũ longa deſerta eſt.
gi Poſt Anthropophagi gens aſperrima; ſic in tractu eius ore q̃

ſpectat æſtiuum orientem: primos hominum ſeres cognoſci-
mus qui aquarum aſpergine inundatis frondibus vellera ar-
borum adminiculo depectunt liquoris & lanuginis teneram Sericū
ſubtilitatem. Hoc illud eſt ſericū in publicū vſum datū & quo
oſtētare potius corpora q̄ veſtire. Primo fœminis nūc etiā vi
ris pſuaſit luxuriæ libido. Sūt etiā & alij ex Scitharꝝ genere q̄
plures ppl'i: quꝝ noīa & mores prorſus incognita pſtitere: cū
ad eos difficillimū aditū fecerint: aſpitates locorꝝ et aeris illiuſ
inclæmentia atq; aſprimi rigores: qbus regiones extrema cō
ieſtæ: continuis ꝑpe torporibus infeſtant̄. Hæ ſunt igit̄ gētes
illæ: quas dixi circa Caſpiū ad boreā occupaſſe Dicam mō de
his quæ ad occidentē ꝓſæ & Colchide: & Phaſide vſq; ad ma
maris Euxini litora inſedere. Byceres igit̄ primi erūt: atq; his Byceres
ꝓximi Bechires: & Macrones: Sunt aūt hi oēs (vt inqt Strabo Bechireſ
in.12.) agreſtes hoīes: Horꝝ nōnulli ſup arboribus ac turribuſ Macro-
habitant. Vnde antiqui Moſineos appellauere: Turres enim nes
Moſini vocant̄. Hi ex ferina carne & fructibus viuūt: atq; ex Moſinei
lignis deſilientes: pegrinos adoriunt̄ iter agentes: Quidā ex
his Barbaris Biſares vocant̄. Ac deinde ſunt Phillires. qui ci- Phylireſ
uitates & caſas ligneas quas olim ſibi condiderāt adhuc tenēt
His adiacēt Tibereni præſtantiſſimi ouium cultores. Tum Tyba-
etiam his aſſident Chalibes: hominum genus duriſſimū: qui reni
quoniam eam regionem ſunt conſecuti: qui nulli prorſus ob chalibes
ariditatem apta cultui. In ea quā didicerūt arte mirifice pro-
fecerūt. Nunq; enim in laborādo ferro parandiſq; ad bella ar
mis a malleis: neq; incudibus vacant. Totaq; illa regio fumo
contecta: ardere igne videtur: & ferramentorum ſtructuris
ictibuſq; inhorrere. Hi olim Chaldæi dicti ſcd'm Strabonem Chaldæi
In quorum terra ſunt metalla nunc ferri: prius etiam argenti
Imminent continuo montes metallis pleni ac ſiluis. Reſtat er
go: vt metallorum operatores ex metallis viuant. Tum ve- Aſſyria
ro Aſſyria ſequitur: quam Termodoon amnis a mōte dila- Termo-
pſus Armeno perlabitur: atq; inde vſq; ad Amaçones celeri doon
ſtatim proripit̄ curſu. Circa fluminis ripas Criſtallū cedit̄ cā Armēuſ
didiſſimū qdē & puriſſimū q̄ſi glaties. Ibiq; īuenit̄ & Iaſpis la Criſtall9
pis: nec lōge admodū. Iris quoq; & Halis dilabātes in vniuer- Iaſpis
ſam illā regionē irriguā & amœnam reddunt. Verum vterq; Iris
Halis

Carābis a monte Armeno: vnde oriunt̃ ad Boreā verſi Caraⁿbidos
Paphla- ꝓpe collē lambunt. His ꝓximi ſunt Paphlagones: adiecti ma
gonia xime litoribus. Tum etiam ſacra illa Mariādinoꝝ regio: vbi
Mariādi dicunt rapidũ illũ quondam tricipitēq; canem ab inferno Di-
noꝝ re- te raptũ magnanimi Herculis manuſ deuicit: ſpumoſũ quod-
gio dam virus euomuiſſe: qđ vniuerſam illam regionē infecit. Ve
Bithinia rum his ꝓxima eſt Bithynia: læta quidē regio: atq; omni refer
Rhebas ta vberta e: Quā Rhebas amnis amœniſſimus ꝓfũdit gratiſſi
mis aqs: donec ĩ pontũ iuxta ceciderit: qbus nec vllus cæteris
in terris amnis iocũdior: neq; q magis ad voluptatē delectati-
onēq; conſpicit̃. De qua Bithynia Solinus: opulenta inquitᵃ ac
Hylas. diues: ante Bebrycia dicta: In ea Hylas lacus: in quē cecidiſſe
credunt delitias Herculis: Hilam puerũ nymphis rapinam. In
cuius memoria vſq; ad hoc ſolum in tripudiatione lacum po-
pũlus circuit: & Hilam voce clamitat. Virgilius.
Clamaſſet vt Hila: Hila litus om̃e ſonaret. Hæ ſunt gentes et
populi: qui vt dixi occidentalē partem inhabitant. Illæ vero
aliæ: de quibus ante dixerim Scithicæ ſunt ad Boream conie-
ctæ. Nunc vero dicendũ eſt de tertia Aſiæ parte: quæ & Ma
ritima eſt: & Auſtrum conſpicit: atq; cum in Helleſpontũ ꝓ-
ficiſcentibus iter oſtendat: Meridionalē in primis ad Aegeũ
Chalce- mare aperit curſum: ac vſq; in Syriam ac Arabiam ꝓtendit̃.
donia Chalcedones igit̃ primi ſe ad hoſtiũ offerunt e regione ad By
bebrices çantium intuentes: quibus ꝓpinqui Bebrices & mōtes Miſiæ
Cais flu Ex quibus amnis Cais iucundiſſimas aquas effundit. Inde ve
uius ro magnus quidē minoris Phrigiæ tractus in Helleſpōtũ vſq;
diſtendit̃. Altera autē interius ſita eſt longe amplior: ꝓpe Sā-
gari flumen. Hæc enim quæ amplior ad Orientē verſa: ferax
admodũ pabulo ē: & equorũ gregibꝰ copioſa. Altera ꝟo quæ
Ida mōs ad occidentē ſpectat: ſub glorioſiſſimæ Ide pedibus conſpicit̃
quæ Coribantũ olim matris deorũ Cybelis reſonabat tynni-
tibus. Virgilius. Hinc mater cultrix Cybele coribantiaq; æra
Idæũq; næmus: hinc fida ſilentia ſacris. Habet inſup illud la-
Ilion tus ilam ventoſam & ſæpius decantatam Ilion ciuitatē: olim
ampliſſimā: & maximorũ heroũ procreatricē: quam ferunt a
Neptuno & Apolline originē prætendere. Dehinc Argolicis
flāmis erutā adeo: vt noſtra tempeſtate parua eius monumen

ta:ſemiruti videlicet muri in æquoreis fluctibus adhuc ſuble
uant: Quã Troiam ferunt ſitam ꝓpe Xanti:& Idei ſimeon- Xantus
tis vndas: qui ex Ida fluit: ſub Ilio currens:& ꝓpe mare Xan- Simois
to mixtus: facta palude apud Sicheũ ꝓmõtoriũ in mare cadit: Sicheũ ꝓ
Vnus ex fluminibus qui (teſte Herodoto) defecerunt: potan mõtoriũ
te Xerſis exercitu. Apud quẽ ex Anchiſe Venus Aeneam cõ Rheteũ
cepit: Anchiſe lanigeras pecudes cuſtodiẽte. Huic vero adia- ꝓmonto
cet Aeolia ſupra Helleſpontum ad Aegei maris latera: in qua rium
& Iones poſiti & Meander amnis illuſtris: ꝑ mediũ mollibus Aeolia
dilabẽs vndis: cuius regio tota (inquiẽte Strabone in.13.) a ter Ionia
ræ motibus quatiẽ: & aqua & ignis ductibus perarat. Terra Meãder
hæc putris eſt: & ſalſugine plena: & facile igni corrũpiẽ. Pro-
pterea fortaſſe Meãder flexuoſus eſt: quoniã Aluæus multas
recipit mutationes: & multũ limũ deducẽs: modo huic: modo
illi ripæ adijcit. Seneca. Vbi Meander ſuper inæquãles labiẽ
agros: piger & ſterilis: Amne maligno radit & harenas. Vn-
de Miletũ & Priene in ciuitatẽ quæ prius ad mare erat facta: Priene
limi aggeſtione mediterraneã fecit: qđ ꝗ magis ad Boreã ver ciuitas
git: totũ Epheſus maritima tenet: ciuitas quondã Dianæ de- Epheſus
gitiferæ dedicata: Vbi ferunt Amaçones olim ſuper vlmi cu-
iuſdam trunco templum mirabilis artificij condidiſſe: pepe-
riſſeq; : ob id admirationẽ & ſtuporẽ cunctis gentibus & ſæ-
culis Et Xerſes cũ aſiatica tẽpla igni deleret: huic vni pepcit. Xerſes
Verũ his ꝓxima eſt Meonia ad orientẽ ſita ſub altiſſimi Timo rex
li rupe: ex qua Pactolus amnis fluens: harenis aureis ſplendi- Meonia
diorem patriam reddit. Ouidius. Deſeruere ſuas nynphæ Pa Pactolꝰ
ctolides vndas. In cuius ripis cum ver aduenerit: tanta conti- fluuius
nue cũ modulatione cigni decantantes audiunẽ: qui paſſim ꝑ Cigni
vndas errantes in ripis depaſcunẽ: vt nihil iucũdius poſſit au
diri. cum circa ripas illius quotidie magis pabulamenta con-
creſcunt: & etiam emanat Eniſter iucundiſſimis vndis. Muli Eniſter
eres quoq; ꝑpulchras parit: quæ nõnunq; de more ſuccinctæ
deauratam ad lumbos coronã inter ſe circũ exultant mirabi-
les in gyram choreas ducentes: cũ potiſſimũ choros & ſtatio-
nes Dionyſio facere ſingulis annis conſueuere: vbi admixtæ
florẽtis ætatis puellæ tanq; laſciuiẽtes caprioli inter ſe ſaltitãt:
& colludunt. Pariuntq; inter ſaltandũ non mediocrẽ ſpectan-

tibus voluptatē: cū & cōmota a ventis paludamēta & ſaltan-
di ordo videant̄: ſonitum quendā haud iniucundum efficere:
qui audientiū mentes maxime afficiebat. Sed hæc laſciuis ho-
minibus ommittamus: quorum ſtudiū eſt: vt cum voluptuo-
ſam ſortiti ſunt regionē: voluptatibus etiam ipſis vacēt: neq;
a patria aut natura degenerent. Audiamus & Strabonē in. 13.
De Meonia. Hæc regio eſt quæ exuſta dicit̄: Quingētoꝝ ſta-
diorum longitudine: latitudine quadringentoꝝ. Siue ea Mœ
Meonia ſia ſiue Meonia nominanda ſit: nam vtroq; modo dicit̄. Ea to
petroſa ta arboribus caret: præter vitem: quæ exuſtū vinum fert: Ita
elegans: vt nulli cedat: ſūma camporū facies cinerulenta eſt.
Montana petroſa & nigra tanq̄ exuſtione quadā. Quidā pu-
tant hoc ex crebro fulminum iactu aut fulgurum contingere
Nec dubitant quæ de Typhone dicunt̄: hoc in loco ſepulto.
Timol9 De Timolo inquit Strabo. Timolus mons fœlix: ac croco flo
Pactol9 rentiſſimus: vnde fluit Pactolus: qui olim multa auri ramen-
ta deferebat. Tibullus. Nec me regna iuuant: nec Lydius au-
rifer amnis. Ac Lycij deinde & ipſi litora tenent: Vbi potiſſi-
Thaur9 mum Xantus perlabitur: ac Thaurus mons iam vſq; in Pan
Xantus philiam declinare paulatim incipit: At eius nomē imutauere
vt non amplius Thaurus: ſed Tragus appelletur. De qua di-
Veſuni9 cit Solinus. Q; in Campania Veſunius: in Sicilia Aethna: in
Aethna Lycia mons eſt Chymera: qui nocturnis æſtibus fumidū ex-
Chyme- halat. Vnde fabula triformis monſtri in vulgum data eſt: Q;
ra ibi Chymeram animal putauerunt: & ibi natura ſubeſt ignea
pāphilia Tum vero Panphiliæ ciuitates ſequuntur: Corycus & Perge:
Corycuſ & quæ ventis maxime eſt ſubiecta Phaſelis. Hi panphilij (vt
Perge inquit Strabo) multum Ciliciæ nationis participes: non om-
Phaſelis nino abſtinent a latrocinijs: nec finitimos ſinūt inquiete viue
Thaur9 re: q̄q̄ auſtrales partes radicis Thauri habitant. Panphiliæ vr
Lycaōia bes tenent loca edita oleis plena. Ad Orientem verſus Lycao
nes poſiti: viri & ipſi prompti ad bellum: & ſagittandi vſu pa
ratiſſimi. Eorum regio (inquit Strabo) frugibus abundat: p̄-
Onagri ſertim frumento: ac omnis generis pecore. Quæ cum ponto
Piſſidea auſtralior ſit: frigidior tamen eſt. Lycaonum colles pro paſcē
Terme- dis onagris apti. His admoti ſunt Piſcidei: quorum hæ ſunt p̄
ſus cipue ciuitates Termeſus: Lyrbe: & Selga vrbs: quæ (vt inqt

Strabo) a Lacedemonijs ab initio condita. Mira profecto eſt Lirbe
hæc locorum natura: cum in ſũmis Thauri partibus locus ſit Selga
adeo ferax: vt multa hominũ milia poſſit enutrire. Plæraq; lo
ca ibi oleis & vitibus conſita ſunt. Et oĩm pecorũ paſcuis abũ
dant. Circum imminent ſiluæ varia materia plenæ. Plurimus
apud eos ſtorax naſcitur. Tum vero ad ortũ Cilices verſi quo Storax
rum regio multis fluminibus irrigatur: Haud ĩ ea quidẽ exor Cilicia
tis patria: ſed quæ a longe ꝑfecta influxerũt: quorꝫ tres cæte-
ris præſtant. Pyramus: Pinarius: & Cydnus: q̃ vnus mediã p Pyram⁹
Tarſon dilabens ciuitatẽ: multis clariſſimis ædificijs inſignẽ: Pinari⁹
amœniſſimis vndis interſecat: vbi quondã Pegaſeũ illũ equũ Cydnus
decantatiſſimũ ferunt vngulã reliquiſſe. Inqt Solinus Cydnũ Tarſos
amnẽ ex alueo Coaſpidis deriuari: q̃ Coaſpis ita dulcis eſt: vt Coaſpis
Perſici reges q̃diu inter ripas Perſidis fluat: ſibi ex eo pocula
vendicarũt. Multæ deinde aliæ Ciliciæ ciuitates ſpſim cõſpi-
ciunt: ex qbus & Lerneſſus & Malos ad mare cõiectæ circa Larneſſ⁹
Coricium Ciliciæ Crocum plurimũ optimũq; det: Licet Sici Malos
lia det & Lycia. Hoc primum eſt: ſpirat fragrantius: caloreq; Coriciũ
plus aureo eſt: Ibi Corices oppidum: & ſpecus qui montẽ im Crocus
poſitũ mari a ſummo cauat vertice. Patulus hiatu ampliſſimo Corices
in terræ profundum næmoroſus. Deſcenſus in eum per duo
milia: & quingẽtos paſſus. Comagena deinde his admota eſt Coma-
regio: & Syriæ ciuitates. Spacioſa & ampla ad maris vſq; li- gena
tora deflexa. Sed eius tractus qui eſt ad Orientem verſus ad
vſq; montis Caſij pedes protenditur. Si quis enim huius ſitũ
& formam recte perceperit: reliquas etiam Aſiæ partes facile
poterit ſtudio & diligentia percipere. Nam eius forma cum
ex quattuor conſtat angulis: qui ad Orientẽ eſt: tractus cæte-
ros nimirũ excedit multitudine. Diximus enĩ vniuerſam Aſi
am bifariam diuiſam: atq; vſq; ad Indum montem porrigi.
Qui quidem mons vnicus eſt ipſius terminus. Ex eo potiſ-
ſimum latere quod magis ad Boream vergitur: Et Nilus al-
ter ex eo quod vertitur ad occidentem. Reliquus vero Ocea-
nus ipſe qui Indicus appellatur: ab ea quæ ad Orientem ſpe
ctat parte: terminariq; ad Auſtrũ mari rubro. At Syria deq̃ di
cebamus: cũ intra illius ꝑpe viſcera ſit iniecta: atq; ad Auſtrũ
verſus: & ad Orientẽ mare ipſum attingat: Multos ſpſim eo

verſus ciuitates habet:quam quidẽ partẽ quoniã humilis eſt:
atq; oppreſſa:duobuſq; vallata montibus altiſſima : ab occi-
Libanus dente quidẽ Caſio & ab oriẽte Libano: vbi Eſſenij populi de
Caſius quibus Ioſephus Hieroſolymitanus:quos Plinius æternã gẽ-
tem vocat. Caſius (inqt Strabo)mons eſt accumulatũ in ꝓ-
mõtorij modũ:aquarũ inops.In eo magni Pompeij corpus ia
Idumea cet:& Iouis Caſij templum. Inde(auctore Solino)Idumea in-
regio cipit:palmis opima:quæ & Nabathea dicit̃. Hæc qdẽ Syria
Naba- quoniã aptior viſa omnibus fuit (inquit Anthonius) & fera-
thea tior ad ꝓducendas fruges. Tũ etiã longe cæteris ad nauigãdũ
cõmodior.Multi ex ea regiõe qui potẽtia & diuitijs pollebãt:
eum locum ſibi ad habitandũ elegerũt : ciuitateſq; & oppida
ſibi cõdiderunt.Nam q magis intra cõtinentẽ loca ſortiti ſũt:
vno vocabulo Syrij ſunt appellati. Qui vero ad mare diuerte
Phœni- runt Phœnices Qui quõdã ab Erithreis ꝑfecti primi fuiſſe di
tia cunt̃:qui mare nauibus pertentarũt.Primi etiã qui ꝑceperint
hunc mercandi vſum:quo hoies ad cupiditatẽ & auaritiã ex-
citarent.Quiue primi cœli :ſtellaꝝ :curſum:omniũ ſuperio-
rũ motuũ ſtudio & ingenij magnitudine comp̄henderint.Hi
Ioppe enĩ ſunt:qui Ioppen: Gaçam:& Eliciden incolũt.Qui vt Thy
Gaça rum illam ꝑpulchrã & veterẽ ciuitatem habitauere : ab initio
Elicide q̃ſi cõditã: Auctore Stra.in.16.|Optĩa purpura ac piſcatio mu
Thyrus ricis:&.cætera oĩa: quæ ad inficiendas veſtes ꝑtinẽt.|Poſt hos
Purpu- ſunt maritimã Biblon & ventoſam Sidon condidere. Ad Bo-
ra ſtreni placidiſſimi fluminis ripas :qui tripolim Ortoſidem &
Biblas Marathon:& quæ ad mare coniecta eſt:Loodicen tenent ciui
Sidon tatem olim(vt dicit̃)a Neptuno cõditam.Sydonij inſup(inq̃t
Tripol' Strabo) multaꝝ atq; opimaꝝ magiſtri artiũ ꝓhibẽt̃. Ad hæc
Orthoſi optimi circa aſtronomiã & arithmeticã philoſopi:qui a com-
de putatione :& nocturna nauigatione initiũ habuere. Vtrũq;
Mara- enĩ mercatoꝝ & nauale eſt:quemadmodũ ægyptioꝝ inuen-
thos tum Geometria ꝓhibet̃:ob agrorũ dimenſione:cum in his au
Loodice ctus terminos confundit.Hinc demũ Apannũ ipſam inhabi-
Sydonij tant infra cõtinentẽ. Vnde Orontes amnis ad Orientẽ verſus
Apania Anthiochiã quoq; ꝑ mediũ ſecat. At vniuerſa Syria omĩ pror
Orõtes ſus vbertate referta eſt: & ad alenda pecora paſcuis & frugi-
Paleſtĩa bus plena & copioſa. Hinc Paleſtina adiacet Iudæa. Iudæorũ
udæa

hiſtoriam. Strabo in 16. ſcribit dicẽs. Moſſes vnus ex ægyptiis ſacerdotibus cum partẽ quandã regionis haberet: ac moleſte ferret eorꝝ inſtituta: hinc eo cõmigrauit. Diſcedebãt cũ eo multi: quibus diuina curæ erant. Docebat enĩ ille quõ Aegyptij non recte ſentirent: qui ferarũ ac pecorꝝ imagines deo tribuerẽt: Iuxta illud Iuuenalis Satyra q̃nta. Quis neſcit Voluſi bithynice qualia demẽs. Aegyptus portenta colit: Cocodrillos adorat. Par hæc: illa pauet ſaturã ſerpentibus ibin. Effigies ſacri inter aurea Cercopitheci: Illic cæruleos: hic piſcem fluminis: illic oppida tota canem venerant̃: Nemo Dianam. Priorum & cepe nefas violare ac frangere morſu. O ſanctas gentes: quibus hæc naſcunt̃ in ortis numina. Nec inquit Moſſes græcos recte ſentire: qui deos hominum figuris inſignirent: & q̃d ſolus deus eſſet: quod nos contineret: & terram: mare: cœlum: mundum: & rerum omnium naturam apellauimus. Cuius profecto imaginem nemo ſane mentis noſtræ ſimilem audeat effingere. Ille hæc dicens hominibus bonis: non ſane paucis id perſuaſit: & in eum locum deduxit: vbi nunc condita eſt Hieroſolyma: quem locum facile obtinuit: cum minime eſſet inuidioſus: nec pro quo quiſq̃ ſtudioſus contẽderet. Eſt enim petroſus: aquis tamen abundans: Circuſtantem vero regionem ſiccam habet & ſterilem. Moſſes ꝓ armis ſacra & deũ proponebat: cuius ſedem quærere vellet: & eiuſmodi multũ & ſacrificium ſeſe traditurum pollicebatũr: qui nec impenſa: nec afflatu: nec re vlla abſurda eos perturbaret: & facile gentes omnes finitime ob propoſitam ſpem: & huiuſmodi cõſuetudinem adhæſere. Succeſſores vero aliq̃ diu in eiſdem inſtitutis permanſere: cum reuera iuſti eſſent & religioſi. Poſtea cum ſacerdotio præeſſent: primum quidem ſupſtitioſi homines: deinde etiam tyranni ex ſuperſtitione inſtituta eſt carniũ abſtinentia: quibus adhuc abſtinent: circumciſiones & exciſiones: & ſiqua huiuſmodi ſunt alia. In Iudæa (inq̃t Solinus) Iordanis amnis eximiæ ſuauitatis: qui (auctore Strabõe) aromaticum & calamũ fert: Gignit etiam balſamũ. Eſt & ibi lacuſ Sara extenſus paſſuũ ſedecim milibus circũſeptus eſt: Lacũs Tiberiadis his omnibus anteponit̃. Salubris ingenuo æſtu et ad ſuauitatẽ vſu efficaci. Iudeæ caput fuit Hieroſolyma: ſed

Moſſes

Hieroſolyma

Sodomū
Gomor
Elani
Arabia
fœlix
Myrrha
Timia-
ma
dionifi⁹
bacchus

excisa eſt. In hac tamen balſamū naſcit : & luci balſama ſudāt lōgo ab Hieroſolymis receſſu triſtis ſinus pandit : quē de cœlo tactum teſtat : humus nigra & cinere ſoluta. Duo ibi oppida: Sodomū nominatū: alterū Gomor. Ad huius regionis Auſtrū extremus arabici maris ſitus eſt aditus: qd' quidem interluit Arabiæ ſicilicet & Syriæ ipſius fines. Paulatim continue ſe ad orientē vertēs ptingit Elanos: vbi p̄cioſiſſimi oīum regionum Arabes tenent. Ipſa enī altior eſt: & gēmino præcingit mari Perſico ſcilicet & arabico & gēmino afflat vento. Arabicā enī Zephyrū depoſcit. Perſicū vero Eurū. Sed q̄ ipſi⁹ Arabiæ pars ad Orientē & Auſtrū ſpectat: rubro quoq; alluit mari. Dicā igit de hac regione quippiā (inquit Anthonius) cū gētes habeat: quarꝫ potentiā & diuitias cæteræ oēs admirāt. obſtupeſcuntq; copiā & vbertatē. Nec id prætermittā: qd' cū plurimū ſacris oblectet: nulla eſt ſui ps: quæ nō tota fragret timiamate: aut myrrha: aut redolētib⁹ calamis: quæ paſſim ignib⁹ iniecta adurunt: Quis nō credit id veriſſimū eſſe qd' dicit: Iouē ſcilicet prēm illū & Dionyſiū eius filiū ab occluſo eius matris fœmore diſſoluiſſe: & ad naſcētis feſtiuitatē vniuerſam illā impleſſe regionē huiuſmodi: tā ſuauiſſimis odorib⁹: atq; tales oues: qbus nūc exuberat Arabia huiuſmodi nr̄am tūc primū cōſecutā eſſe: vt tam denſis: tā mollibus velleribus interpaſcendū cōtinuo veſtiret. Ac lacus ipſos tantis aqs ac tāta piſciū multitudīe & varietate repleſſe: totq; arbores deſerta reliqſſe: atq; illuc ingruiſſe: ſecū afferētes p̄cioſi illi⁹ cinamomi ramos: qbus nunc vniuerſa pene nimia copia & vbertate diffūdat. Adde ꝙ & ipſe Dionyſius poſtq̄ natus creuit ætate capreoli pellibus indutus ac obauctus: camas: hædera implicituſq; pampinis & ppotus abunde mero: totam circūibat regionem multaſq; vndiq; perfundens opes: non elargiri diuitias videbatur: ſed ſeminare quo fructus parturet : nulla vnq; ætate perituros. Ideoq; ipſa regio tantis hucuſq; floruiſſe muneribus dicitur: vt eius montes aurum pariant: & flumina conuehant argentū: eorūq; ripæ timiamate & fragrantibus redolent herbis: Atq; qui ibi victitant: magnas poſſident opes : neq; induuntur niſi paludimentis aureis aut ſericis: q̄ nobiliſſimis (auctore Solino) odores q̄s mittit plurimos: Sola thus mittit Ara

bia: Appellata eſt ſacra:hoc eñi ſignificari inerp̄taẽ. Ouidi9.
Nā modo thurilegos arabes: modo deſpicit Indos. Virgulta
hæc non ſunt publica. Quicũq; dñatũ iſtius tenent næmoris
arabici ſacri vocanẽ:qui cum lucos Arabiæ vel metuunt: vel
incidũt:nõ funeribus interſunt:nõ congreſſionibus mulierũ
polluuntur. Hanc arborẽ ferũnt in torto eſſe vimine ramis ad
aceris qualitatẽ. Amigdali modo ſuccũ fũdere. Incidi in ortu
canis flagrantibus ſolibus. In ijſdem ſaltibus myrrha ꝓuenit
quæ patrem ſuum olim fugiens ſtricto ſequentem enſe: ꝙ in
eius amplexus illẽcebroſa libidĩe ſtimulãte venerat a Venere
in arborem ſui nominis mutata ꝓhibeẽ. Hæc nuda. a pinguio
ri fluit lachryma ſponte manans. Precioſior ex ea ſudor eſt:
elicitus corticis vulnere vilior iudicatur. Ouidius in decimo
metha. Flet tamen & tepide nunc manant arbore guttæ. Eſt
odor & lachrymis ſtillataq; cortice myrrha. Nomen herile te-
net: nulloq; tacebiẽ æuo. Idẽ arabes legũt cinamomũ qđ frute
tũ ſitu breui naſciẽ ramo: hũili & rep̄ſſo nũq̃ vltra duas vlnas
altitudinis. Apud eoſdẽ naſcitur auis Phenix: Aq̄læ magnitu
dine: capite onerato: in conũ plumbis extãtibus: criſtatis fau- Phenix
cibus: circa collũ fulgore aureo. Poſtera ꝑte purpureus: abſq;
cauda: In qua roſeis pennis cæruleus inſcribiẽ nitor. Probatũ
eſt quadraginta & q̄ngentis durare annis. Rogos ſuos ſtruit ĩ
cinamis. Lactantius.
Conſtruit inde ſibi ſeu nidum ſiue ſepulchrũ. Lactãti9 de Phe-
Nam perit vt viuat: ſe tñ ipſa creat. nice
Colligit hinc ſuccos & odores diuite ſilua.
Quos legit aſſyrius: quos opulentus arabs.
Cinnama dehinc aurũq; ꝓcul ſpirantis Amoni.
Congerit & mixto balſama cũ folio.
Non Caſiæ mitis: non olentis vimen Achati Naba-
Nec thuris lachrymæ guttaq; pinguis abeſt. thea
Protinus in ſtrato corpus mutabile nido. Sinai
Vitaliq; thoro mẽbra q̄ete locat. Veꝝ q̄ primã Lybani mõ Calbaſij
tis frontẽ tenẽt. Ipſi ſunt q̄ Nabathei ſũt appellati. Oui. Euruſ Aggereſ
ad aurorã nabatheaq; regna receſſit. Qui aũt illis adherẽt Cal Chatra-
baſij & Aggeres: ac deinde Chatramis tellus cõſpiciẽ e cõſpe mis
ctu Perſidis. Sed ad latus rubri maris Minei tenent & Sabe. Minei
Apud hos (inquit Strabo in. 16.) thus & myrrha & cynamo- Sabei

mũ naſcit̃. Vir. India mittit ebur: mittunt ſua thura Sabei. mu

balſamũ nera etiã balſamũ & alia quædã herba valde odorata q̃q̃ eius

Palma odor cito deperit. Habent præterea palmas odoratas & cala-

mum. Serpentes palmares colore puniceo vſq; ad ilia aſſilien-

tes quorum morſus incurabilis eſt. Homines propter magnã

fructuum copiam ocioſe ſegeneſq; viuunt. In radicibus arbo

Aromata rum cubant. Multitudinis pars agriculturã exercet: pars aro-

mata mercatur: & indigena & Aethyopia nauigantes: ad ea

per anguſtias nauigijs ex corio confectis: & ꝑfecto tanta ſũt

apud eos aromata: vt ꝓ fructibus & cætera cõbuſtibili natu-

Garrei ræ cinamomæ caſia cæteriſq; vtant̃. Hi atq; Garrei ditiſſimi

ſunt ex mercatura. Supellectilẽ ex auro & argẽto multã hñt.

Vaſa lectos tripodas cratheras cũ operculis: domoſq; ſũptuo

ſas: Nã & portæ & pietes & tecta ex ebore: auro: argẽto: lapi

dibus incruſtatis ſunt diſtincta. Aromatiferã inſuꝑ regionẽ

Caſia (inq̃t Strabo in. 4.) diducũt ptes ex aromatibus thus & myr-

rhã ex arboribus eſſe dicũt. Caſiam vero ex lacubus: ſed alia

quadã diuiſione totã fœlicẽ regionẽ: in q̃nq; regna ptiũt: quo

rũ aliud bellatores & oĩum ꝓpugnatores habet. Aliud agri-

Cinamomũ cultores: a q̃bus frumẽtũ & aliud portat̃. Aliud eos q opificia

& artes tractant. Aliud myrrhã fert: aliud thus: eadẽ tñ & ca-

Nardũ ſiã & cinamomũ & nardũ ferũt. Fratres ibi honore filios an-

cedũt: q̃ natu grãdiores ſunt. Qui ex eadẽ gente ſunt regnãt

quæ poſſidẽt: oĩbus cõſanguineis ſũt cõmunia: ſed natu grã-

dior dñs. Vna oĩbus vxor. In morẽ hñt: vt q̃ſq; baculũ gerat:

q prior ingredit̃: poſito ante ianuã baculo cũ ea cõgredit̃: q̃ ꝓ-

pter oẽs oĩum ſunt frẽs. Coeũt etiã cũ matribus. Hæ ſũt gẽtes

quæ Arabiã colũt: q̃s cõmemoratiõe aliq̃ digna iudicaui. Sed

tñ & aliæ q̃plures: ſed ſilueſtres q̃dẽ et ignobiles: neq; int̃ ara

bes aliquo ſtudio aut moribus cõnumerãdæ. Nam ad Zephi

Erembi rum verſus prope Arabiæ ipſius extrema Erembi tenent. Ro

buſtiſſimũ hominum quidem genus agreſte qui montana illa

colentes: intra tantũ ſpecus et prærupta ſaxa inhabitãt: nudi

prorſus: neq; q̃ppiã fœlicitatis humanæ poſſidẽtes: ſed de ſic

cati nimia viuẽdi aſpitate nigrũ colorẽ et aduſtã cutẽ cõtraxe

re. Et ſi mali aut aduerſi q̃ppiã ſuꝑuenerit: nõ arma capiũt: nõ

ſagittas: nõ tela vt alij: ſed tã q̃ fere ꝑ colles diſcurrẽtes vagiq;

ac deuij quaſi inſani circũfugiũt. Haud in aliquo reliquis ara

bibus ſimiles: quos tot & tãtis muneribus natura dotauit. Verum ab alio Libani latere qđ ad Orientẽ ſpectat: Altera pars Syriæ aperit: quæ vſq; ad Synopẽ maritimã extẽdit: In cuius medio Cappadoces ſiti ſunt: hoies ſane qui ob equoꝝ cõpiam & aſſiduam in eis exercitationẽ cõtinuũ equitandi vſum præſtantiſſimi in ea re indicant. Eoꝝ regio (Strabone auctore in .12. Sicca eſt debilis & principũ negligentiã ĩminuta. Loca vero circũſtantia oĩno ſunt ſterilia & inculta: q̃q̃ campeſtria ſint Harenoſa enĩ ſunt & petroſa. Campi ſunt igne exuſti: & ſolũ incenſum p multa ſtadia: quapropter neceſſaria e longinquo afferũt. Tota fere Cappadocia lignis caret: quibuſdã in locis paluſtre eſt: & p noctẽ ex eo flãmæ conſurgũt. Aſſirij vero ad mare poſiti Termodoõtis hoſtia obſeruãt: ex quoꝝ mõtibus & qui potiſſimũ ad Orientẽ conſpiciũt. Euphrates amnis clariſſimus erumpit a monte primũ Armeno demiſſus. Sed cum ex illis Aſſyriæ collibus longo decurſu in Auſtrũ conuertit: ac deinde aduerſus ſolem inflexus: mediam inundat Babylonem: quæ (auctore Solino in .16.) in campo iacens: muri ambitũ habet ad tricẽta & octoginta ſtadia: craſſitudinẽ habet .32. pedũ: viam ſup mœnibus tam latam: vt quadrigæ occurrẽtes facile ptranſire poſſint. Conſtituta eſt quædã habitatio in Babylonia: philoſophis indigenis plurimũ circa phĩam verſantibus qui Caldæi appellãt. Oĩbus Babylonioꝝ mos eſt ex cauſa quadã in aliqua re venerea cũ hoſpite pmiſceri Babylonius ac Aegytius: vt idem Strabo in .11. aſſerit campus fluminibus: atq; alijs aquis irrigat totus: quãobrẽ ſemp herbidam faciẽ obſeruat: Iccirco vberrimus eſt. Adeſt illi præcipua aeris tẽperies vineæ manent infoſſæ quĩquẽnĳs. Euphrates poſtremo ciuitatẽ Terebdonẽ lambens in Perſicum mare celeri curſu dilabit: nec multo ad Orientis oram effluit. Tigris qui neq; minor eſt Euphrate. neq; a quouis alio celeritate vincit: Nam tanta ꝓripit velocitate: vt vna die tm̃ itineris pagat: quãtũ vir acer & velox poſſet per ſeptẽ diſcurrere: nec multo poſt illius diſcurſum cum illius planitiem quandã platam offẽdat: q̃ſi feſſus itinere: ac tanq̃ qui cuperet a curſu paululũ cõgeſcere in q̃ndã globeã & circularẽ lacunã contrahit: quã thomiditam vicini vaocãt. Nec ibi diu cõgeſcit: ſed a ſomno excitatuſ

Cappadocia
Equorũ copia
Aſſyrij
Euphrates
Babylõ
Caldei
Teredõ
Tigris

excitarẽt tederetq; eius ignauiæ: repẽte exurgens longe ad-
huc ardentiore curſu proripit: Quæ autẽ inter Euphraten &
Meſopo Tigrim terra media eſt: ea Meſopotamia a græcis eſt appella
tamia ta. Strabo in vndecimo. Tigris & Euphrates Meſopotamiã
circumdant: & apud Babylonios inuicem cohærent. Deinde
in mare perſicũ emittunt: quorũ Euphrates maior eſt: & plus
regionis flexuoſo alueo pcurrit. Fontes habet in parte Thau-
ri boreali: fluit ad occidentẽ per Armeniã minorẽ. Deinde in
Auſtrum flexus: confinijs iungitur Cappadocum: quæ ad de
xterã relinqt. Ad ſiniſtrã Comagenorꝝ cõfinia Tigris ab eo-
dẽ mõte ad Euphratẽ accedit: ibiq; efficit Meſopotamiã. Eorꝝ
fontes inter ſe diſtant ad ſtadiorũ duo milia & quingẽta. Me-
ſopotamia huiuſmodi regio eſt: vt nullus vnq̃ paſtor (Scribit
Anthonius) neq; qui cornipedem Pana fiſtula decantet poſ-
ſit eam aliqua in parte criminari: q̄ ad paſcenda pecora lætiſ-
ſima paſcua non ferat: nec etiam vllus tam ſolers plantator il-
lius naſcentis in ſiluis fructus incuſabit: q̄ & varietate & mul
titudine & ſuauitate nõ præſtent: cũ tanta ſit in ea rerꝝ omniũ
naſcentiũ copia: atq; in augendis herbis ac producẽdis frugi-
bus vbertas: vt eam regionem beatam & fœlicem: & dijs ipiſ
gratiſſimã æſtimarent. Quæ vero ꝓxima eſt: & ad Boream
Armẽia verſus: & ipſa vberrima eſt: eam Armeni & matrẽ tenẽt: e cõ-
ſpectu Euphratis poſiti: viri ipſi bellicoſi & pugnaces: milita
riq; diſciplina eruditi. Tum etiã opibus & diuitiarꝝ copia ap-
Babylõ prime pollentes. Verũ ad Auſtrum eſt ſita Babylõ: de qua di-
xi: quã dicũt Semiramim Mædorꝝ reginã: cũ bello antea regi
onẽ deuiciſſet: delectatã ſitu & locorꝝ amœnitate inexpugna-
bili muro cinxit: atq; intra ciuitatis ipius arces mirabiles ædeſ
ſuo bello cõfeciſſe: q̃s vndiq; auro & cãdidiſſimo ebore & ar
gento puriſſimo elaborabat. Regio etiã ipa admodũ inſignis
ẽ & ferax: Palmas pit ſuauiſſimas: præ cæteris ſuaues ferẽtes
fructus. Parit & Berillũ: qui glauci eſt coloris: ac longe p̃cio-
Ciſſi ſior auro. Verũ ſupra Babyloniã ad Boreã verſus Ciſſi tenẽt
Maſſa- Tum etiã & Maſſabatheæ & Calonitæ: Sed ad mõtes Arme-
batheæ nos q Orientẽ ſpectant adiacẽt Medorꝝ tempe: quorꝝ q ad Bo
Chaloni reã ſunt verſi: Chelos appellant. Ad Auſtrũ vero qcũq; ex ip
tæ ſis Mædis præ cæteris floruerũ tenent: que ibi impiũ ſibi & ci-

ciuitates cōdiderūt: Eoſq; ferūt quōdā ex illuſtri ꝓgenitos ge- Mædia
nere fuiſſe Herione mulieris illius: quæ ex Oſca integerrimo Cheli
rege nata: Pandionida filiū apud Illiſij fluminis ripas venenis
interfecerat: q̄ quidē ex re cū ipſa pudore efficeret. Inde aūfu
giēs ad eā: demū reginā ꝑuenit: quæ eodē eſt noīe appellata.
Haud tñ ꝓcul a Colchis neq; vnq̄ auſa eſt ob id ſceleꝝ p̄riam Colchos
repetere: neq; pentū cōſpicere lachrymātes oculos: cū admo-
dū formidaret coꝝ irā. Ideoq; hoīes illi maxīe ad huc magicis
artibus: & diris veneficijs vtūť. Ampliſſimā enī regionē incō
lunt: & q̄dē multi montes tenēt: ex q̄bus maxīe oriť Narciſſi- Narciſſi
tes. Alij potius planitiē colētes: irrgua paſcua & læta p̄dia ſi- tes flu.
bi delegerunt: Onuſta paſſim multifariam pecorū gregibus:
donec peruenit ad portas Caſpias: quæ ad Orientē ſpectant:
atq; ſub altiſſimis iniectæ montibus: aditū pariunt ꝓficiſcen-
tibus in Boream: & in Auſtrū. Nam vna quidē via Hircania
petitur. Altera vero montes Perſiæ. Medoꝝ eſt (vt inq̄t Stra- Perſia
bo in vndecīo) reges multas vxores habere: pauciores aūt q̄ Medi
ſeptē nō licet. Eodē modo ꝓditū eſt mulieres pulchrū ſibi exi
ſtimare: vt viros habeant q̄plures: Pauciores q̄nq; calamitatē
ducere. Verū ſub ipſis ꝓpe mōtibus Parthi tenēt genus hoīm Parthi
bellicoſiſſimū: & ſagittādi vſu florētiſſimū: de q̄bus pauca di
cere haud importunū iudicaui. Sūt enī eiuſmodi: vt nūq̄ effo
dere aut arare tellurē: aut q̄uis alio mō colere didicerint: neq;
nauigādo ad alienas vrbes aut mercādi ſibiq; habēt opes cōq̄
ſierint. Neq; ſunt qui inter eos armenta ſequanť: aut greges
alant. Sed cum primū p̄ ætatem poſſunt aut arcū manu cōtor
quent: aut ſagittandi ſtudio cōteruntť: aut pedū curſu: aut eq̄-
tationibus cōtinuis exercitati mirabilē ad id ſibi artē & diſci
plinā efficiunt. Ouidiꝰ. Gēs fuit & campis & eq̄s et tuta ſagit
tis. Et circūfuſis inuia fluminibus. Semp̄ enī ea regio eiacula
tionibus et cōfractis lanceis: et ſagttādi ictibꝰ ſtridet: ſemp cō
curſus equitū inť ſe cōcertātiū paſſim audiť: neq; vlli fas ē cœ
nā adire: niſi prius certā labore totū illiꝰ corpꝰ in ſudorē de-
fluxerit. Aluntť maxīe venationibus: q̄bus aut iaculādo cōſe
quūť: aut ſagittando: q̄ licet ob eā diſciplinā & acerrimos mo
res inſupabiles eē videť. A romano tñ impatore deuicti: faſci
bus obtēpare ſūt coacti. Ouid'. Quid tibi nūc ſolite mitti poſt

terga ſagittæ. Quid loca: qd rapidi ꝓfugit vſus equi: Parthæ refers aquila: victos ꝗꝗ porrigis arcus. Pignora iam noſtri nulla pudoris habes. Dicam nunc in quot hoim genera regio illa diſtincta ſit: quibuſue fluminibus irrigeť. Ac demũ qbus intercidat montibus. Soli eni ſunt qui regiã dignitatẽ dicunť obtinere. Soli etiam qui cæteris dignitate & potentia præſtãt Poſtu Meoniã & Sardiniã fuerunt depopulati: deinceps ſunt aureis armis in bello vſi & phaleris: argenteiſꝗ calcaribus ſe ſe exornarũt. Cum tanta huiuſcemodi rerum copiam ex ea victoria cõnoxerint: vt effluere vndiꝗ diuitiis viderenť. Verũ

Perſia

Perſia ipſa tota altiſſimis vallať montibus initiũ capiens vt dixi a portis caſpiis: qua iter ad Auſtrũ atꝗ vſꝗ ad mare protẽditur: qđ ab ea Perſicũ eſt apellatum. Tribus autẽ potiſſimũ partibus eſt habitata: Nam quidam ſunt ſeptẽtrionẽ verſi: ad extremaꝗ cõiecti: adhærerentesꝗ vmbroſis mõtibus. Medorum quidã in medio poſiti: q mediterraneã regionẽ occupãt. Alii e regione ad Auſtrum. q vſꝗ ad marẽ qđ Perſicũ dixi ex tendunť. Primi eni ſunt Gagæ: qbus Paſſagarde: & Taſci: & plæriꝗ alii adiacent: quoꝝ regionem multi abluunt amnes: ſinuoſis vndiꝗ meatibus diſcurrentes. Ex vna eni parte Chorus dilabitur: atꝗ ex alia Choaſpes: q cum ab Indo exit flumine: Suſam ciuitatem irrigans: Achatem lapidem inter eius harenas cuiuſdam cylindri proſtratũ: ac Lacteũ oſtendit: quẽ ex propinquis montibus torrens ad planitiem contraxerat. Fructus ibi ob tẽperatũ aerem ſemꝑ virẽt. Nec nobis Perſarum mores prætereundi ſunt. De qbus Strabo in decimqnto. Reges habẽt ex eadẽ ſtirpe: ꝗ illis nõ paruerit corpore amputato & brachio proiicit. Ducunt vxores ꝗplures: & multas pellices alunt propagandæ ſobolis gr̃a. Reges quotãnis præmia proponũt his qui plures filios ediderint. Pueri ante quartum annum in patris conſpectum non veniunt. Nuptiæ in initio verni æquinoctii celebrãtur. Sponſus in thalamum procedit: comeſto prius malo: vel Cameli medulla. Diſciplinarũ magiſtris doctiſſimis vtuntur: qui fabulas ad veritatẽ reductas inſerũnt cum cantu: & ſine cantu: deorum atꝗ clarorũ virorum facta referentes: congregant eos in vnum locum: æris ſonitu ante lucem excitatos: tanꝗ ad arma aut venationẽ. Perſæ inſu

Gagæ.
Paſſagardæ
Taſti
Chorus
Choaſperſii
Suſa
Achates

per laute cenant:integra & multa & varia apponẽtes:lecti &
poculoꝝ ornatus ſplendidiſſimus:auro & argento refulget.
De rebus maximis inter vinum cõſultant: quas ibi firmiores
putant:q̃ in ſobrietate fuerint deliberatæ. Si notis & æquali-
bus in via occurrãt:eos oſculant̃. Si humiliores ſunt:adorãt.
At nunc de reliquo Aſiæ tractu dicendũ erit:qui ad orientem
verſus vniuerſum deinceps limitẽ illius ac finem ꝑficiet. Cir- Carma-
ca igit̃ maris perſici litora eam partẽ verſus:qua oriit̃ ſol Car nia
mani inſidentis:haud longe a Perſide regionẽ bifariam ſorti-
ti ſunt:Nam ex eis quidã ad maris litora contulere:quidã ma
ritima contemnentes:intra continentẽ præ cæteris loca dele-
gerunt. Scribit Strabo in qndecimo. Oneſicriti tradidit flumẽ
eſſe in Carmania quod auri ſtrigem ferat. Item argenti foſſi-
lis & æris venam. Hi ꝓpter equorũ inopiã aſinis in bello plu-
rimũ vtunt̃:& aſinũ Marti ſacrificant:quem ſolũ ex omnibus
dijs colunt:& bellicoſi ſunt. Nemo(vt idem ſcribit)vxorẽ du
cit:niſi hoſtis caput amputatũ ad regem ꝓtulerit. Et ex Calua
ria in regia collocata linguã minutatim ſecans:pane ꝑmiſcet.
Poſtea deguſtatũ ei qui attulit: & familiaribus edendam pre
bet:atq; ille præclarus eſt:cui multa capita ſunt allata. Ex his
Gedroſi ad Orientẽ verſi:vicini ſunt oceano:qui etiam Scitis Gedro-
illis adhærent:quos dixi ad Auſtrum verſus iuxta Indum flu ſia
men:qđ duplici hoſtio e regione in rubrum dilabit̃ mare. Ge
droſia(vt inquit Strabo in.15.)fructuũ & aquaꝝ inopia labo-
rat. Nec multo melior eſt q̃ regio Ictiophagoꝝ:quoꝝ regio ſe
cus mare eſt. Magna ex parte arboribus caret:raritas ĩ ea pal
marũ. Ictiophagi quos Alexander piſcibus veſci ꝓhibuit(di-
cit Martianus)veſcunt̃ piſcibus: Tũ ipſi:tum eorũ pecora &
aquas pluuiales potant. Pecorũ carnes piſcibus prebent. Do-
micilia ex oſſibus cetaꝝ & hoſtræoꝝ conchis magna ex parte
faciunt. Nam trabium vſus vſum coſtæ prebent:poras maxil
læ. Piſces ad ſolem aſſant̃:poſtea ex his panẽ conficiũt:paulu
lũm frumenti admiſcentes:nam & molas habent:ꝑtim piſces
crudos edunt: Capiunt eos rhetibus ex cortice palmaꝝ factis
Sed vt ad Indum reuertamur anteq̃ in mare decidat: multa ꝑ-
currens opida & regiones: longum quendã & inflexũ limitẽ
gerrat. Oritur eni ex monte Caucaſo ad ſeptentrionẽ verſus.

Patalene inſula — ſed in auſtrum ſe inflectens: Patalenem inſulam gemino cor
plectitur brachio Ac deinde cum ad occidentem contorq̃
Oritæ — curſum: Oritas & Erebas ſecat: & qui linea paludamẽta ind
Erabe — untur: Arachotas tum etiã Satraidas ipſos plabit̃: ac eos om
Arachote — nes qui ꝓpe incolunt Parpauſi fauces: quos oẽs vno vocabu
lo Arienos vocant. Hi enĩ ſilueſtrem admodũ & incultam re
Satraide — gionem tenent: cum harenoſa ſit: nec vlli prorſus apta cultu
Parpauſus mõs — Verũtamẽ quæ ſatis habeat ex ſui natura: & excellentiſſim
quodã munere & ſingulari. Nã vbiq; Coralij lapides exoriũ
Arieni — & ex montiũ venis: qui eam muniunt regionẽ: Saphyręæ ca
Coralij — dunt̃ cruſtæ: flaui quidẽ & fuſci coloris. Ad orientẽ ſita eſt In
Saphir9 — dia regio: ſane licet omniũ extrema: iucũdiſſima tñ: & in ipſi
India — oceani labris ſita: quã ſol cũ primũ incipit emergere: atq; ab
oceano caput extollere: primã eſſe ferũt: quæ illius radijs illu-
minat̃: & propterea nigros hoĩes & craſſos a natura ꝓcreare
comas ferũt dẽſiſſimas: haud diſſimiles iacyntho. Sed q̃m ex
plæriſq; aurũ eruit̃ locis: multi ex eis inde quæſtũ aucupant.
Alij telas lineas contexant. Alij ſectos elephantũ dentes abra-
dunt. Alij p fluminũ decurſus incidẽtes ꝑquirũt: ſi q̃ inter ha-
Berillus — renas luceſceret gemma: Berillus: aut Adamas: aut forte q̃ſ-
Adamaſ — piam iaſpis: aut ſi qua glaucea Topalus occurreret: aut inci-
Iaſpis — deret forte in purpuream quandam ſanguini ſimilem ameſti
Topal9 — ſtum. Hæc ſunt potiſſima (ſcribit Anthonius) eorum ſtudia:
Ametiſtus — cum vniuerſa illa regio perfuſa ſit ꝑpetuis fluminibus: qui hu
iuſmodi opibus diuitem & pollentem patriam reddunt: fert
etiam (auctore Strabone) Criſtallum: carbunculos varios: &
Criſtall9 — margaritas. Sunt & horti ibi & arua perpulchra & læta: quæ
Carbunculus — vniuerſum per annum vigent. De quo ſcribit Strabo in deci
moqnto. Mogaſtenes Indiæ fæcunditatem ex eo maxime de
Margaritæ — clarat: ꝙ eam bis fructum ferre dicit: & bifariã nominat: quẽ-
admodũ Eratoſtenes: qui inquit alteram Hiberniam ſeuientẽ
alteram æſtiuam: quomodo & imbrem. Núllum enĩ annum
inueniri dicit: vtroq; tempore ſine pluuia: quapropter contin
git annũ feracẽ eſſe: cũ ſemꝑ terra ſit fæcunda. Fructus arbo-
reos multos gigni ait: arborũ radices: p̃ſertim magnarꝫ arũdi
nũ & natura & decoctione dulces eſſe: aqua a ſolibus tepefa-
cta tam cœleſti: q̃ fluuiali. India q̃dẽ multas arbores admira-

ſiles fert: e q̄bus vna ramos ad terram ꝓnos habet: frōdes ve
o clypeo nō minores. Oneſicritus q curioſius ea ꝓſeq̄t: quæ
ſunt in terra Indiæ auſtraliſſima: refert arbores quaſdā ingen
tes eſſe: q̄ꝝ rami cū ad duodenes cubitos creuerint: reliquū in
crementū ꝓnū faciūt deflexi: q̄uſq; terrā cōtingāt. Deinde ter
rā ingreſſi radices agūt: veluti ꝓpagines. Demū rurſus in trū-
cū exeūt: a q̄ poſtq̄ aucti fuerint: inde flectūt: & aliā ꝓpaginē
efficiūt: deinde aliā: et ſic deinceps: vt ab vna arbore vmbracu
lū fiat: tabernaculo multicolūnio ſimile. Narrat præterea mi-
rā arboꝝ quoiūdā magnitudinē: quaꝝ ſtipitē vix q̄nq; hoīes
cōplecti q̄ant. Ariſtobol⁹ aūt de arborib⁹ dicit: quæ ramos ha
bent deflexos: & de earū magnitudine: vt ſub vna arbore q̄n-
q̄ginta eq̄tes meridiari poſſint. Ille vero q̄dringētos ait. India
multa medicamēta habet: multas arboꝝ radices: tū ſalutares
tū noxias: queādmodū & multos colores. India auſtralis cina
momū: nardū: & alia aromata: queādmodū Arabia & æthio
pia: cū q̄bus ſola pſil̄is eſt: Ibi aer vdus & fæcūdus & valde nu
tritiūus: Eo modo & terra & aqua: q̄ ꝓpter animalia tū terre-
ſtria tū aquatilia apud Indos magna ſunt. Priuſq̄ vero de ſitu
& forma ipſius ſcripturus ſum: de ſeptē Indorū generib⁹ pa-
rump tāgere libet (auctore Strabone in. 7.) inq̄t totā Indiā in
ſeptē genera diſptitā: Quoꝝ primi philoſophi honore āce-
dūt Nūero ꝟo pauciſſimi ſunt: vtūt eoꝝ vnoq̄q; priuati q ma
ctant & ſacrificāt: Publice vero reges in eo cōuentu qui maxi
mus apud eos fit: cū nouo anno incipiētes philoſophi oēs cū
rege ad venationē exeūt: & q̄cq̄d quiſq; cōpoſuerit vel obſer-
uauerit: eo anno de fructibus: de aīalibus: de republica: in me
diū pferūt: vbi q ter mēdax dephenſus fuerit: ei ꝑ totā vitā ex
legē ſilētiū indicit. Qui ꝟa dixerit: imunis & omi tributo ex
emptus cēſet. Scd'm genus agricolaꝝ: q plurimi ſunt & paca
tiſſimi in maxīa opandi licentia: & īmunitate miliciæ. Hi nec
ciuitatē: nec publicū negociū: nec vllū aliud munus attingūt.
quamobrē eodē tpe alij pugnāt: et cū hoſte piclitant: alij arāt
vel fodiūt ſine vllo piculo: cū illos ꝓpugnatores habeant: et cū
regio tota ſit regis: ipſi eā conducti operant in q̄rta fructuū p-
te. Tertium genus eſt paſtorū vel venatorum: quibus ſolis &
venari: & paſcere pecora: & vendere iumenta: & locare licet.

Arbores altiſſime

Cinamomū

Nard⁹

Septē genera Indorum

Pro eo autẽ ꝙ terram beſtijs liberant: & ab auibus quæ ſemi-
na legunt: ſolatio a rege compenſant: & vagi errabundiq; vi-
tam in tugurijs agunt. Priuato homini equũ & elephantẽ ale-
re non licet. Vtrũq; enim regis poſſeſſio cenſet. Elephantum
enim venatio hoc modo fit. Locum aliquẽ purgatũ, quattuor
aut quinq; ſtadiorũ ꝓfunda foſſa circũdant: tũ ingreſſum pon
te anguſtiſſimo iungunt: Hinc tres quattuorue elephantũ fœ
minas ex manſuetis imittunt: ipſis in tugurijs inſidiant: ꝑ diẽ
ſilueſtres non accedunt: nocte autẽ ſigillatim introeũt: q̃bus
ingreſſis: venatores clam aditũ occludũt. Poſtea nõnullos ex
domeſticis certatoribus fortiſſimos inducentes: cum illis pu-
gnant. Simul etiam fame eos macerãt. Cũ vero iam defeſſi fu
erint: aurigaꝝ audaciſſimi clam deſcendẽtes: q̃ſq; ſui elephã-
tis vterũ ſubit: atq; hinc ſubito ſilueſtris vterũ ſubeuntes: cõ-
pedes illis conijciunt. Quo facto: domeſticos exhortant: vt vi
ctos verberent: quouſq; in terrã decidãt. Poſtq̃ ceciderint: bo-
uillis loris eorum colla cum domeſticis alligãt: & ne aſcenſo-
res excutere poſſint: colla circũcidẽtes in cæſuris vincula im
ponunt: vt præ dolore vinculis cedant: & quiete agant: & ca-
ptis reliquunt quicũq; vel ſenio vel iuuenta inutiles ſunt: reli
quos in ſtabula ducunt: & pedibus inuicẽ vinctis: & collo ad
columnã bene compactã fame domãt. Deinde herba vel arũ-
dine viridi reficiunt: hinc obtemperare docẽt. Alij oratiõe: alij
cantu vel timpani ſonitu. Rari ſunt qui non facile manſueſcãt.
Sunt enĩ a natura mites & mãſueti: vt ad rationale animal pro
xime accedant. Quidã aurigas ſuos qui in certamine cecide
runt: ex prœlio eximunt: Quidam anterioribus pedibus vte
ro ſubiectos ſeruarunt adeo animal homini amicũ: ꝙ ſi quẽ
ex magiſtris curatoribus ꝑ iram interfecerint: adeo illum de-
ſiderant: vt præ mœrore a cibo abſtineant: Interdũ etiam ad
mortem obdurant. Elephantes viuunt quantũ longeui hoĩes
quidam ad ducenteſimũ annũ ꝑueniunt. Morbidi ſunt & in-
curabiles: ægrotantibus oculis remedium eſt bouillũ lac infu
ſum: cum plures morbos vinum atrum epotũ curat. Vulneri
bus butirũ auxiliat. Ferrũ enim extrahit. Vlcera ſuillis carni-
bus inurunt. Nearchus ait hic ſe vidiſſe formicaꝝ auriferarũ
pelles: pardalis pelli ſimiles. Megaſtenes de formicis ait apud

Elephantũ venatio

Derdas: quæ maxima natio eſt Indorũ montanorꝝ ad orientẽ expoſitorꝝ. Collem quedã eſſe triũ miliũ ſtadiorũ ambitu: & ſub eo aurifodinas: quas formicæ effodiunt: vulpibus magnitudine non minores: mira celeritate: victum ex venatione cõparantes. Fodere autẽ terrã ꝑ hyemẽ: & ad hoſtium accumulare queadmodũ talpæ: talis auri ſtrigilis ꝑua decoctione eget Eam vicini iumentis clam rapiunt Aperte autẽ non poſſunt ꝓhibentibus formicis: igne & pugnant: & fugantes inſectant: quos cum dephenderint: cum iumentis interimũt. Nearchus hic & multitudinẽ & maliciã ſerpentũ admirat: qui ex campis ad eorum cauernas fugiũt. Viſam ẽtiam dicit eſſe viperã fœminã ſedecim cubitorũ. Nos in ægypto (inquit Strabo) vidimus eiuſdem fere magnitudinis viperam inde allatã. Vt tñ incepta ꝓſequãt: Poſt venatores ac paſtores quartũ genus ponit: eorũ qui artes exercent: Alij qui arma & naues fabricant: alimenta & ſtipendiũ ab rege habent: cui & ſoli operant. Nã tribunus militibus arma præbet: & claſſis præfectus: naues nauigãtibus & mercatoribus precio locat. Quintũ genus eſt bellatorum: qui reliquũ tempus ocioſi agunt: in locis ab rege conſtitutis: vt cum opus ſit: cito exeant: nihil de ſuo afferentes præter corpora. Sexti autem præſides: quorũ numus eſt: vt quæ agunt inſpiciant: & regi clam omnia renũcient. Hi in vrbe vrbanas meretriculas adiutrices adhibent: in caſtris vero caſtrenſes. Hi ſunt viri optimi ac fideliſſimi. Septimi ſunt conſiliarij & regi aſſidentes: a quibus & magiſtratus & rerum omniũ adminiſtratio fit. Omnes fere Indi invictu frugales ſunt. Ornatu plurimo vtunt. A furtis magnoꝑe abſtinent lr̃as non norunt: ſed memoriter omnia adminiſtrant: & ꝓpter ſimplicitatem ac vitæ ꝑſimoniã omnia eis ꝓſpere ſuccedunt. Vinum non niſi in ſacrificijs bibunt. Potum ex oriſa efficiunt ſicunt ex ordeo cibos: in tumulis & ſepulturis faciendis ꝑparci. Cultũ vero corporis nimij: Nam & aurꝝ geſtant: & lapillis ornant: & ſindonẽ candidiſſimũ induũt: & vmbrellas ſecum portant Nam pulchritudinẽ excellentes: omnia faciunt quæ ad decorandam faciẽ ꝑtinent. Multas nuptas habent: quas a parentibus accipiũt: alias obediẽtiæ gr̃a: alias prolis ac voluptatis: Et niſi has caſtas eſſe cogant: fornicari licet. Si qua mu

Derdæ populi

Formicæ magnæ.

Indorũ mores

lier regẽ occiderit: munus habet: vt cũ illius ſucceſſore iũgat.
Cum rex in locis ſeptis venat̃: e ſolio ſagittat. Aſſiſtunt duæ
tresue mulieres armatæ. Cum in locis nõ clauſis venat̃: ſagit-
tat ab elephãte. Ex mulieribus aliæ in turribus: aliæ in equis
aut elephantibus: quemadmodũ & militant: omnibus armis
exercitatæ: quæ ꝓfecto multum a noſtris diſcrepãt. India pri
Indus — mũ ex tribus cõſtat lateribus. Indus fluuius occidẽtalẽ ipſiꝰ
Ganges — interluit partem. Ganges vero ad orientẽ. Caucaſus autem
Caucaſꝰ — ad ſeptentrionem. Multi hanc regionem clari & præpotẽtes
viri coluere: haud quaq̃ in vno loco coacti: nec vno appellati
nomine: cum quidam ex eis ad vnam conceſſerũt partem: &
ad aliam alij: ꝓut eis natura ab initio & voluntas & conſuetu-
do ſuppeditarit: Nam quidam ad Indum flumen ſe conuerte-
Darda- — re: & ipſi quidẽ Dardanes ſunt appellati: qui iam potiſſimum
nes — ptem tenẽt: vbi Hydaſpis amnis ad Ceſinã ex ſcopulis fluen-
Hydaſ- — tem: in ꝓprios recipit ſinus. Hydaſpis enĩ fluuius eſt ampliſſi-
pidis flu — mus: & ad nauigandi vſum aptiſſimus: eam occidentalẽ pla-
Cophes — gam perlambens. Cui etiam propinquum eſt Cophes flumẽ:
Sabei — & eam partem candidiſſimis vndis perfundit: vbi Sabe poſi-
Toxilli — ti ſunt: ac etiam Toxilli & Scodri: & deinde Peucaneorũ gẽ-
Scodri — tes: & qui Dionyſium colunt Gargaridæ: vbi Hypanis & Me
Peucãei — garus aurũ vehunt: ditiſſima omnium flumina. Ea enim ex
Gargari — monte Hemodo primũ exorta: atq; deinde in gangeticam pla
dæ — gam verſa. Tandem cũm ad auſtrum ſe flectant: prope Coli-
Hipanis — dos inſulam: quæ oceano abluit̃: in mare dilabunt̃. Hæc ſiq-
Megarꝰ — dem inſula cum adeo erecta ſit: vt neq; illuc aues aduolant. Fe
Colidos — runt etiã illã Veneri dicatã extitiſſe: nec lõge Ganges: ad quẽ
Ganges — Alexander vſq; proceſſit: & in quo cetæ ſunt. Id flumen (vt in
Cetæ — quit Strabo) & magnitudine: & latitudine: & profunditate re
motius: q̃ iunctius veritati: Nam ꝙ maximũ ſit omniũ flumi-
num: quæ in tribis continentibus memorant̃: eſt ꝙ poſt id In
Hiſter — dum ponant: & tertiam Hiſtrum: & quartum Nilum. Quidã
Nilus — minimam eius latitudinem triginta ſtadiorũm dicunt. Mini-
Trũcati — mam vero profunditatẽ viginti paſſuũm. Aiunt (vt inq̃t Stra
hoĩes — bo) adductos fuiſſe quoſdam carẽtes ore mites homines: qui
circa Gangis ortum habitant: & vaporibus aſſarum carnium
& fructuum a florum odoribus enutriuntur: & pro ore ſpira-

menta quædam habent. De aliȷs etiã ꝑmultis philophos nar⸗ Ocipa⸗
rare. De Ocipadibus: qui curſu equos præuertant. De Eno⸗ des
tacœtis qũi aures ad thalos vſq; dependentes habeant: vt ſuꝑ Onota⸗
eis dormiant: Adeo fortes: vt arbores euellant: & neruũ fran⸗ cœti
gãt Alios eſſe vnoculos: caninis auribus: crinibus erectis: pe
ctore hiſpido: habentes oculum in medio fronte: qũi naſo ca⸗
rent: omnia & cruda edere: & paruo tẽpore viuentes ante ſe⸗
nectutẽ extigui: & ſuperiorẽ oris partẽ eminẽtiſſimã habere
Nec eiuſdem regionis philoſophi nobis ſunt prætereundi: de
quibus aſſerit idem Strabo: allegans Megaſtenẽ: ꝙ q ſunt mõ
tani: Bacchum celebrant: ſigna quedam oſtedentes: ꝙ non ſo
lum apud eos agreſtis vitis naſcatur: & hædera: & laurus: & Hædera
myrtus: & bũxus: & alia ſemꝑ virenti: quoꝝ nullum ſit trans Laurus
Euphratẽ: præter pauca quædã in ortis irriguis: & multo cul Myrtus
tu cõſeruata: Bacchicũ etiã ẽ ſindonẽ & mitras geſtare: & vn⸗ Buxus
guẽtis vti: & floribus cingi. Tympana & tyntinabula exeũtẽ
regẽ præcedere. Cãpeſtres vero Herculẽ colunt. De philoſo⸗
phis quoq; idẽ Megaſtenes (vt inquit ſtrabo) aliam facit diui⸗
ſionem: quoꝝ dicit genera. Nam alios Bragmanas nominat: Bragma
alios Germanas. Sed præcipue Bragmanas ꝓbat: ꝙ cũ græciſ ne.
in opiniõibus cõcordent. Hi ꝗprimũ cõcepti ſũt: viros doctoſ Germa⸗
curatores habent: q & mrĩ cõcepto accedẽtes: quædã canũt ĩ ne.
ꝓlis fœlicitatẽ. Sed reuera quædã cõtinẽtiæ ꝓcepta dãt mrẽs
libentꝰ eos audiẽtes: fœlices in ꝓle exiſtimãt. Poſtq̃ vero nati
ſunt: alios atq; alios curatores ſortiunt. Nã q̊ magis ætas ado
leſcit: elegãtiores magiſtros hñt: & fert: & philoſophus añ vr
bẽ in luco exercere: intra cõpotũ quẽdã circuitũ frugalit̃ viuẽ
tes: ſuꝑ thoris ac pellibus: ac ab aĩalibus ac Venere abſtinere:
Serijs ſermõibꝰ intẽtos: & cũ volẽtibus audire cõicantes: Au
ditori aũt nõ licere: nec loqui: nec ſternitare: nec excreare: vel
die illa cetu explodi: & cũ. xxx. & vij annos ſic vixerit in ſua
ſecedere: & laxius licẽtiuſq; viuere. Sindonẽ induere: aurũ in
manibꝰ & auribꝰ moderate geſtare: et carnibꝰ veſci aĩaliũ: ab
acribꝰ & cõdimẽtis abſtinere: Ex vxoribꝰ multas capeꝓpagã
dæ ꝓlis grã. Nã a pluribꝰ bona eueniũt plura. Dicit eni Brag⸗
manos cũ vxoribus nõ phãri: ne ſi imꝓbæ ſint: aliquid qđ ef⸗
ferri nefas ſit in ꝓphanos efferãt, Si probæ ne viros relinquãt

Nam qui voluptatẽ aut dolorẽ: vitam ac mortẽ æq̃ue contem
nit: ſubditus eſſe non patit̃. Item multa eos de morte dicere &
hanc vitam eſſe putandã: quaſi quendam viuidũ hominũ con
ceptũ. Mortẽ vero natiuitatẽ ad veram illam & fœlicẽ vitam
his qui recte philoſophati ſunt. Iccirco eos multa exercitatio
ne vti ad mortis præparationẽ: ptim cum græcis ſentire: vt ꝙ
mũdus ſit creatus: & corruptibilis & ſphericus. Et ꝙ cõditor
& adminiſtrator omnium rerum deus per vniuerſum vadit.
vniuerſarum rerum primordia diuerſa eſſe. Faciendi aũt mũ-
di initium aquam: & præter quattuor elementa quintũ quan
dam naturã eſſe: ex qua cœlum aſtraq; conſtent. De Bragma-
nis hactenus: ex germanis eos ornatiſſimos: vt qui ſiluicolæ
Germãi philoſophi — appellant̃: ex eo ꝙ in ſiluis degũt: ex frondibus & ſilueſtribus
fructibus viuentes. Veſtes ex arborum corticibus habere: vi
ni & veneris expertes: Cum regibus de charis rebus interro-
gantibus p nuncios colloqui: & p illos diuina a regibus coli:
& placari: poſt ſiluicolas in honore medicos eſſe: vt qui circa
hoĩem philoſophant̃: frugales quidẽ: non tamẽ ruſticãtes ori
ſa: de ordeaceis viuentes: quæ nemo rogatus illis nõ miniſtrat
nemo hoſpicio non libenter ſuſcipit. Poſſe eos & fæcundos fa
cere: & marium & fœminaꝝ ꝓcreationẽ p medicamẽta præ-
ſtare: medicinã plurimũ p cibos pfici: non aũt p medicamenta
Sacer Niſeus — Hæc de philoſophis. Verum ad Gangẽ verſus (inquit Antho
nius) alius quidem locus eminet: qui ab incolis ſacer iudica-
tur: ob admirabilem quandem rem ibi olim inuentam. Nam
dicunt Bacchum olim cum fureret: illic conſediſſe: ibi teneras
virium nebrides: quibus obtecti erant: qui ſequebant̃ ſtatim
In aſpides conuertiſſe ſe: & in ferrũ tyrſos: cincturas vero &
capreolos in ſufflãtes dracones mutatos: ꝓpterea: quia hoĩes
illi eius ſacra contempſiſſent: atq; horrerẽt eius mores: Tum
vero timore omnes ꝑcitos: viam illam ꝓximam ab eo Niſeam
appellaſſe: conſtituiſſeq; vt vna cum eorum liberis coronati
hædera ſacra conficerent. Quo facto: tum gentes illas ſubie-
Hermodus mõs — cit. Ouidius. Oriẽs tibi victus aduſq;. Decolor extremo qua
cingit̃ India Gange. Montes aũt ipſum ſtatim Hermodos cõ-
ſcendiſſe: ad quoꝝ radices illidit̃: q ad Orientẽ ſpectat ocea-
ans: ibiq; ſupra eorum verticẽ tanq̃ ad alios terræ fines gemi

nas infixiſſe columnas: imitatus Herculē. Sed hæ ſunt gētes omnes ac nationes: quæ terrā ipſam tenent: & potiſſimū quæ potuerunt aliqua ſui excellentia & dignitate (inquit Antonius) ad noſtram cognitionē peruenire: & ſi al's p multas eſſe fateor: quæ quoniā varijs in locis conſtitutæ ſunt: ac ptim circumerrant: Nec vllum prorſus fixum habent locum: partim etiā ignobiles & obſcuræ: vt etiam ſine nomine pmanſerunt. Non multi tamen faciendos eſſe iudicauī: quas neq; qui omnium cōſcius eſt: præter immortalē deum dicere poſſe exiſtimaui. Ipſe enim ſolus eſt qui nouit omnia: Solus qui poteſt. Ipſe eſt qui primus prima ipſius orbis fundamenta in orbem coniecit: & immenſi maris aditum & ſemitam mortalibus patefecit. Quiq; vitæ huius cōmoditates: diuitias dignitates: honores præſtitit: quive ſidera diſcernens: vnicuiq; quā voluit ſortem tradidit: Quibuſdā enim vt terram colerent: atq; inde ſibi diuitias atq; opes compararent. Alijs autē vt pelago acti aut piſcarent: ſibi victum aut mercimonia cōmutarent. Alijs vt ſcientiæ & philoſophiæ ſtudijs ſe dederent: atq; inde honores & laudes aucuperent: multis etiā vt cæteris præeſſet: Iuberent & parerēt. Ideoq; nō mirandum: ſi hoīes variā inter ſe ſunt: non ſolum fortunam: ſed & naturam conſecuti: Cum videmus regiones & loca: eam quoq; varietatem adeptā poſtq̄ vna quidē lacteos homines parit: alia ſubalbidos: alia fuſcos: alia prorſus aduſtos: aut multis ſimiles floribus. quales Aſſyria generat. Sic enim ominum ille rerum opifex ſtatuit: vt homines varij quoq; ingenij: ac multiformis animi & induſtriæ quemadmodū & cætera naſcerent atq; vnuſquiſq; ſua contētaretur ſorte.

Vos igitur o terræ omnes: & vos inſulæ quæ mare colitis valete nunc præcor. Valete quoq; vos vndæ: oceani: & vos ponti ſacri: fluctus: fluuij: ac fontes: næmora: & vos parui montes: valete & vos quæſo. Iam enim vos omnes ſatis percurri: qui fueratis aliquam inter mortales famam aut nomen conſecuti.

Erge liber ſine me tenues venture ſub auras
p Hinc vbi Sarmatico ſtringit̃ ora gelu
Qua quoqꝫ prærupto ſe tollit in aera muro
Structa ſub vmbroſis regia Croca iugis
Nec te liuor edax autore exterreat orbum
Si quis in ignotis obuius iret agris.
Sentibus arreptū:q̄uis iter impleat aſpris
Perge:gradus tardet:nec mora perge tuos:
Tabida ſæpe lues ſub dumis ſerpit opacis
Inqꝫ viatores dira atonita vomit.
Peſtis ſiqñ lingua ferit illa triſulca:
Hæc tibi ſunt placidis tela ferenda modis.
Non tu ſolus abis:traiectus membra ſagittis.
Innumeri his iaculis ſaucia corda ferunt.
Virgilium Bauius:Flaccum odit Menius aſper.
Fert licet æthereos vtraqꝫ muſa fauos
Sollicita adijt Naſonis liuor amores:
Atqꝫ elegos tetigit culte Tibulle tuos
Barbaries cultos non ſolum habet ipſa peroſos.
Qꝛ ſibi non tantum nouit ineſſe boni
Verum virtuti iam dudum eſt æmula virtus.
Et comitem inuidiam fulgida pallas habet
Nil manet in terris:iſta qđ peſte careret
Vſqꝫ adeo virus fudit amara nocens
Inuiſa eſt catulo ſilueſtris Damma ſagaci.
Odit lanigeras & lupus aſper oues.
Nictimenen odit pictarꝫ turba volucrum.
Odit & accipitres rauca columba vagos
Quid genus humanum memorem pecudum alituūqꝫ.
Liuorem ad ſuperos nouimus iſſe deos.
Longeuum(vt memorat)veri haud ignara vetuſtas:
Egit ab æthereo filius axe patrem
Iſta lues triplices tulit ad certamina diuas.
Inijcit:vt poſitis aurea mala cibis.
Frondifere hoc Ide tectat̃ aquatica vallis.
Vidit vt iratas ꝑ næmus ire deas

Cauſa hæc agricolis: cur obruta pergama flāmis
Nunc ſunt æquoreo ſemiſepulta ſinu.
Longa mora inuidiæ eſt oēs numerare ſagittas
Ipſa cupidineæ eſt æqui paranda fauce
In genus omne vagos ericine natus amores
Torquet: liuorem hæc in genus omne iacit
Nil tibi ſint igiť liuoris ſpicula curæ.
Sperneq́ȝ mordacis murmura ſcabra deæ.
Increpet ipſa licet latratus temne caninos.
Nil tibi quod proſit. nihilq́ȝ quod abſit habet.
Plus nocet ipſa ſibi: dolor arduus intima ſiccat.
Viſcera: & in maciem viuidus humor abit.
Sic ſua fata petit: maneſq́ȝ aditura profundos
Sub phlegetonteas lurida perget aquas.

Hartmān⁹ de Eptīn. Canonī. ſuo Hein. Bebel Iuſtingen̄. Ordi-
nario lectori poetices ī vniuerſitate Thubin̄. fœlicitatē optat.

Q̄tā animi voluptatē cepim Heirice mihi chariſſie: ex tuis iucūdiſſimis carminib⁹ & epl'a: nō facile dixerī. Sūt enī plena ſalib⁹ & elegātia. Op⁹ aūt illud Laurētij coruini mea opiniōe viri doctiſſimi gaudio me ſingl'ari affecit: q(vt eius ſcripta te ſtant (nihil ꝓrſus videt̄ ignorare: qd' cuiq; cōſumato ī bonis artibus viro ſcire contigit: q præter oīmodā totius coſmographiæ pitiā tanta reddet eloq̄ntia & orōis ſuauitate: vt mirū dictu ſit: hoīem in media (vt īt ita dixerim) Barbariæ: & inter ferociſſimos Sarmatas educatū: tanta ſplēdere bonaꝶ artiū doctrina: Cui etiā nr̄a tēpeſtate aliquē vndecūq; virū vel in orationis elegantia: vel carminis ſubtilitate anteponere indigniſſimū iudicaui. Nō poſſum igit̄ nō cōgratulari: cū meæ: tū oīm ſtudioſoꝶ vtilitati: q tale opus nouit̄ editū: & p te e longinq̄ Sarmataꝶ regiōe allatū cuiuis facultati ſciaꝶ ſtudētibus adiumento eſſe poſſit nō mediocri. Si enī mirabiliū reꝶ: diuerſaꝶ regionū: inſulaꝶ: mariū: montiū: fluuioꝶ: aīaliū noīa: ꝓprietates: miracula libeat videre. Nullibi aliūde abundātius credi poſſe repiri: q̄ in vno hoc libro: q oēm tabularū Ptolomæi materiā declarat: & in his nos inſtruit optīe. Præt̄ hæc ex oībus q modo aliqd egregie ſcripſerūt: in geographia ſuā ſcribēdi facultatē ſumpſit: non ꝓpria temeritate vſus: vt nihil ommiſiſſe videat̄: qd' ad cōſumatū coſmographū ſpectare ſoleat. Gaudeo itaq; plurimū hoc opus in mediū multoꝶ exire: vt eo feruētius nr̄a alemania exēplo Sarmataꝶ cupiat ſe in multaꝶ artiū rognitionē extollere: ſeq; penit⁹ a Barbariæ vindicare. In q̄ hactenus (deoꝶ forſitan arbitrio aut poti⁹ ſideꝶ iniq̄tāte) verſata eſt. Sed ſurgūt & ſurrexerūt dijs gr̄as q exuta om̄i inculti ſermōis ſcabie: ſe cūctis alienigenis in admiratiōnē erexerūt. Hæc hactenus. Cū aūt nō ſim penitus a ſtudio coſmographiæ alienus. Volui etiā pijs lectoribus aliqd adiumēti p̄ſtare: q̊ facili⁹ huius ſciæ cognitionē dep̄hēdere poſſint. Collegi igit̄ q̄ſdā generales figuras regionū ꝓ ſimplicibus: vt p haſ faciliorē agreſſū habeant ad totā materiā. Iohānis aūt Eſticampiani dictata: hoīs germani: & (vt tu ſæpi⁹ narraſti) viri in om

ni gn̄e diſciplinaꝝ clariſſimi oratoris & poetæ ꝑiterq; & phi
loſopi & aſtronomi nr̄a tēpeſtate oīm: ſi nō primi: tn̄ nlli ſcd'i
Siqn̄ ad te veniūt: ſinas ad me ire: quē tātoꝑe ſemꝑ cōmēdaſti
tibiq; præceptorē ī pluribus dictis allegaſti. Cui ſcribas præ
cor: vt aliqn̄ qddā ſuoꝝ ſcriptorū & dictatoꝝ ad te ꝑdire ſinat
Si hoc fecerit: te ſuā famā & decus longe lateq; ꝑ germaminiā
diffuſurum. Vale. H. E.

IDEM H. DE E. SVO HEINRICO.

Eſine iam latium priſcos extollerre vates.
Aeneadū: doctos verba latina loqui
Iam pridem didicit: cultas coluiſſe ꝑ artes
Ingeniū quondam Barbara terra ſuum.
Theutones in bellis gentes dominata ꝑ omnes.
Turma:' ɔqui magno cū Cicerone queat.
Virgilios reperis: quis ſuaſerit aurea vena
Ludere non deerunt impibuſq; modis
Pindaricos tractant exutis ſaxones armis
Et quibus hiberno tempore pauca dies
Sauromatas ſtimulat ſilueſtres delphicus ardor.
Cum Neuris docuit carmina noſſe geta
Croco polonorum gelido ſubiecta trioni.
Hic vbi leniſonas Hiſtula verſat aqūas
Cynthius his miſſis: ſpargit ſua munera delphis
Arctoos mirū eſt: Enthea muſa fouet
Abſtruſos rerūm latices: ſtellantis & abdita cœli
Aſtrigeriq; globi: diſcere abunde potes
Quicqd & humano potuit: comprendiet aſtu
Ingenioq;: illic (te referente) patet
Stoicidū quæras obſcura ſophiſmata. ſeu vis
Siue Epicure tuū: dogma ve ſocraticū
Hic quondā vigili ſudabas noſſe lucerna
Quicqd Areſtoteles: pyerides docent
Ingenij rari prima documenta iuuenta
Iactas: deſidiam tempora ſera fugent
Grande aliquid de te Bebel præſagio tantū
Perge inter raros non reticende viros
Vale. H. E.

Diuiſio nr̄æ habitabilis

- partes
  - Aſia
  - Africa
  - Europa
- maria
  - Indicum
  - Noſtrum
  - Hircanum ſiue (Caſpiū
- Sinus
  - Gangeticus
  - Perſicus
  - Magnus
  - Arabicus
  - Aethiopicus
  - Ponticus
  - Aegei pelagi
  - Paludis meotidis
  - Hadriaticus
  - Propontidis
- Inſulæ
  - Taprobana
  - Albion Britānoꝝ
  - Aurea Cherſonefus
  - Ibernia britānoꝝ
  - Peloponenſus
  - Sicilia
  - Sardinia
  - Corſica
  - Creta
  - Cyprus

Termināt ps nr̄e habitabilis

- ortu
  - Terra incognita quæ pp̄lis Sinarū atq; Serū adiacet
- meridie
  - Terra īcognita q̄ Indicū pelag⁹ cingit:& q̄ agiſnubā regionē amplectit̄
- occaſu
  - Terra īcognita quæ ſinū Africū æthiopicum cingit:& deinde occidentali oceano cingit̄
- A ſeptētriōe
  - Oceano ſarmatico & t̄ra incognita īminet q̄ ſarmaticæ:Scythiæ atq; Seris imminet

Sol ſit ſup̃ verti- ce in ãno	Bis Semel nunq̃ꝫ	habitãtib⁹	in tropicis ſub tropicis extra tropicũ

Hahttãtes	intra tropicos	Om̃es nigri ſunt: & q̃to magis ad æquinoctionalem vergunt: de tã to nigriores ſunt.
	extra tropicos	Remiſſiores colore ſunt: & in al- bedine ꝑtẽdũt ſcd'm diſtãtiæ rõem

EVROPAE .X. TABVLAE .XXXIIII. SATRAPY- os continet

prima	Ibernia inſula britannica: credo iam Sco tiã dici: vel ſcotiã ꝑtẽ eſſe Hiberniæ Albion inſula Britannia maior: nũc An- glia dicit̃

Scd'a Hiſpania	Bethyca nũc regnũ Granatæ Luſitania nunc Portugalia Tarraconenſis nunc Catalonia

Sacunda Gallia	Aquitania	Francia Burgũdia añ Heduoꝝ regio.
	Lugdunẽſis	Francia Normandia Britannia minor Turonia
	Narbonẽſis	Delphinatus ſiue prouincia
	Belgica	Flãdria credo morinoꝝ regio- nẽ fuiſſe Picardia Sequania ſiue comitatus Bur- gundiæ Lucçelburgia Lothoringia Aelſatia Suicia olim heluicia

	Franconia vel francia orientalis
	Vueſtualia
	Haſſia
	Saxonia
quarta germãia	Marchio
	Thuringia
	Miſia
	Sleſia
	Morauia
	Bohemia
	Rhetia iam Sũeuia
	Vindelica
	Noricum
	Pãnonia ſupior nũc Auſtria
	Panonia inferior Hũgaria
quinta	Styria quondam Valeria
	Illyris
	Dalmacia nũc ſchlauonia
	Croacia. Liburniam olim dictam exiſtimat Pius secũdus
ſexta	Italia ſiue Latiũ vel Aenotria
	Corſica vel cyrnus græce
ſeptima	Sardinia inſula
	Sicilia ſicania vel Tinacria
	Polonia
viij. Sarmatia in Europa	Maſſouia
	Pruſſia
	Lithuania ſiue Albaruſſia
	vel Neuria
	Curlandia
	Samethia
	Liuonia
	Ruſſia
	Suetia vel Gottia oriẽtalis
	Iaçiges metaneſte: nũc ſeptẽ caſtra credo eos antea Baſtarnas dictos
9.	Dacia magna ſiue Balachia.
Hœſia	Supior pti Seruia olĩ (raſciana Boſna prius Tribal(lia
	Inferior Bulgaria
	Tracia
	Cherſoneſus
	Macedonia: vel Aemathia: vel Pyeria
	Epyrus nũc Romania olim Moloſſia vel Chaonia
	Achia vel Teſſalia
x.	Euboia nũc Nigrapõtis
	Pelonenſus nunc morea
	Creta nunc Candia vl' Macoroneſos propter cœli temperiem

AFRICA.IIII. TABVLAS.XII. PROVINCIAS CON
tinet.
Prima. Mauritania Tinganica
Mauritania cæſcrienſis
ecūnda Numidia
Africa.
Cyrenaicaq̃ & Pentapolis.
Marmarica
Libya
ertia Inferior.
Aegyptus
Thebais.
Libya africæ
uarta ſup̃ ægyptum
Aethiopia
auſtralior

ASIAE PROVINCIAE
xlviij.xij.tabulis cōplectūt
Pontus
Bithinia
Aſſia minor Thurchia
Phrygia magna
Lycia
Gallacia
rima Paphlagonia
Panphilia Iſaura
Capadocia
Armenia minor
Cilicia
cunda Sarmacia aſiatica: nūc Tar-
Cholchis (taria.
Iberia
rtia Albania
Armenia maior
Cyprus inſula
arta Syria
Syria phenicia
Syria paleſtina Iūdæa
.4. Arabia petrea
Meſopotamia
Arabia deſerta
Babylonia
Aſſyria
Suſiana
Mædia
.5. Perſis
Parthia
Hyrcania
Carmania deſerta
Carmania altera
.6.
Arabia fœlix
Margiana
Bactriana
7. Sogdiana
Sacha
Scythia ītra Imaū mōtē
Scythia extra Imū mō
.8. tem
Serica
Aria
Paroponaſides
9. Drangiana
Arathoſia
Gedroſia
10. India intra Gangē
Sinarum regio
.11.
India extra Gangē
12. Taprobana

NOMINA MARIVM PER VNIVERSVM ORBEM.

Herculeũ
Ibericũ.
Balearicum.
Gallicum Liguſticũ circa ianuam & Piſam.
Tuſcũ Thyrenũ circa Romam.
Sardoum.
Siculum.
Adriaticũ.id eſt. Venetum.
Ionium habent græci inter Achiã & moream
Aegeum.
Creticum.
Carpaticum.
Helleſponticum
Proponticum
Boſphorum Thracoñ.circa Conſtantinopolim
Cimericum
Meoticum circa Tartariam
Euxinum Ponticũ:Idẽ ſũt lacus inter Europã & Aſiã

OCEANI NOMINA.

Vergonium
Britanicum
Hypborium
Caledoniũ.
Germãicũ circa Vueſtualiã (& ſaxoniã
Cantabricũ circa Galliciam
Aquitanicũ circa Franciam
Sarmaticũ ſiue Congelatũ
Cimbricũ.
Sabuloſus põtus cir.Pruſiã
Balthearus pontus intra Angliam & Daciam

AFRICAE MEDITERRANEI NOMINA.

Atlanticum extremum eſt.
Numidicum
Libycum
Punicum
Aphricum
Aegyptiacum
Heſpericum

ASIAE NOMINA.

Aſiaticum
Syricum
Pamphylicum
Rhodienſe
Ycarium

INDICVM MARE HAbet quattuor ſinus
Magnus ſinus
Gangeticus
Perſicus.
Arabicus
Barbaricus

Τέλος

-29728-
June, 1945
Harry Hyman

J496
C832c